

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Isprazni oddelki: Ljubljana, Seien-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.49.

Ishaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Pouk tujih jezikov na naših šolah

Prosvetno ministrstvo je pred dnevi napovedalo nekatere značilne spremembe v učnem načrtu za naše srednje šole. Tako bodo v klasičnih in realnih gimnazijah, v učiteljskih in na meščanskih šolah uvedli oziroma razširili pouk nemščine v oni meri, kakor se je doslej poučeval francoski jezik. S tem je francščina, ki je po vojni zavzela na naših šolah vodilno mesto med živimi jeziki, izgubila svoj dosedanj položaj in njene pozicije je vsaj v glavnem osvojila nemščina.

Druga novost je uvedba italijanskega jezika kot obveznega predmeta. Zaradi pomanjkanja kvalificiranih učiteljev bo ta uvedba zaenkrat omejena na nekatere zavode, med katerimi bosta tudi po ena moška in ženska realna gimnazija v Ljubljani, ter gimnaziji v Mariboru in Celju. Nadaljnji korak k preosnovi našega srednjega šolstva bo vzpostavitev nekaterih klasičnih gimnazij, kar pomeni razvojno tendenco od prevladujočemu klasičnemu tipu, kakor je veljal nekoč.

Vzporedno s temi spremembami v banovinah, ki spadajo v pristojnost prosvetnega ministrstva, bo gotovo izšla enaka reforma v banovini Hrvatski, ki samostojno odloča o svojem šolstvu. Po vestih hrvatskih listov zagrebška prosvetna uprava je pripravila slične primerne ukrepe za svoje srednje šole.

Spremembe v pouku živih jezikov so nedvomno neposredna posledica spremembe močnostnih področij in potrebe vspešnejšega sodelovanja z našima največjima sosedama. Medtem ko si veliki narodi ne delajo posebnih skrbi za učenjem tujih jezikov, mora srednješolska mladina v šolah manjših narodov ali držav potrositi vsaj tretjino časa in energije za tuje jezike. Ker človek ne ve nič več o konju, če zna povedati, kako se imenuje v treh ali štirih jezikih, gre to učenje jezikov čisto na škodo stvarnega znanja, vendar ne smemo prezreti, da je znanje tujih jezikov za male narode ključ k njihovim kulturnim zakladom, obenem pa velik pripomoček za stike z narodi, katerih jeziki se učijo. Pogoj je seveda, da mladina doseže v teh jezikih vsaj dobro pasivno obvladanje in podlago za navadno konverzacijo in korespondenco; pogoj, ki se mu večina srednješolcev ob dosedanjem pouku živih jezikov komaj približa.

Problem preobremenitve naše mladine z jeziki ne bo rešen niti s sedanjimi reformami. Priznati pa je treba, da novi učni načrt za žive jezike bolj nego prejšnji zbljuje šolstvo in življenjsko prakso. Ni bilo treba sedanjih sprememb v Evropi, da bi spoznali, kateri izmed živih jezikov so nam praktično najbližji. Medtem ko imata oba klasična jezika svoj funkcionalni pomen ne v govornih uporabnosti in v praktični vrednosti, marveč v teoretični priključitvi na večne vrednote antične kulture in v nekaki »gimnastiki duha«, v vzgoji za natančno in logično rabo jezika kot instrumenta misli, je funkcija živih jezikov prvenstveno praktična. Njen smoter mora vendar le biti govorjenje teh jezikov, njih posredna in neposredna raba v razširjanju znanja, v gospodarskih in v drugih stikih. Če sam geografski položaj naše države govori odločno za nemščino in italijanščino, ki sta že dolgo jezika svetovnega pomena, četudi sta imeli doslej francščina in zlasti še angleščina večji radij svetovnega vpliva. Z določitvijo prvenstva nemščini in italijanščini se torej naš učni načrt ne prilagaja novemu političnemu položaju v novi Evropi, marveč trajnemu in dejanskemu odnošaju med nami in dvema največjima narodoma v naši neposredni geografski bližini.

Pri ureditvi pouka živih jezikov pa niso vredni upoštevanja samo praktični, tako rekoč merkantilni interesi in razlogi oportunitete, marveč tudi idealnejši momenti kulturne vsmerjenosti. Ta stran je seveda znatno bolj kočljiva in o nji so pred leti, zlasti v prvih letih po prevratu, mnogo razpravljali naši publicisti in kulturni ideologi. Kulturno zgodovinsko, posebej glede vpliva tujih jezikov, je Jugoslavija sestavljena iz več pasov. V glavnem pa se je delila v dve poluti: v zapadni (na ozemlju bivše Avstro-ogrske) je bilo čutili bolj vpliv nemškega in ob obali Jadrana italijanskega jezika in italijanske kulture, v vzhodni poluti (Srbija) pa vpliv francoskega. Oba vpliva sta prevladovala tako enostransko, da so konsekvence te tradicionalne kulturne vsmerjenosti segale globoko v duhovno in celo v materialno življenje. Pokazalo se je, da enostranski kulturni vpliv vliče nekaterim navideznim prednostim nikakor ni dober in priporočljiv. Z jezikom navsezadnje vendarle doteka tudi duh teh narodov in dokler ni nacionalni duh dovolj samostojen in odopen, ni zmožen zdrave in koristne asimilacije tujih duhovnih vplivov.

Z žrtvijo mnogoglednosti, ki jo nalaga sedanje stanje šolski mladini, se

Letalske bitke se nadaljujejo

Nemška letala so tudi včeraj neprestano napadala južne angleške pokrajine in obalne kraje, vendar so bili boji manjši kakor prejšnje dni

Berlin, 14. avgusta. AA. (DNB) Pristanke naprave in letališča ob jugovzhodni obali Anglije so bila danes ponovno cilj močnih napadov nemških bombnikov. Nad angleško obalo ob Rokavskem prelivu se vodijo srdite borbe. Britanska lovska letala so se uprli napadu Junkersovih bombnikov, vendar niso mogla preprečiti napada nemških sil. Na raznih krajih v okolici Dovra se vidijo močni požari.

Berlin, 14. avgusta. AA. (DNB) Kakor je DNB izvedel, so danes Anglijo napadle samo maloštevilne nemške letalske enote. Njihova naloga je bila v prvi vrsti nasilna izvedba ogledniških poletov. Pri teh poletih nad Kanalom in pri uničevanju baržnih balonov je prišlo na več krajih nad jugovzhodno angleško obalo do hudih letalskih spopadov. Do 18. ure je bilo zbitih nad kentsko grofijo 22 britanskih lovcev, na nemški strani pa je bilo zbitih 5 lovcev.

London, 14. avg. j. (Reuter). Letalsko ministrstvo objavlja: Danes je 12 nemških dvomotornih bombnikov napravilo napad na nekatere cilje v jugovzhodni Angliji. Najmanj trije nemški bombniki so bili sestreljeni od angleškega protiletalskega topništva.

London, 14. avg. s. (Columbia B. C.) Medtem ko danes dopoldne ni bilo nemških letalskih napadov na Anglijo, se je kmalu popoldne letalska bitka ob južnih

angleških obalah zopet pričela z vso silovitostjo. Okoli 300 nemških letal je napadlo jugovzhodno Anglijo. Nemška letala so napadla tudi balonsko zaporo nad nekim mestom ter sestrelila več balonov.

London, 14. avgusta. AA. (Reuter) V London so prispela poročila, da je prišlo nad južno obalo ter jugovzhodni kraji do velike bitke, v kateri je sodelovalo 300 letal. Podrobnih poročil še ni.

London, 14. avg. s. (Reuter). Do 21. še ni bilo izdano nobeno uradno poročilo o današnjih letalskih bitkah. Po zasebnih poročilih je bilo sestreljenih do večera 13 nemških letal. Nemški bombniki so izvedli zgodaj popoldne napad na neko mesto ob jugovzhodni obali Kanala. Naleteli so na močno obrambo protiletalskega topništva in lovskih letal tipov Spitfire in Hurricane. Nemška letala so vrgla več bomb.

Nekaj časa pozneje je druga skupina nemških letal izvedla nov napad na neko mesto. Vsaj šest bomb je padlo na mesto in tri hiše so bile porušene. Več oseb je bilo ranjenih.

Alarm v Berlinu

Berlin, 14. avgusta. AA. (DNB) V Berlinu je bil danes dan znak za alarm, ki je trajal kratek čas. Več sovražnih letal je letelo nad okolico mesta, vendar pa bomb niso metala.

Nemška poročila

Podrobnosti o zračnih in pomorskih spopadih v torek
Napadi na pristanišča in letališča

Berlin, 14. avg. br. (DNB). Vrhovno poveljstvo nemške vojske je opoldne objavilo službeno vojno poročilo, v katerem pravi:

Formacije nemških letal so 13. avgusta z bombami uspešno napadle luške in pristaniške naprave v Wallendun, Aardlepolu, Pournemouthu in Plymouthu, tovarne orožja v Exetru in Bristolu ter velike bencinske tanke v North Billinghamu. V Kanalu in na ustju Themze jim je uspelo potopiti dve stražni ladji in dve trgovinski ladji s skupno tonažo 15.000 ton.

Nadalje so bojna letala bombardirala letališča v Eastchurchu, Detlingu, Faraboroughu, Andoveru, Odehamu, in Middle Wallop. Razdejala so več hangarjev in drugih poslopj, bencinskih tankov in delavnic ter na vzletiških uničila večje številce sovražnih letal. Pri napadih nad Kanalom in na Anglijo je prišlo do številnih hudih letalskih spopadov, v katerih je bilo uničenih 74 angleških letal.

V teku dneva so poskušala britanska letala tipa Bristol—Blenheim napasti dansko mesto Aalborg. Nemški lovci in protiletalsko topništvo so jih prisilili, da so se umaknili, še preden so dosegla svoj cilj. Pri tem je bilo sestreljenih 16 angleških letalov 23. V noči na 14. avgust je sovražnik bombardiral razne kraje v Nemčiji, a nikjer ni povzročil omembe vredne škode.

Sovražno letalstvo je včeraj izgubilo skupno 132 aparatov in 12 zapornih balonov. Od teh je bilo v letalskih spopadih sestreljenih 89 letal, na tleh in od protiletalskega topništva pa je bilo uničenih 43. 28 nemških letal se ni vrnilo na svoja oporišča.

Neka podmornica pod vodstvom kapitana Salmanna je javila, da je potopila sovražne ladje s skupno tonažo 41.611 ton, med njimi tudi 11.400-tonsko angleško pomorsko križarko. Deli neke nemške flotilje lovcev podmornic so naleteli na Severnem morju na več angleških rušilcev, ki so se morali kljub svoji premoči in mgle nemu vrenemu po kratki borbi umakniti. Naši čolni so nato nemoteno nadaljevali svojo plovbo.

Berlinski listi

Berlin, 14. avgusta. AA. (DNB) Tudi današnji nemški listi posvečajo veliko pozornost nemškimi letalskim napadom na Anglijo. »Berliner Börsen Zeitung« prinaša preko cele strani naslov »Neprestani letalski napadi na Anglijo« in med drugim pravi, da imajo Angličani sedaj lepo priliko, da dejansko pokažejo tako zelo hvalisano nadmoč svojega letalstva, bodisi glede materiala, bodisi glede moštva. Po treh dneh neprestanih nemških letalskih napadov, ki imajo za posledico velike angleške izgube v materialu in moštvi, bi že bil čas da bi

Angličani prenehali s samohvalno o nadmoči svojega letalstva. Ruševine tolikih angleških letališč in pomorskih oporišč ter številke o padanju tonaze angleške mornarice so dovolj nepovojno izhodišče za to »silno ofenzivo proti evropski celini«, o kateri je govoril Hoare Belisha, ki je v svojem govoru pripomnil, da bo ta ofenziva izvedena s 1 milijono angleških vojakov in da bo »zadala poslednji udarec Nemčiji«.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« med drugim opozarja na angleški letalski napad na Dansko, ki je bil obdit z velikimi izgubami za Anglež. List dodaja, da je delovni krog nemškega vojnega letalstva neizmeren. Nemško letalstvo stvarno obvlada ves ogromni prostor od Narvika do Biarizta. Angličani dobivajo medtem vse bolj otipljivo dokaze o ofenzivni moči nemške oborožene sile.

»Völkischer Beobachter« med ostalim poudarja, da zavzemajo nemški letalski napadi na Anglijo vsak dan večji obseg. List pravi, da veljajo ti napadi ciljem velikega vojaškega pomena kakor so vojne luke, letališča in skladišča goriva. Nemški letalski napadi imajo za posledico velike angleške letalske izgube. List dalje pravi, da tisto malo število konvojov, ki si še upa skozi Kanal, pripluje na odprto morje zelo razredčeno zaradi nemških letalskih napadov. Dejstvo, da ti konvoji še vedno vozijo skozi nevarni pas, dokazuje, da zapadna angleška pristanišča ne zadostujejo za preskrbo in promet.

Dve naziranj v angleškem vojnem vodstvu

Stockholm, 14. avg. AA. (DNB). Tukajšnji listi prinašajo poročila iz Londona, v katerih pravijo, da so zadnji nemški letalski napadi povzročili precejšnja trenja in različna naziranja v odgovornih britanskih krogih. Poročila trdijo, da general Gort in druge vidne osebnosti britanske vojske ne odobravajo stališča Beaverbrook, ki misli, da je treba štediti britansko vojno letalstvo. Lord Beaverbrook, tako pravijo poročila, je zastopal to stališče posebno odločno na zadnji seji vojnega kabineta, na kateri so bili najvišji predstavniki vojske, mornarice in letalstva. Svoje stališče je opravičeval s tem, da je treba ohraniti čim močnejše efektive za primer, da bi prišlo do sovražnikovega nastopa. Lord Gort pa je nasprotno zastopal mnenje, da nekaterih načel, ki so na mestu pri mornarici, ne more smatrati, da bi veljala tudi za letalstvo, ker bi po njegovem mnenju štedenje britanskih letalskih sil pri sedanjih letalskih borbah utegnilo imeti težke posledice za državo. Poročila pravijo, da se zdi, da se je večina vojnega kabineta strinjala s stališčem Beaver-

brook, da morajo britanska lovska letala sedaj samo zbijati nemške bombnike, nikakor pa se ne spuščati v borbo z večjimi oddelki nemških lovcev.

Proti angleškim uradnim poročilom

Berlin, 14. avgusta. AA. (DNB) Popolnanski listi ostro polemizirajo zaradi angleških uradnih poročil. »Deutsche Allgemeine Zeitung« piše, da je od angleške strani proti Nemčiji začelo »streljanje z lažjo«. Britanski oblastniki bi tako hoteli svoje poraze spremeniti v zmage. Ameriški tisk, ki je dozdaj verjel angleškim poročilom, sedaj kaže veliko nezaupanje do angleških poročil in jih kritizira. »Berliner Börsen Zeitung« pravi, da je nova propaganda polna neresnice, nad čemer pa se v Nemčiji niti ne čudi. Vladni krogi v Londonu želijo preprečiti svoj narod in ostali svet, da nemški letalski napadi na Anglijo niso izzvali nobenega vzemirjenja.

Velik konvoj na Atlantiku

Algiciras, 14. avgusta. AA. (DNB) Neki angleški konvoj je zapustil gibraltarsko pristanišče v smeri proti Atlantiku. Spremljajo ga trije rušilci in dve vodni letali. Izve se, da obstoji konvoj iz 23 trgovinskih ladij, od katerih so tri cisterne ladje.

Novi nemški maršali

Berlin, 14. avg. AA. (DNB). Voditelj rajha in državni kancelar Hitler je izročil danes v svojem kabinetu v kancelarski palači novim maršalom in feldmaršalu Göring u njihove maršalske palice. Hitler je pri tej priliki imel govor, v katerem je izrazil hvalečnost naroda in svojo zahvalo za zasluge novih maršalov pri zmagi nemškega orožja. Zatem je govoril o velikih dolžnostih, ki jih novi maršali prevzemajo do naroda in rajha. Slovesnosti podelitve maršalskih palic se niso mogli udeležiti letalski maršal Milch, Speerle Kesselring, ker zaradi udeleževanja nemškega letalstva ne morejo zapustiti glavnega stana.

Japonske napovedi

Tokio, 14. avg. j. (Domei). Japonski listi prinašajo obširna poročila o nemških letalskih napadih na Anglijo, ki jim z velikimi naslovi dajejo poseben poudarek. Tako n. pr. naglašajo »Asahi Šimbun«, da je Nemčiji zaimenaka nadvlada v zraku. Dejstvo je, da se težko poškodovana skoro vsa glavna angleška vojaška oporišča

Angleška poročila

Včerajšnji nemški napadi so bili manj siloviti

London, 14. avgusta. s. (Reuter). Ob 21.15 je bil objavljen naslednji komunikativni letalskega in notranjega ministrstva: Nemški letalski napadi na Anglijo so bili davi mnogo manj siloviti, nego prejšnje dni. Nemška letala so napadla balonske zapore pri Dovru v jugovzhodni Angliji. Nadalje je bil izveden neuspešen napad na neko vojaško letališče v Kentu, dva strmoglavca sta bila sestreljena od protiletalskega topništva. Lovska letala so intervenirala na več točkah in so prizadela sovražniku žrtve.

Popoldne so izvedla nemška letala posamične napade na več točk jugovzhodne in jugozapadne Anglije. Na Southamptonu je padlo pet bomb, ki so povzročile le malo škode. V Essexu je bilo ranjenih nekaj oseb, več med njimi smrtno.

Po dosedanjih podatkih je bilo tekom dneva uničenih od lovskih letal 15 nemških letal. Štiri angleška letala pogrešajo.

London, 14. avg. AA. (Reuter) Po neuradnih poročilih ki so prispela zgodaj popoldne v London o letalski bitki nad jugovzhodno angleško obalo, se izve, da je bila bitka ogorčena. Proti nemškim lovskim in bombnim letalom so nastopila tudi lovska letala in protiletalsko topništvo. Letala so se bila zelo visoko nad oblaki.

London, 14. avgusta. br. (Reuter). Angleška letala so, kakor poroča nocoj objavljeni komunikativni angleškega letalskega ministrstva, tudi v pretekli noči bombardirala vojaške industrijske objekte v Nemčiji. Napadla so Junkersove letalske tovarne v Dessauu in Bernbergu ter druge vojno-industrijske objekte v Porurju. Nadalje je bilo bombardiranih 14 letališč na Nizozemskem, v Severni Franciji in Nemčiji. Eno angleško letalo se s teh poletov ni vrnilo na svoje oporišče.

London, 14. avg. j. (Reuter) Nemška letala so obiskala Anglijo tudi v noči od torika na sredo. Nemški napadi so bili najmočnejši v srednji Angliji, kjer so nemška letala na več krajih metala eksplozivne in zažigalne bombe. Po dosedanjih vesteh so zahtevali ti napadi tudi večje število človeških žrtev. Več ljudi je bilo ubitih in ranjenih v neki tovarni, ki so jo nemške bombe pogodile v celo, ter v okoliških stanovanjskih poslopjih, ki so bila prav tako zadeta. Manjši odred nemških letal je preletel tudi Škotsko ter obsul z bombami neko mesto. Bilo je poleg enega mrtveca večje število ranjenec.

V jugovzhodni Angliji je padlo nekaj nemških bomb na odprte terene, kjer niso napravile škode. Zgodaj jutraj so vrgla

ter tovarne vojnih potrebščin. Odkar je pričela Nemčija tudi s svojim dalekostrelnim topništvom streljati preko Rokavskega preliva, je treba pričakovati skorajšnje zloma Anglije in z njim zloma starega reda v Evropi. To se bo morebiti zgodilo že v dveh tednih.

Japonski list se nato v tej zvezi vrašuje, kakšno stališče bo Nemčija zavzela do japonskih zahtev po Indokini in Holandski Indiji. Zasedbo matičnih dežel bo Nemčija seveda soodločala o nadaljnji usodi njihovih kolonij. Zaradi tega je list mnenja, da bi že zdaj kazalo, da razvije japonska diplomacija vso svojo aktivnost v tej smeri. List »Mijako« trdi, da je povsem nesmiselno, ako Anglija še nadaljuje vojno. Če bo britanska vlada prisiljena pobegniti v Kanado, bo angleški narod popustil in se vdal.

Berlinski dopisnik lista »Ishiyama« so, di, da bo skoraj prišlo do izkrcanja nemških čet v Angliji in da se bo to izkrcanje izvršilo hkrati pri Chesterju in Bostonu. Pričakovati je treba, da bo Nemčija v kratkem posegla v boj z novim modernim orožjem, s katerim bo naikanele v treh tednih strla angleški odpor.

Španski tisk

Madrid, 14. avgusta. AA. (DNB) Španski tisk pripisuje največjo pozornost in pomen letalskim borbam nad Kanalom in Anglijo. Listi objavljajo poročila o teh borbah pod debelimi naslovi in v komentarjih poudarjajo pomen teh borb. Ves španski tisk misli, da so ti letalski napadi uvod v zadnjo veliko bitko te vojne, ki bo potrdila nemško zmago in zagotovila Evropi mir. List »ABC« pravi, da je treba dejansko vse te letalske borbe smatrati kot gigantsko letalsko bitko. Velicina nemške zmage najbolje dokazuje dejstvo, da so se te borbe brez izjeme odigrale nad angleškim ozemljem. Kmalu bo svet spoznal tudi učinek teh množinskih napadov in njihove posledice. Iz ruševin v angleških pristaniščih in iz dimov zažganih objektov se pojavlja vprašanje odgovornosti tistih, ki so imeli možnost, da bi te strahote preprečili.

Madrid, 14. avgusta. AA. (DNB) Španski tisk se obširno bavi z letalskimi borbami nad Anglijo. List »Alcazar« pravi, da je Angležev vedno bolj strah nemških napadov in da je do tega prišlo zato, ker je Anglija stalno zavržala velikodušne ponudbe svojega nasprotnika. List dalje pravi, da je vera angleških politikov prevlekla in da gredo nasproti propasti, čeprav so se prepirali, da je premoč Nemčije popolna.

nemška letala 8 zažigalnih bomb na neko vas in povzročila malenkostno škodo.

Danes v zgodnjih jutranjih urah in tekom dopoldneva so obiskala nemška letala jugovzhodno Anglijo. Podrobnosti o teh letalskih akcijah še niso znane.

Angleški vojaški krogi o nemški taktiki

Stockholm, 14. avg. j. Kakor poroča londonski dopisnik lista »Dagens Nyheter«, so v angleških vojaških krogih mnenja, da nemški letalski napadi na Veliko Britanijo še niso zavzeli tolikšnega obsega, da bi se po njih moglo sklepati na novo nemško taktiko v ogrožanju Anglije. Sprožila se je namreč domneva, da nemški letalski napadi na Anglijo predstavljajo v zračni prostor prenešeno taktiko, ki se je je nemška vojska tako uspešno poslužila v borbi proti Franciji. Gre za to, da bi Nemci z neprestanim razvijanjem svoje materialne premoči strli nasprotnika, ki nima na razpolago enako močnih materialnih protisredstev. Za tako »knock out« zmago po angleškem mnenju nemško letalstvo še ni dovolj močno. Na drugi strani v poučenih angleških krogih ne izključujejo možnosti, da pomenijo ti napadi samo maneuvre, s katerim naj se pozornost sveta obrne v drugo smer.

Padalci?

New York, 14. avg. s. (Ass. Press.) Po vesteh iz Londona so angleški oddelki za zaščito pred padalci danes na več mestih stopili v akcijo. Zajetih je bilo 11 nemških letalcev, ki so se spustili s padali. Najdenih je bilo nadaljnjih šest padal.

London, 14. avg. s. (Reuter.) Notranje ministrstvo je objavilo nocoj naslednji komunikativni: Prispela so poročila, da so bila v treh okrožjih Anglije in v enem škotskem okrožju najdena padala, ki so jih preteklo noč vrgla nemška letala. Takoj je bila uvedena preiskava, ki jo vodijo policijske in vojaške oblasti, kakor tudi organi notranjega ministrstva. Preiskava se nadaljuje. Noben padalec še ni bil najden in tudi še ni nobenih podatkov, da bi se bili padalci spustili.

New York, 14. avg. j. (A. R.) Po poročilih iz Anglije so danes jutraj našli na raznih točkah v Angliji nemška padala, s kakršnimi so se v teku nemških akcij na Holandskem, na Danskem in v Belgiji spuščali nemški vojski v zaledju. Značilno pa je, da doslej niso našli še nobenega skakalca s padalom. Dopoldne so se sicer

Nadaljevanje na 2. strani

razširile v krajih ob vzhodni angleški obali. Veste, da so videli spuščati se s padali nemške vojske ter da je bilo nekaj teh tudi ujetih. Vendar pa so se te vesti izkazale kot blod domišljije, vznemirjenega prebivalstva. Doslej iz nobenega kraja Anglije ni službeno potrjenih vesti, da bi se bili kje spustili nemški padalci.

Angleži o torkovih bojih

London, 14. avgusta. j. (Reuter). Pregled večeršnjih letalskih akcij nudi naslednje dokončno sliko: Angleško lovsko letalstvo ter protiletalsko topništvo je sestrelilo 69 nemških letal izmed 500, kolikor jih je prišlo nad Anglijo. Ta številka je največja, ki je bila dosežena doslej na en dan. Lahko se računa, da je bilo med trajajočim nemškim napadom skoraj vsako minuto sestreljeno po eno nemško letalo. Angleško letalstvo je izgubilo samo 11 letalcev. Uspehi nemških napadov so bili majhni v primeri z močjo letalskih formacij, ki so v treh zaporednih valovih priletela nad Southampton ter nad obale Kentske grofije. Požari, ki so izbruhnili v Southamptonu, so bili kmalu pogaseni. Človeških žrtev je bilo malo, med njimi samo ena smrtna. Tudi bombe, ki so jih nemška letala

vrgla na otok Wight ter na nekatere druge distrikte, niso povzročile velike škode. Nemški napadi na nekatera letališča v jugovzhodni Angliji so pa zahtevali več človeških žrtev. Nad Southamptonom je bilo sestreljenih 22 nemških letal. To je bil uspeh ene same eskadrile angleških lovskih letal Spitfire, in sicer v teku nekaj minut. Ista eskadrila je dan poprej sestrelila 7 nemških letal, sama pa v obeh dneh ni izgubila niti enega letala. Britanska borbena letala so večerj izvedla celo vrsto napadov na ozemlju, ki se razprostira v dolžini 1200 km od Danske pa do Biskajskega zaliva. Napadla so vrsto nemških letalskih oporišč na Holandskem in v severni Franciji, med njimi tudi oporišče nemških vodnih letal pri francoski luki Brest. Nadalje je bilo napadenih 17 letališč v notranjosti Nemčije, med njimi tudi pomorsko letalsko oporišče na otoku Borkumu. Na letališču Helda na Holandskem je bilo od angleških projektilov zadeto skladišče municije. Angleški letalci so opazili eno silovito in 20 manjših eksplozij. Angleška letala so nadaleje vrgla bombe na 12 nemških pomožnih vojniških ladij v Amsterdamu so z bombami zanetila silovit požar, katerega odsvit se je videl na daljavo 50 km. Končno so angleška letala bombardirala municijske tovarne v Lippstadtu in Heringenu.

Angleška letala nad severno Italijo

Napadla so tudi Milan, kjer je bilo 12 civilistov ubitih, 44 pa ranjenih

Rim, 14. avg. br. (Stefani). Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je opoldne objavilo 66. službeno vojno poročilo, v katerem pravi: Hude borbe v Britanski Somaliji so zapadno od Adaleha še v teku. Naša akcija se razvija kljub močnemu odporu. Davi ob 1. so sovražna letala, ki so priletela v smeri iz Švice, napadla in bombardirala razne kraje v severni Italiji ter metala letake. Na Milan je bilo vrženih okrog 30 razstrelivnih in zažigalnih bomb, ki so vse udarile v stanovanjske okraje. Noben objekt vojaškega značaja ni bil zadet. Ubitih je bilo 12 civilistov, 44 je bilo ranjenih. Na Turin je bilo vrženih okrog 15 bomb, ki pa niso povzročile ne na vojaških ne na industrijskih objektih nikake škode. Ubit je bil neki civilist, a 8 ljudi je bilo ranjenih. Tudi Alessandria in Tortona sta bili bombardirani. V Alessandriji je bilo 9 mrtvih, med njimi 3 gasilci, ki so opravljali svojo službo, ter nekaj ranjenih. Pri bombardiranju Auguste (Siracusa), kjer so bile vržene 4 bombe, ni bilo ne škode ne žrtev. Protiletalsko topništvo vojne mornarice je sestrelilo en sovražni hidroavion. Posadka letala, sestavljena iz enega častnika in enega letalca, je bila ubita.

Rim, 14. avgusta. AA. (DNE). Agencija Stefani razpravlja o napadu britanskih bombnikov na odprta mesta severne Italije in ugotavlja, da so padle eksplozivne bombe izključno na mestne četrti, v katerih stanuje civilno prebivalstvo. Tako so bili v Alessandriji trije otroci, 9 gasilcev je bilo ranjenih zaradi eksplozije neke temprane bombe, ko so reševali ljudi iz podrtih hiš. Agencija Stefani poudarja, da so to iste metode, kakor so se jih Angleži posluževali v napadih na nemška mesta. Angleška letala so prispela čez jezero Como ter so na svojem poletu kršila švicarsko nevtralnost.

Londonsko poročilo

London, 14. avg. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo je objavilo danes popoldne v posebnem komunikatu, da so preteklo noč močne formacije angleških bombnikov napadle vojaške objekte v Severni Italiji ter povzročile škodo v Milanu in Turinu. Eno izmed udeleženih angleških letal je bilo pri napadih sestreljeno.

Prestolonaslednik med ranjenci

Milan, 14. avgusta. AA. (Stefani). Prestolonaslednik Umberto, ki je bil v Milanu, je izrazil željo, da bi mu predložili poročilo o angleškem letalskem napadu, danes pa je sam v spremstvu prefekta obiskal ranjence v bolnišnicah. Povsod je prebivalstvo prestolonaslednika pozdravljalo in obsojalo podlost britanskega letalstva.

Angleški letaki

Rim, 14. avg. AA. (Stefani). Preteklo noč so sovražna letala nad Milanom in Turinom metala letake. Naslednje vsebine:

Japonska omahuje?

Očitki knezu Konoji — Čangkajšek se skuša približati Italiji in Nemčiji

Tokio, 14. avgusta. AA. (Reuter). Ker se predsednik vlade knez Konoje ni dobro počutil, je bila na nedolžnem čas preložena konferenca, ki bi morala biti danes in bi se bavila o vprašanjih zunanje politike. Na tej konferenci bi poleg kneza Konoje sodelovala zunanji minister in vojni minister. Agencija Domei pristavlja, da bi na tej konferenci moral izdelati program za diplomatsko ofenzivo, katero je zahteval na nedavnih konferencah generalni štab v skladu z zahtevami vojske.

Tokio, 14. avgusta. AA. (Stefani). Japonski listi objavljajo resolucijo azijske lige, katero vodi admiral Sugecugo. Resolucija kritizira počasnost kneza Konoje in obžaluje, da so v vladi ljudje, ki niso preveč razpoloženi za izvedbo vladine zunanje politike.

Tokio, 14. avg. j. (Domei). V diplomatskih krogih so zadnji čas opazili neka prizadevanja vlade v Cunkingu, da bi navezala tesnejše stike z Nemčijo in Italijo. Očitno si Cunking obeta s tem ojačenje svoje pozicije proti Japonski. Po mnenju merodajnih japonskih krogov pa ni verjetno, da bi se mogli Nemčija in Italija kar nanašajo odločiti za zaslobo Cunking, in to posebno ne, ne da bi poprej glede tega poskušali izvedeti za mnenje Japonske. Japonska se dobro zaveda, da državi osi Kitajske nikakor ne moreta pustiti iz svojega računa že glede na bodoče gospodarske odnose med Nemčijo in

Italijo ter Kitajsko. Prav tako pa je Japonska tudi prepričana, da bosta Berlin in Rim našla primerno upoštevanje in spoštovanje do japonskih namer in načrtov, kakor tudi sedaj v polni meri upošteva položaj Japonske. V Cunkingu so očitno mnenja, da bi z naslonitvijo na Berlin in Rim Kitajska lahko v morebitnih mirovniških pogajanjih z Japonsko dosegla mnogo bolj ugodne mirovne pogoje, kakor pa če bi sama nastopila v takih pogajanjih. Priporočilo japonski prijazne Nemčije in Italije bi nedvomno znatno olajšalo stališče Cunkinga.

Političen umor v Šanghaju

Šanghaj, 14. avg. s. (Reuter). Eden najuglednejših tukajšnjih kitajskih pristaev maršala Čangkajšek, Čang Tsu Ling, je bil danes umorjen v svojem stanovanju v francoski koncesiji v Šanghaju. Umor je izvršila njegova telesna straža, kakor je ugotovljeno, iz političnih razlogov.

Potres na Japonskem

Tokio, 14. avg. AA. (DNE). Poročajo, da je bil preteklo noč močan potres na zapadnem Japonskem. Niso še znani podatki o povzročenih škodi. Središče potresa je bilo 60 km severozapadno od rtiča Sino-disakija na polotočku Siman.

Začetek pogajanj med Rumuni in Madžari

Obe delegaciji sta že na potu — Istočasna pogajanja z Bolgarijo — Velike težkoče

Budimpešta, 14. avgusta. AA. (Stefani). Madžarska vlada je sprejela predlog rumunske vlade, da bodo pogajanja med obema državama glede rešitve vprašanja Transilvanije v Turnu Severinu. Madžarsko odposlanstvo, ki ga bo vodil pooblaščen minister in izredni poslanik Hory, ki je bil prej poslanik v Varšavi, bo odpotovalo takoj, tako da se bodo pogajanja začela že v četrtek. Razgovorom, ki bodo potekali izven Madžarske, ne bo prisostvoval niti grof Teleki niti grof Csaky.

Bukarešta, 14. avgusta. AA. (DNE). Po poročilih iz kopalnice Herkules se tam začele priprave za sestane rumunsko-madžarske delegacije. Gotovi krogi menijo, da bo madžarska delegacija že v četrtek prispela v Herkules, pogajanja pa se bodo začela v petek. Prejšnji predlog rumunske vlade, da bi se pogajanja vodila pri Sinaji, ni naletel na ugoden sprejem pri madžarski vladi.

Rim, 14. avg. p. Po informacijah iz Budimpešte in Bukarešte so razgovori med Rumunijo in Madžarsko že tako daleč napredovali, da je sedaj določen prvi sestanek obeh delegacij. Po predlogu rumunske vlade se bosta sestali v petek v kopalnici Herkules, kjer že pripravljajo potrebne prostore. Ker gre pri teh pogajanjih za vprašanja, ki zahtevajo temeljito proučevanje in dobro poznavanje materije, bodo obema delegacijama dodeljeni številni eksperti. Istočasno se bodo vodila pogajanja med Bolgarijo in Rumunijo. Ta pogajanja bodo v Craiovi. Veliko pozornost je zbudilo dejstvo, da bo bolgarski delegaciji dodeljen tudi bolgarski poslanik v Moskvi Stanov, ki je še le pred par dnevi prispel v Sofijo ter je bil v dolgi avdienci pri kralju Borisu.

Budimpešta, 14. avgusta. AA. (DNE). Madžarsko zastopstvo, ki se bo v imenu madžarske vlade pogajalo z rumunsko delegacijo, bo odpotovalo še noč z ladijo v Turn-Severin. Madžarska delegacija je sestavljena takole: predsednik je bivši poslanik v Varšavi Hory, člani komisije pa so: svetnik zunanjega ministrstva Szilagy Söben, svetnik poslanstva Juvári, general Nadaj, generalštabi polkovnik Ujsagi in generalštabi kapitan Szentpetry. Pogajanja se bodo verjetno začela v petek zjutraj.

Bukarešta, 14. avg. p. V tukašnjih krogih vlada še vedno negotovost glede končnega izida pogajanj z Madžarsko in Bolgarijo. Dasi je že določen pričetek pogajanj, se vendar vse bolj jasno kaže, da je problem, za katerega gre skrajno kompliciran, zlasti ker ni uspelo prenečati, da ne bi prišel iz okvira diplomatskih akcij. Ves problem je dobil na ta način docela drugačen značaj. Vsekakor pa je jasno, da ne bo mogoče tako hitro doseči sporazuma, kakor so pričakovali v Sofiji. Ves

problem se je razširil sedaj že preko meja neposredno zainteresiranih držav, zaradi česar se morajo upoštevati tudi splošne mednarodne prilike.

Bukarešta, 14. avg. br. (Stefani). V pretekli noči je bilo v Bukarešti in v nekaterih drugih mestih aretiranih nadaljnjih 15 ljudi zaradi širjenja vznemirljivih vesti. 5 izmed njih bo postavljenih pred vojaško sodišče, ostalih 10 je bilo že odvdenih v koncentracijska taborišča.

Angleško snubljenje

Železne garde

Bukarešta, 14. avg. AA. (DNE). Britansko poslanstvo v Bukarešti je razdelilo po svojih agentih letak, ki je označen kot manifest železne garde in v katerem stoji, da je železna garda spremeniла svoje stališče glede zunanje politike in da danes zastopa anglofilske tendence. Londonski »Times« objavlja ta letak in poskuša s svoje strani pridobiti železno gardo za svoje namene. Let celo trdi, da se je voditelj železne garde Horia Sima sporazumel z Maniuom, da bosta glede Transilvanije zavzela nepamirljivo stališče. Horia Sima je objavil spricho tega izjavo, v kateri zelo odločno odklanja vse take poskuse. Horia Sima ugotavlja, da se smernice njegovega gibanja glede vprašanj zunanje politike prav nič niso spremenile in da železna garda tudi danes odločno zahteva, naj se Rumunija zveže s silami osi. Železna garda ni sklenila nobenega sporazuma z Gibanjem Maniu. Na koncu pravi Sima Horia, da imajo mahinacije angleškega poslanstva samo ta cilj, da bi povzročile motnje v Rumuniji in ovirale njeno zunanjo politiko.

Madžarski kmetijski minister potuje v Berlin

Budimpešta, 14. avgusta. br. (Stefani). Kmetijski minister grof Teleki odpotuje v nedeljo v Nemčijo. Na ta način se bo odzval vabilu nemškega kmetijskega ministra Darrea. Teleki bo spremljalo nekaj madžarskih kmetijskih strokovnjakov v Berlinu se bodo v ponedeljek pričeli razgovori o izvozu vsega preseška madžarske kmetijske produkcije v Nemčijo.

Poljski minister pobegnil iz internacije v Rumuniji

Bukarešta, 14. avgusta. AA. (DNE). Pred nekaj dnevi so rumunske oblasti ugotovile, da je izginil bivši poljski minister Poniatovski, ki je bil interniran v Rumuniji. Zdaj je v Rumuniji od bivših poljskih politikov samo še poljski zunanji minister Beck, ki je interniran v neki vili pri Bukarešti.

Med Italijo in Grčijo

Ostro pisanje italijanskega tiska zaradi umora albanskega prvaka — V Grčiji zanikajo odgovornost za umor

Rim, 14. avg. p. Ves italijanski tisk še vedno zelo ostro piše o umoru albanskega plemenskega voditelja Džaufa Hodže ter kritizira postopanje Grčije. Listi očitajo grški vladi, da omalovažuje Italijo, kar utegne postati zelo neprijetno za Grčijo v sedanjih kritičnih časih. Skoro vsi italijanski listi podarjajo, da postavlja ta incident na dneveni red vprašanje nadaljnjih usode albanske manjšine v Grčiji. Italijanski listi obenem napadajo Grčijo, da še vedno vztraja pri angleških garancijah in da sanjari celo o bodočem grškem kraljestvu, ki bi obsegalo tudi Albanijo. Nekaj časa so Grki sicer molčali iz strahu, toda sedaj zopet prihajajo z barvo na dan. Nevtralnost Grčije, kakor jo izvaja sedanjaja vlada, je samo formalna, ker nihče ne ovira angleških agentov, ki rujejo proti Italiji zlasti na albanski meji. Na drugi strani predstavlja vseh 200 na grškem ozemlju se nahajajočih Shellovih »podružnic« v resnici angleška oporišča za oskrbo angleških letal in angleških ladij z benzinom. Šele nedavno je bilo odpuščenih 250 grških oficirjev zaradi proglaša, ki

je bil naperjen proti Angliji. V Atenah bi si morali biti na jasnem, da smatra Italija albansko stvar za svojo lastno zadevo in da ne bo dopustila nikakega zatiranja Albancev.

Tirana, 14. avg. br. (Stefani). Atenska vlada je povabila tuje novinarje, da bi se sami prepričali, da grškim oblastem v severnem Epiru ni pripisati nikake krivde za umor prvaka albanskega čamurskega plemena Daufa Hodže. Glede na to opozarjajo današnji albanski listi, da so grške oblasti pred nekaj mesci celo razpisale nagrado 65.000 drahem na glavo Džaufa Hodže. List »Tomorri« nastopa proti trditvi, da umor ne bi imel nobenega političnega ozadja. V prilog te svoje trditve navaja nekatere podatke o morilcih in nagradi, katero so dobili. Članek pravi, da ni mogoče odobriti taktike, ki stremi za tem, da se vsak odpor proti krivici označi kot razbojništvo.

Atene, 14. avg. s. (Ass. Press). Nemški poslanik v Erbach je danes ponovno posetil ministrskega predsednika Metaxasa.

Položaj v Franciji

Težkoče s prevozom ranjencev iz Anglije — Državni proces v Riomu — Otežkočena ločitev zakona

London, 14. avg. j. (U. P.). Po poročilu londonskega radia se je francoska vlada v Vichyju obrnila na angleško vlado s predlogom, da bi se francoski ranjenci prepeljali na dveh francoskih parnikih iz Anglije v domovino. Britanska vlada je v principu pristala na francoski predlog. Določiti bi bilo treba samo še pristanišče, v katerih naj se francoski ranjenci vkrcajo in izkrcajo. Dosedaj pa angleška vlada glede tega iz Francije ni dobila nobenega konkretnega predloga, iz česar nekateri sklepajo, da se Francija ne upa tvegati prevoza ranjencev, da se ne bi ponovno zgodila kakšna silna nezgoda, kakor s francoskim parnikom »Meknes«, ki je prevajal francoske vojske v domovino ter bil na potu torpediran.

Pariz, 14. avgusta. AA. (DNE). Ameriški Rdeči križ je dal nacionalno socialistični organizaciji za socialno skrbstvo v Parizu 90.000 kg kondenziranega mleka, da bi ga organizacija razdelila pariskim otrokom in dojenčkom. Ob tej priliki piše »Matine«, da prihajajo v Pariz pogosto pošiljke živil. Nacionalno socialistična organizacija za socialno skrbstvo, ki bi te bogate darove lahko pošiljala tudi v Nemčijo, jih deli prebivalstvu zasedenega dela Francije. To ravnanje zasluži največje priznanje.

»Petit Dauphinois« poroča, da se je francoska vlada lotila reforme zakonskega prava. Ločitve ne bodo popolnoma prepovedane, vendar pa bodo izdani ukrepi, ki bodo onemogočali lahkomišelnost ločitve. Iz tega namena bodo dobile pristojne oblasti dolžnost, da v vsakem primeru točno preiščejo dejansko stanje v spornem predmetu.

Rim, 14. avgusta. AA. (Havas). Vrhovno sodišče je imelo večerj popoldne drugo sejo in je poslušalo obtožnico glavnega državnega tožila, ki zahteva, da se izvede preiskava proti 54 osebam. Obtožnica ugotavlja, da so zločine izvršili bivši ministri ter uradniki, ki so bili njim neposredno podrejeni in sicer v izvajanju svojih funkcij. Obtožnica podčrtava krivdo glede dejanj, ki so spravila Francijo v vojno stanje, kakor tudi o poznejših dejanjih, ki so poslabšala stvarni položaj. Državni tožilec zahteva, naj sodišče ukaže, da se začne sodni proces proti izvršiteljem in soudeležencem pri imenovanih dejanjih.

Ženeva, 14. avgusta. AA. (DNE). Francoska vlada je večerj sprejela zakonski predlog o razpustu tajnih združenj. Zakon predpisuje, da je treba vsa združenja in organizacije tajnega značaja razpustiti. Celotno premočje in nepremičnosti, imetje razpuščenih društev bo država porabila v dobrodelne namene.

Govor

maršala Petaina

Vichy, 14. avg. e. V svojem sinočnjem govoru je maršal Petain predložil ukrepe francoske vlade, s katerimi se hoče hudo ranjena Francija zagotoviti boljšo bodočnost.

Maršal Petain je v svojem govoru prav posebno poudaril vprašanje prehrane in vraščanje repatriacije beguncev ter demobilizacije mladinskih organizacij. Govorec o nesreči, ki je zadela Francijo, je poudaril, da so vsi razlogi za nadaljnjo zlo

usodo Francije odstranjeni s spremembami v ustanovah in s spremembami odgovornih ljudi. Mnogi dobro zamišljeni in dozorili ukrepi na se niso mogli izvesti zaradi nesposobnosti ljudi in izdajstva mnogih agentov. Od premirja se je vlada prizadevala, da bi se preselila v Pariz ali v Versailles, toda preselitev je nemogoča iz tehničnih razlogov. Treba je počakati na ugodnejše razmere.

Clermont-Ferrand, 14. avg. AA. Listi komentirajo govor maršala Petaina, ki ga je imel snoči po radiju. »Journal« prinaša komentar Fernanda Lorana, ki med ostalimi pravi, da so gotovi ljudje poskušali, da bi delavnost nove vlade ovirali. Ti so postali neškodljivi. Nedvomno je, da vlada zahteva, da se vsi podvržejo njenim naredbam, čeprav je vlada nova. Ljudje naj imajo zaupanje do maršala, da bo mogel svoje namere izvesti. Sicer pa je treba, da smo disciplinirani in da v miru čakamo, kakšen sad bo obrodilo naše delo.

Posledice neurja v Španiji

Madrid, 14. avgusta. AA. (DNE). V raznih španskih krajih je naredila nevihta, ki so jo spremljali silni nalivi in toča, veliko škodo. Strela je udarila na večih krajih v črde živine. Zlasti v Novari in Jaenu je nevihta napravila mnogo škode. V Caparosu je strela ubila nekega človeka.

Žična železnica

na Sveto goro pri Gorici

Milan, 14. avgusta. AA. (Stefani). Prometni minister Venturi je večerj svečano otvoril železnico, ki pelje na Sveto goro pri Gorici. Ta žična železnica gre 577 m visoko in bo služila najbolj turistom, ki obiskujejo nekdanja bojišča svetovne vojne. Verske obrede je opravil goriški škof.

Razpust masonskih lož v Zagrebu

Zagreb, 14. avg. o. Z odredbo banske oblasti so bile razpuščene v hrvatskem ozemlju vse prostozidarske lože, ki so bile podrejene veliki loži »Jugoslavija« v Beogradu, veliki loži »Libertas« ter židovski veliki loži. Kar se tiče imetja teh lož, bodo oblasti postopale po zakonu.

Slovenec osumljen umora v Zagrebu

Zagreb, 14. avgusta. o. V gostilni »Konkordija« v Kranječevici ulici so našli davi umorjeno gostilničarko Marijo Gličkovo. Pri preiskavi se je pojavil sum, da jo je umoril njen nekdanji ljubimec mesarski pomočnik Franc Znidar. V gostilni so našli pismo napisano v slovensčini in naslovljeno na Znidarjeve prijatelje, v katerem se od njih pozdravlja. V pismu pravi, da ga je Gličkova ponovno varala. V Moravcih v Gorskem Kotaru sta pred nekaj časa odprla gostilno. Tedaj ga je gostilničarka opharila za 7.000 din. Na podoben način je bil ogoljufan tudi pri sličnem podjetju v Karlovcu. Policia je za njim izdala tirnico, ker ni znano, ali je zares izvršil samomor, kakor je v pismu napovedal.

Stroga obsodba lažnega novinarja

Zagreb, 14. avgusta. o. Tu je bil danes obsojen na 5 let robije lažni novinar Matijčić, ki je bil že mnogokrat kaznovan, a sedaj obtožen zaradi 17 prestopkov in zločinov. V sedmih primerih je potvarjal listine in druge dokumente.

Peto kolo šahovskega turnirja v Celju

Celje, 14. avgusta. Danes so na celjskem turnirju igrali peto kolo. Do 21. ure sta dovršila partijo le Gottlieb in Jerman. Igrala sta sista-varianto španske partije. Gottlieb je žrtvoval figuro, prešel v napad in v 16 potezih dosegel remis s večnim šahom.

Šmigovec ima proti Misuri figuro več ter bo verjetno zmagal. Ostale partije se še niso mnogo razvile.

Jutri igrajo 6. kolo, zaradi praznika od 15. ure dalje. Nastopili bodo: Drašić proti Sorliju, Popović proti Majstoroviću, Zuto proti Milinar, Subarić proti Pavloviću, Berner proti Šiški, Jerman proti Saviću, Misura proti Gottlieb, Medan proti Šmigovcu in Grašar proti Mareku.

Sedmo kolo bodo v petek igrali v Dobri od 10. do 14.

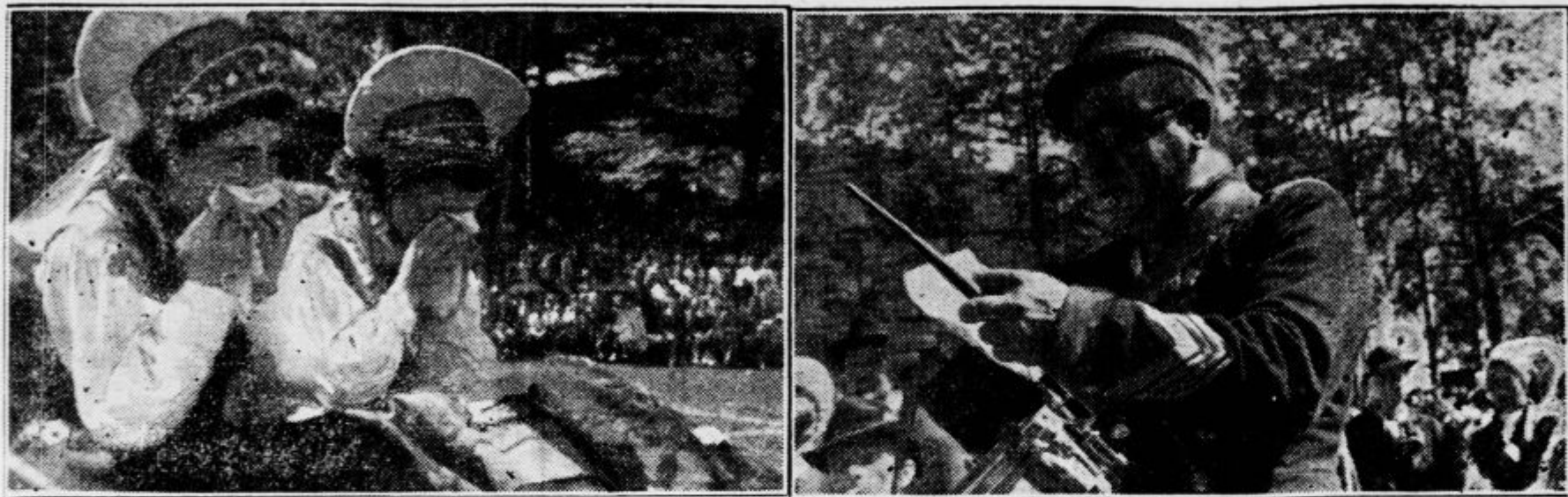
Na Gorjancih brne motorji

Novo mesto, 14. avgusta. Danes dopoldne so pričeli najavljene dirke s treningi spricho jutrišnje velike motociklistične hitrostne dirke na Gorjancih. Najboljši čas na 12,7 km dolgi dirkalni proga Gotna vas — vrh Gorjancev je bil dosežen z 10,35 minut. Motociklisti iz Zagreba, Varaždina, Ljubljane in ostalih krajev, ki se udeležijo jutrišnje dirke in ki so danes pričeli s poizkusno vožnjo, nimajo dovolj pohvalnih besed o dirkalni progi, ki je brezhibna. V krasnem stilu so danes vozili odlični športniki Janko Šiška (Ilirija, Ljubljana), Jamšek Vinko (Ilirija, Novo mesto odn. Črnomelj), Jurčić Nikolaj (I. Hrvatski motoristični klub, Zagreb) in Lužar Frič (isti klub). Slednji je vozil s prikolico v divjem tempu, sigurno in s pravo akrobatsko vrtoglavo. Vsi člani novomeške motorne sekcije Ilirije se pozivajo, da se jutri ob osmih zjutraj zglase v klubski pisarni hotela Windischer, kjer dobe zadnja navodila v pogledu tekme. Za prevoz gostov na Gorjance bo na razpolago dovolj prevoznih sredstev. Avtobusi bodo vozili vse dan. Odohod je s trga Kralja Petra II. Cene bodo izjemno nizke, 15 din za osebo v obe smeri. Dirkalna proga bo od 13. do 19. ure zvečer za vsak promet zaprta, na kar se občinstvo še posebej opozarja. Glede na naj se strogo držijo reda in navodil rediteljev, da ne bo morebitnih nesreč.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Zvedrilo se bo v severnih krajih in na primorju. Prevladovalo bo oblačno vreme v srednjih delih države. Tu pa tam bo dež, zlasti pa v južni polovici. Verjetno se tudi nevihte v opoldanskih urah. Toplota se ne bo znatno spremenila.

Vtisi z jeseniškega festivala

Bridko jokajo gorenjske neveste, zato je pa občinski glasnik vedno dostojanstven v svoji vlogi

Prvi del velike jeseniške kulturne prireditve je za nami. Prireditev je v velikem skupnem okviru v zgoščeni obliki pokazala uspehe na poprišču prosvetne in telesne vzgoje. Odlično izvedeni telovadni nastopi Sokolov in članov Fantovskega odseka so zadivili tisočere gledalce. Ogromna udeležba naroda pri vpriporitvi »Plavž«, pester sprevod narodnih noš z vsega gorenjskega podeželja, odlično uspehi pevski in glasbeni koncert, vse to bo ostalo posetnikom in sodelujočim še dolgo v lepem spominu.

Vse prosvetno in telesno-vzgojno delo, ki je bilo v soboto in nedeljo prikazano na stadionu KID, sega nazaj v dobo pred 40 leti. Takrat je bilo jeseniško prosvetno delo šele v povojih. Začelo se je v mali sobi v prvem nadstropju gostilne pri Marku. Kolikšna razlika med nekdanjim malim gledališkim odrom in velikim gledališčem na prostem, na stadionu, ki bi delal čast tudi velikemu mestu.

Še večji vzpon pa je bil dosežen v telovadbi. Sokoli so pred svetovno vojno telovadili v majhni, okoli 9 m dolgi, 6 m široki in 2,80 m visoki telovadnici. Sedaj imajo veliko in svetlo dvorano in prostrano letno telovadišče. Iz nekega neznanega in slabotnih fantičev so se najbolj vztrajni razvili v telovadce klasično oblikovanih teles, ki so že merili svoje sile in sposobnosti na velikih mednarodnih telovadnih in olimpijskih tekmah s telovadniki mojstri vsega sveta.

Velik razvoj je v revirju dosegla tudi pevstva in glasbena umetnost. Iz nekdanje male delavske godbe, ki se je pred 50 leti preselila iz Bohinja na Jesenice, so se polagoma razvile 3 velike godbe na pihala, ki štejejo skupno okoli 150 mož. V revirju uspešno deluje več dobrih orkestrrov, tamburških zborov, šramljev, jazzev in zbor malih harmonikarjev. Tu deluje 9 pevskih zborov, ki so se povzpeli na lepo višino pevске umetnosti. Nedeljski skupni nastop 320 pevcev in godbenikov je dokaz, da se je pevstva in glasbena umetnost v revirju z vso vnamo gojila dolgo vrsto let. (O tem objavljamo podrobnejše poročila).

Veliko pozornost med številom občinstva je vzbujal mogočen sprevod narodnih noš. Sprevod je pokazal, koliko je med gorenjskim ljudstvom krasnih narodnih noš, ki jih poštno kmetsko ljudstvo hrani in varuje kot svojo dragoceno svetinjo. Nekateri vasi so kar tekmovali, katera bo postavila lepše narodne noše in več okrašenih.

Zanka Stokičeva in njena vesela družba v Ljubljani

Zanka Stokičeva... Ime, ki je v Beogradu med najbolj priljubljenimi in ki vsakomur izrazi prijazne nasmehe. Marsikateri Nušičeva komedija ne bi bila dosegla tako sijajnega krsta, če ne bi bila gospa Zanka postavila najmarkantnejše ženske figure na oder. Skratka, nastop gospe Zanke je vselej poročilo zmage. Pa je gospa Zanka seveda polnokrvna umetnica tudi v majhnih nastopih, v skecih in kratkih prizorih, kjer je treba naglo in jedrnatopokazati svoj talent.

Letošnje potnišnice se je gospa Zanka odločila za turneje po Jugoslaviji. Prišla je v Zagreb, kjer je vzbudila vso zasluženopozornost. Njen nastop v veliki kinematopozornost.

grfski dvorani je privabil toliko občinstva, da se je morala Zanka brž odločiti še za dva nadaljnja večera. Gospo Zanko spremljajo trije gledališki umetniki, ki vsak po svojih močeh dodajo toliko, da je večer humorja in pesmi res poln vrednega užitka, v današnjih časih tako zaželene in potrebne. Konfermanski poln bistrih domislic je g. Lazar Jakšić. Nadalje nastopi Vlasta Antonović, kot komik imenovan Serjoža. Tudi on je znan beograjski igralec, ki zna vedno izzvati priscrčen smeh. G. Boško Nikolč je za popularen pevec šansonov in šlagerjev, ki mu iz neizčrpnega repertoarja nikoli ne zmanjka tistih najlepših, duhovitih in včasih dobro zabeljenih.

Po sijajnem uspelem gostovanju v Zagrebu se vesela družba gospe Zanke Stokičeve pripelje danes v Ljubljano in priredi drevi na vrtu restavracije Zvezde svoj večer smeha in pesmi. Seveda bodo predvsem ožji rojaki gospe Zanke izkoristili priliko, da ji izkažejo svojo ljubezen. Toplo pa priporočamo tudi ostalim ljubljancem, da pohitijo drevi na vrt Zvezde in se nekaj uric povesejo ob čudovito pestrem in vseskozi vedrem repertoarju.

kmetskih vozov. Tu se je najbolj uveljavila krasna Prešernova pokrajina, ki je dala najlepše narodne noše, starinske vozove in bogato nevestino balo. In koliko je bilo v sprevodu in na gorenjski kmečki občestiljivih očanev z dežele, ki so v tem krasnem sprevodu tako lepo prišli do veljave! Sprevod je bil odlična revija narodnih noš našega ljudstva, njihovih starih navad in običajev.

Prireditev je pokazala veliko kulturno zrelost našega delavca in nameščenca, njegovo organizatorično sposobnost in voljo, da izvede stvar temeljito do kraja. V teku vse prireditve ni bilo nobenega zastoja, nobenega nesporazuma, trenja in nesreče. Vsa stvar je potekala gladko in točno kakor dobro navita ura. Poleg znanih vodnikov, režiserjev, kapelnikov in pevovodij je sodelovala še dolga vrsta sodelavcev, ki se pri jeseniškem kulturnem in drobnem organizatoričnem delu udeležujejo že desetletja, ne da bi kdaj stopili v ospredje.

Ob zaključku še odgovor neznancu, ki se je v nekem listu po nepotrebnem obregnil ob to veliko prireditev pa se ni upal podpisati. On za to ni imel legitimacije, ker za kulturno rast jeseniškega delovnega ljudstva še ni ničesar prispeval in ni imel pri tem ničesar iskati. Delavec in nameščenci KID so pri prireditvi sodelovali prostovoljno. Nikogar nihče ni k temu silil, vsak je sodeloval po lastni volji. Vsa sodelujoča društva so doslej delovala popolnoma svobodno brez vsakega pritiska od zunaj. Popolnoma svobodno in samoniklo pa bodo delovala tudi v bodoče. Mi smo polnoletni, mi sami vemo, kaj delamo, kaj zmoramo in kaj hočemo. Mi hočemo tudi v naprej delovati v svobodnih edinicah, ker je svobodna organizacija, sloneča na zasebni vzpodbudi bo tudi v bodoče v dostojni bratski in tovariški tekmi s sorodnimi organizacijami dajala rast naši duhovni in telesni kulturi. Mi se ne bomo nikoli predrugačili in ostanemo, kakršni smo bili.

Teden prireditev na Bledu Miss Bled je gđ. Nora Trudnova iz Ljubljane

Bled, 14. avgusta
Bledu se precej pozna, da ni tujecv. Toda tudi domačini so kar zadovoljivo napolnili Bled, predvsem so to Beograjčani, Vojvodinci, Slavonci, Zagrebčani pa tudi Slovenci je več kot običajno. Kakor vsako leto, so tudi letos vse važnejše in elitnejše prireditve v prvem tednu avgusta, ko doseže število gostov svoj višek. Tudi to sezono je tako.

Prvi večer je bil v soboto 3. avgusta v kavarni Toplice. Pod geslom »Reunion chie« zdužen s tekmovanjem v swingu. Tekme se je udeležilo 18 parov, ki so bili drug boljši od drugega, vse sta pa mnogo prekašala tako po eleganci, uvežbanosti, kakor tudi po velikem smislu za ritem ljubljancana gđ. Silva Vesline z g. Galletom.

V sredo 4. t. m. je bilo v kavarni Toplicah tekmovanje v angleškem valčku. Tudi to pot se je prijavilo okoli 20 parov k tekmoivanju in spet je zmagal ljubljanski plesni par gđ. Veslinecva in g. Gale. V petek

je gostoval v Park hotelu znani hipnotizer g. Svengali. Občinstvo je bilo zadovoljno s posrečenimi poskusi tega priznanega hipnotizerja.

V soboto 10. t. m. je Bled dosegel višek sezone z volitvijo Miss Bled 1940 v kavarni hotela Toplice. Že ves teden smo ugibali, katera bo, saj končno, če vidite glasbo lepših žensk, od vitkih Slavonk, zapeljivih, nekoliko mondenih Beograjčank, elegantnih Zagrebčank, do naših vse prekašajočih Slovenk, človek res ne ve, za katero bi se odločil. No, slednjic je le prispela težko pričakovana sobota. V nabito polni kavarni sami je od 22. dalje lahen hrup prikrival nervoznost, ki je vladala v dvorani. Zenske ne bi bile ženske, če bi bile kdaj zadovoljne s seboj, popravljale so si zdaj ustnice, potem pričeško, obleko in tako dalje v neskončnost. Ta večer lepote ni so skuparile z lepimi nasmehi. Ljuboznivo so in pogledi — saj smo bili tik pred volitvami in za kraljico lepote ne zastopile same en glas. Okoli polnoči so nastopile lepote v medsebojni borbi za najlepšo. Z ogromno večino glasov je zmagala lepa, vitka, rjavokosa ljubljancanka Nora Trudnova, stara 17 let. Zanj je glasovalo 143 gostov in kakor že rezultat sam kaže, je bila mnogo lepša od ostalih tekmovalk. Druga je bila devetnaestletna Beograjčanka gđ. Nadinova s 77 glasovi tretja pa spet ljubljanska lepota Petka Biberova z 69 glasovi.

Ena Miss je za Bled premalo, so si mislili ljubljanski, beograjski in teniški igralci in sklenili, da izvolijo v nedeljo v kavarni Toplice še »Miss Sport«, to naj bi bil zaključek teniškega turnirja, ki se je vršil v drugi polovici preteklega tedna na Bledu. Za Miss Sport je bila izvoljena Erna Parin z Novega Kloštra pri Celju; bila je dolgoletna članica teniške sekcije Ilirije ter večkratna naša prvakinja. S to prireditvijo in s teniško igro v ponedeljek se je končal najzanimivejši in najživahnejši teden sezone na Bledu.

Zaman so navrtali blagajno Zbežati so morali brez 75.000 dinarjev

Kamnik, 14. avgusta.
Dobro organizirana vlomilska družba je v pretekli noči pokrenila vlom v pisarno znane Mejačeve veletrgovine z vinom v Komendi. Vlomilci so vdrli skozi okno v trgovino in v pisarno in se najprej lotili miznice v trgovini. Tu pa so našli samo 175 din v drobižu, kolikor navadno ostane vsak večer v blagajni za prihodnje jutro.

Iz trgovine so skozi vrata lahko pršli v pisarno, kjer so se lotili težke železne Wertheimove blagajne. Izvlekli so jo od stene v sredo sobe in jo pričeli obdelovati. Morali so biti najmanj štiri, da so premaknili težko blagajno, eden pa je moral dobro poznati razmere v hiši. Izbrali so si tudi najugodnejši čas, polnoč, ko je vas pogreznjena v najtrdnjši spanec. Dež z bliskom in gromom jim je bil na moč dobrodošel, da se je v njem zadržal vsak ropot in šum v pisarni.

Vlomilci so si obetali obilen plen in so bili že prav blizu njega. Samo še 20 minut napornega dela, pa bi bila blagajna navrtana in pot do denarja prosta. V blagajni je bilo okrog 75.000 din. Kdo naj jih

pa ovira pri delu? Vsa vrata, ki vodijo z veže in veste v trgovino, so zavarovali s tem, da so v ključavnico vtaknili ključ. Nihče bi jih s te strani ne mogel presesteti, pot pa so imeli prosto skozi okno. Toda vlomilci so si izbrali za svojo početje 13. avgust. Nesrečna številka 13 tudi njim ni prinesla uspeha, nač pa je gospodarja obvarovala velike škode.

Naključje je hotelo, da je v kritičnem času privzelo mimo trgovine tovorni avtomobil avtobusnega podjetja Peregrin iz Kamnika, ki se je zaradi defekta zamudil na cesti. Odrto okno je bilo znak, da nekaj v hiši ni v redu. Ko je šofer zbudil domače, so vlomilci ob prvem sumu pobegnili skozi okno in so pustili na dvorišču celo nekaj drobiža, ki so ga bili pobrali v trgovini.

Preiskava je dognala, da so bili vlomilci meistrji v svoji stroki. Blagajno so navrtali prav strokovnjaki. Vsi so imeli na rokav rokavice in niso pustili nobenega prstnega otisa. Klub vsemu zaledovanju zaenkrat še ni nobenega sledu za njimi.

Rešitev z Mrzle gore Pojasnilo vodje reševalne odprave

Celje, 14. avgusta.
Ponedeljska številka »Jutra« in torkova številka »Slovenca« sta prinesla članek o reševanju ponesrečenecv v južni steni Mrzle gore. Kot vodja plezalne trojice, ki je našla g. Iva Umeka, elektromonterja iz Celja, in gđ. Vali Srakarjevo že blizu izstopa iz stene takozvane »Diehlovega kamina«, hočem podati točne podatke o tem.

Ze ponoči, ko sem prispel na Okrešeli so mi pripovedovali, da sta dva plezalca ostala v steni Mrzle gore ter da sta klicala na pomoč. Na vse zgozdi se je že organizirala reševalna odprava. Odločil sem se, da tudi jaz pomagam pri iskanju. Ker

se je druga skupina reševalcev odpravljala v »Diehlov kamin«, sem si jaz izbral Režekovo smer. Ob 6. zjutraj sem se podal s tovarišem v steno Mrzle gore ter že po dobrih dveh urah plezanja dospel v neposredno bližino bivaka, kjer sta ponesrečenca. Umek in gđ. Srakarjeva. Bila sta na sedlcu, kjer prestopijo iz Diehlovega kamina (žleba) v Režekovo smer. Bila sta v dobrem razpoloženju in o kakem izpranju in reševanju ni bilo govora. Razen tega je to mesto (kjer sta bivakirala) tratasto, pokrito s travo in ruševim. G. Umek, ki je moj dober prijatelj, mi je pripovedoval, da je s tovarišičem plezal skozi Diehlov kamin. Ker pa ga je prehi-

NIVEA CREME

Tudi tukaj sem nujno potrebna!

Pri sportu in pri igri, na zraku in na soncu, vedno je potrebno, da si krepite kožo z Niveo! Nivea zmanjšuje nevarnost sončnih opeklin in povzroča, da porjavite hitro in lepo. Ker vsebuje EUCERIT, koža popolnoma vsrka NIVEO. Zato se ne prehladite zlahka tudi pri nagli vremenski ohladitvi.

tela noč, je bil prisiljen prenočiti v steni. Zaradi tega so bili ljudje na Okrešlju v skrbeh, če se mu ni kaj pripetilo. Klicali so ga skoraj celo uro, nakar se jim je javil, da ne bi bili zaradi njega v skrbeh. Da bi pa klical na pomoč, je izmišljotina. Nameraval je zjutraj turo nadaljevati. Ker pa je vse jutro deževalo, ni ture nadaljeval, temveč je počakal na zblizanje vremena. Po izboljšanju vremena smo skupaj z g. Umekom in gđ. Srakarjevo nadaljevali pot do izstopa iz stene (približno 100 m), nakar smo prišli do markirane poti in po njej na vrh. Tistih 100 m stene, ki jo je bilo treba še prelezati, je bilo zelo lahko zmagati. Z vrha Mrzle

gore smo krenili po poti čez Savinjsko sedlo na Okrešeli.

O kakšnem dviganju in reševanju imenovanih ni govora, ker jih je ločilo do izstopa 100 m zelo lahkega plezanja in bi to gotovo preplezali tudi g. Umek z gđ. Srakarjevo. Čudim se samo, odkod netočne informacije in zakaj niso informatorji povprašali mene in prizadetega, ker sem samo jaz od vse reševalne odprave prišel z njima v stik. g. Kopršček, Diehl in Kraiger pa sploh niso prišli do obeh, ker so iskali domnevane »ponesrečenca« na drugem kraju. Z gosp. Umekom in gđ. Srakarjevo se je ta reševalna odprava sešla šele na Okrešlju.

Miloš Zekar.

Zgradili bodo 50 modernih pošt Stroški bodo znašali okoli 100 milijonov

Beograd, 14. avgusta.

V mnogih naših krajih poštna poslopja ne ustrezajo več potrebam časa. To so stara, nezdružljiva poslopja s skrajno pomankljivim razporedom prostorov. Slednjic je tudi vprašanje novih, modernih pošt nih poslopj prišlo na dnevni red in v ministrstvu ptt so izdelali program, po katerem bodo zgradili 50 novih, potrebnih časa ustrezajočih pošt, ki bodo okusna in moderna arhitektonska poslopja. Nekatere teh pošt so že zaračune, tako v Skoplju, Splitu, Dubrovniku, Čačku, Bijeljini, Topoli, Plavu, v Kalugierskih barah in drugod. Najbrž pride sčasoma tudi Slovenija na vrsto.

Zagreb bo krasilo najmodernejša poštna poslopja, ki se gradi to sezono, in bo stalo okoli 25 milijonov dinarjev. Imelo bo štiri nadstropje. Da bi se delo v pošt nem obratu čim bolj mehaniziralo, bo pošt na palača v zvezi z ostalimi pošt nih poslop-

ji v mestu po pnevmatični pošti. Vsa palača bo iz armiranega betona. V njej so tudi projektirani prostori za kulturno prosvetne organizacije in za društveno življenje pošt nih nameščenecv. Muzeji, čitalnice, menza, velika dvorana za predavanja in tečajje — vse to bo na razpolago pošt nim uslužbencem.

Važna novost za izboljšanje pošt ne službe v Skoplju bo studio za novo skopljansko radijsko postajo, ki bo začela oddajati že 1. oktobra letos. Poslopje bo popolnoma v skladu z moderno ureditvijo radijske postaje.

Tudi Bitolj bo dobil moderno pošto. Nova pošt na poslopja se bodo nadalje gradila še v mnogih manjših mestih. Finančna sredstva bodo vzeli deloma iz rednih proračunskih postavk, deloma pa iz posojila 115 milijonov dinarjev, ki ga izklučuje ministrstvo ptt. Za zgraditev petdesetih pošt nih poslopj bo porabljenih okoli sto milijonov dinarjev.

Tihotapski tovorni avto je vozil nezatrošarinjeno vino s Hrvaškega

Litija, 12. avgusta.

Finančna oblastva v Sloveniji so že večkrat opazila, da prihaja k nam nezatrošarinjeno vino. Po predpisih znaša državna trošarina od litra po 1 dinar, poleg tega pa je treba plačati še občinski davščino, ki ni povsod enotna. Od novega leta je treba plačati državno trošarino že tedaj, ko vinski trgovci ali gostilničarji naložijo in namestijo prepelati vino domov. Na prošnjo gostilničarske organizacije pa je finančni minister dovolil, da se plača trošarina šele po dovozu v klet, če dospe vino z vlakom. A oni, ki tovorijo vino z avti, morajo že v naprej poravnati vse davščine za državo. Na ta način se prepreči morebitne nerednosti pri plačevanju državne trošarine. Nekateri vinski trgovci ali gostilničarji skušajo tihotapiti vino s tovarnimi avti. Na Hrvaškem ali drugod nalože skrivaj sredi noči sode in jih pripeljejo še pred zoro v domače kleti, če jih niso med potjo zalotili finančni organi.

Tak ponesrečen poizkus tihotapljenja vina smo doživeli pri nas. Litjski finančni organi so zasumili, da bo neki gorenjski trgovec skušal prepelati nezatrošarinjeno vino v okrilju noči v svojo klet. Finančne patrolie so s starešino g. Lekštom onrezale ob cesti, ki vodi skozi Litjo. Dolge

ure so bil zaman na straži, šele po prihodu nočnega vlaka, ki vozi okrog dveh zjutraj skozi Litjo proti Zidanemu mostu, se je javljalo z glasnim ropotom težko vozilo. Stražniki so se postavili na svoja mesta v Gradcu v bližini Turkovih železniških zapornic. Zapornice so bile prav tedaj spuščene in zajeti tovorni avto, ki je bil obložen s sodi, se je moral ustaviti. Tedaj so priskočili trije finančni stražniki in zahtevali predpisane spremne liste in potrdila o plačani trošarini. Tako šofer kakor tudi spremljevalci so se zdržnili. Brez dokumentov so tovorili vino. Na odločno zahtevo starešine g. Lekšeta so obrnili avto in ga odvedli do hotela »Pošta«, kjer imajo finančni organi svoje uradne prostore. Tam so še sredi noči sestavili zapisnik in izvršili pregled zaplenjenega vina in avta. Po zakonu odgovarja namreč za vso državi povzročeno škodo tudi šofer odnosno lastnik avta, ki pomaga tihotapiti vino.

Na avtu je bilo devet sodov vina, največji je držal 600 litrov, skupno pa je bilo vina 28 hektolitrov in 79 litrov. Vino so takoj zapečatili in ob zori so se sprostili vse dogodek pristojni finančni upravi v Kranju. Kajti gostilničar in prevoznik sta iz Kranja.

Četrto kolo nacionalnega amaterskega turnirja

Celje, 14. avgusta.

Šorli in Milnar sta igrala kraljevo indijsko. Šorli je s svojimi kmeti zapri središče, uprizaril je močan napad na 4-črti, pozneje žrtvoval lovca; Milnar pa žrtve ni sprejel; čez nekaj potez je Šorli zopet žrtvoval figuro; Milnar je žrtve sprejel, bil pa je v 36. potezi kontumaciran. Milnar se je zaradi kontumacije pritožil na turnirski odbor. Drašič in Majstorovič sta igrala dunajsko partijo. Po zamenjavi figur je nastala končnica stolpov. Majstorovič je imel kmeta več, menjala sta stolpe ter oba dobila novi dami, vendar je Drašič kljub kmetu manj držal remis.

Pavlovič je kot črni proti Popoviću igral budimpeštanski gambit. Popović si je zgradil močno središče, ni pa dobro nadaljeval; Pavlovič je dobil kmeta. Po zamenjavi figur je nastala končnica, ki je končala remis. Žuk je proti Šiški igral Collejev sistem, ni pa otvoritve igral dobro; Šiški se je posrečilo preprečiti 4. Žuk si je v srednji igri pozicijo izboljšal, potem pa je slabo nadaljeval; Šiška je dobil kmeta in napad; partija je bila prekinjena. Žuk je kuvertiral slabo potezo ter se je, ne da bi partijo nadaljeval, vdal. Šubarić in Savić sta igrala damski gambit s prahodom v Stonewall. Po zamenjavi dam je Šubarić zasedel s stolpom a-črto; partija je prišla v končnico, v kateri je imel Šubarić dobro postavljene lovec; Savić je partijo izgubil. Berner in Gottlieb sta igrala damski gambit. Gottlieb je otvoritev dobro igral ter izenačil. Nastala je težka pozicijska igra, v kateri si nihče ni upal podvzeti napada. Po zamenjavi sta se igralca sporazumela za remis. Mišura je proti Mareku začel z d4; Marek si je izbral kraljevo indijsko obrambo. Mišura je v srednji igri dobro stal; Marek je napadel na kraljevem krilu;

napad je Mišura pariral, v časovni stiski pa je Mišura nekorektno dal stolpa za konja in kmeta; dobil je sicer napad, ki ga je Marek ubranil. Zamenjala sta dami in Marek je s figuro več zmagal. Grašer si je na Medanov 4. izbral francosko partijo, otvoritve pa ni igral dobro; dobil je osamljenega kmeta; Medan je z močnim napadom kmeta osvojil, pozneje pa je (Medan) žrtvoval konja, misleč, da bo v nekaj potezah dobil novo damo; Grašer pa je z dobro igro partijo remiziral. Jerman in Smigovec sta igrala nepravilno otvoritev; Smigovec je v pogrešni kombinaciji izgubil kmeta, nato pa še figuro. Po zamenjavi figur je Jerman v 51. potezi s figuro več zmagal. V prekinjeni partiji Gottlieb-Šubarić je Gottlieb prodiral s kmetom. Šubarić je dal figuro za štiri kmete. Gottlieb pa lovca in konja. Po nekaj potezah sta se igralca sporazumela na remis.

Stanje po 4. kolu: Šorli, Jerman, Berner 3½, Šubarić 3, Šiška, Drašič, Majstorovič, Gottlieb 2½, Popović 2, Smigovec, Marek 1½, Milnar, Pavlovič, Medan, Savić 1, Žuk, Grašer ½. Drevi igrajo v 5. kolu: Grašer, Drašič, Marek, Medan, Smigovec, Mišura, Gottlieb-Jerman, Savić-Berner, Šiška-Šubarić, Pavlovič-Žuk, Milnar-Popović, Majstorovič-Šorli. V petek se igra 7. kolo v zbirališču Dobri od 10. do 14.

Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z čiščenjem, z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in čreveh, pa pijejo »Franz-Josefov« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Gospodarstvo

Sladkorja bo dovolj do nove produkcijske kampanje

V torkovi številki smo poročali o pomanjkanju moke, ki je nastalo zgolj zaradi neurejenega vprašanja cene za moko iz nove pšenice in zaradi tega, ker se ni izšla uredba o standardiziranju moke. Podoben pomanjkanje, četudi ne tako občutno, se kaže tudi pri sladkorju. Iz raznih krajev poročajo o pomanjkanju sladkorja v trgovinah. Ker je bilo v tej zvezi kritizirano poslovanje Prodajne centrale za sladkor, je finančno ministrstvo izdalo pojasnilo, ki ugotavlja v glavnem naslednje:

Zahteva, naj se v trgovinah popijejo količine starega sladkorja, ni na mestu, ker se zaloge v trgovinah dnevno beležijo po organih finančne kontrole in so točno znane. Na zahtevo pristojnih oblastev je bila prodaja sladkorja iz trgovine urejena tako, da bomo imeli do začetka nove kampanje dovolj sladkorja. Proizvodnja novega sladkorja zaradi zakasnitve letine ne bo mogla priti 1. septembra kakor lani, temveč bodo trgovine pričele predelovati letošnjo peso šele okrog 20. septembra. Zaradi tega je bilo treba ono zalogo sladkorja, ki je bila v skladiščih 1. julija t. l., razdeliti na dva meseca in 20 dni.

Sedaj oddajajo trgovine v promet mesečno krog 800 vagonov sladkorja, kar je

več, nego je znašal konzum lani v istih mesecih. Dne 1. avgusta so znašale zaloge pri vseh tvornicah sladkorja v naši državi 1400 vagonov. Oddaja tega sladkorja je urejena sedaj tako, da bodo trgovine v avgustu odale 800 vagonov, v septembru pa 600 vagonov. S tem bodo zaloge do pričetka produkcijske kampanje izčrpane. Omejitve, ki so bile izdane, niso občutne in ne pridejo bistveno v poštev.

Banska oblast v Zagrebu je te dni zahtevala, da se turističnim krajem dodeli več sladkorja, ker se je oibsk v teh krajih v zadnjem času povečal. Prodajna centrala za sladkor je glede na to zahtevo takoj dobila nalogo, da pošlje 15 vagonov sladkorja v turistične kraje, tako da bo tudi oskrba turističnih krajev s sladkorjem zagotovljena.

Sladkorja bo torej dovolj do pričetka nove produkcije in je prodaja sladkorja pod kontrolo pristojnih oblastev. Če pa je prodaja deloma omejena, je to razumljivo glede na zakasnitev letine in glede na okolnost, da je bilo v 11 mesecih oskrbovanega leta 1939/1940 prodano več sladkorja, nego v istem razdobju prejšnjega leta, pri čemer je treba upoštevati, da se mora lanska produkcija sladkorja zaradi zakasnitve letine razdeliti na 13 mesecev.

sejma, nakar velja vsakemu stara vozna karta in pa železniška izkaznica za brezplačno vožnjo do tiste postaje, s katere je odpotoval. Ta olajšava velja za potovanje v Ljubljano od 26. avgusta do 9. septembra, za povratek od 31. avgusta do 14. septembra.

Gospodarske vesti

— Pred važnimi gospodarskimi uredbami. V okviru velikih gospodarskih reform, ki se pripravljajo, so v trgovinskem ministrstvu izdelali uredbo o organizaciji produkcije in prometa, ki je že predložena ministrskemu svetu ter je pričakovati, da bo v kratkem vzakonomna. S to uredbo, ki vsebuje glavni del najvažnejših gospodarskih reform, bo ustvarjena osnova za ureditev vsega našega gospodarskega življenja. Načrt druge uredbe, ki se tiče polne kontrole naše zunanje trgovine, je bil, kakor znano, v smislu zahtev predstavnikov banovine Hrvatske redigiran na sejah sveta za zunanjo trgovino. Ta uredba je prav tako predložena ministrskemu svetu in bo v kratkem objavljena. Nadalje poročajo iz Beograda, da proučujejo na pristojnih mestih vprašanje racionaliziranja nekaterih predmetov potrošnje širokih slojev prebivalstva, in sicer glede na delno pomanjkanje, ki je nastopilo pri teh predmetih. Gre predvsem za nekatera živila. Pričakovati je, da bodo v kratkem izdani v tej smeri potrebni ukrepi.

— Tekstilno industrijo. Marko Rosner v Mariboru prevzema nova delniška družba s sedežem v Beogradu. V zadnjem času opažamo, da industrijska podjetja iz Slovenije ustanavljajo v Beogradu ali v drugih krajih na jugu podružnična podjetja, kar predstavlja neke vrste selitev industrije iz Slovenije, ali pa prenašajo sedež podjetja v Beograd. Nedavno smo poročali, da bo tekstilno podjetje »Jugobruna« iz Kranja zgradilo veliko moderno tekstilno tvornico v Jagodini. Znani mariborski industrijec Marko Rosner pa je pravkar ustanovil novo tekstilno industrijsko družbo »Roteks« s sedežem v Beogradu, ki bo prevzela mariborsko podjetje. Po obliki v »Službenih novinah« je bil predhodni občni zbor delničarjev nove delniške družbe 5. avgusta. Obratni predmet nove družbe je nakup in nadaljnje obratovanje industrijskega obrata za proizvodnjo tkanin. Tekstilna industrija Marko Rosner v Mariboru ter gradnja in pogon nove tekstilne industrije v kraju, kjer bo to oblast odobrila. Nova družba ima 10 milijonov din delniške glasnice, zena krat bo na družbeno glasnico plačano 5 milijonov din. Na ustanovnem obnem zboru je bil izvoljen za predsednika družbe Danilo Nenadović, general v pokoj, člana upravnega odbora pa sta še Marko Rosner, industrijec iz Maribora in dr. Ivan Jančić, odvjetnik iz Maribora. Poslovni ravnatelj družbe je Marko Rosner, prokurist pa sta Peter Almani, privatni uradnik v Mariboru, in Izidor Obradović, trgovec v Mariboru.

— Pred spremembami v vodstvu Narodne banke. Sarajevska »Jugoslovenska pošta« objavlja iz Beograda naslednjo informacijo: Neodvisno od polemike, ki se je razvila o vprašanju podržavljenja Narodne banke, je zanimivo zabeležiti verzijo, ki kroži v beograjskih finančnih krogih glede bližnjih važnih sprememb v vodstvu Narodne banke. Po tej verziji bo guverner Dragutin Protić podal ostavko. Kot resna kandidata za novega guvernerja se imenujeta bivši finančni ministri Milorad Djordjević, ki je bil preden je postal leta 1931 finančni minister, nekaj časa tudi viceguverner Narodne banke, sedaj pa je predsednik Beograjske zadruge, kot drugi kandidat pa bivši upravnik Državne hipotekarne banke, poznejši finančni minister in beograjski župan Vojin Djurić.

— Skupščina Zveze trgovskih združenj. Kakor smo že poročali, bo na današnji praznik v Novem mestu 20. letna skupščina Zveze trgovskih združenj za dravsko banovino. Že večer so v Novo mesto prišli delegati posameznih združenj, ki so se ob 18. uri sestali v Sokolskem domu k predkonferenci. Na skupščini bo zastopala 29 trgovskih združenj. Do večera je v Novo mesto prispelo okrog 120 delegatov združenj iz vse Slovenije. Večerašnja predkonferenca je trajala do pozno v noč. Po končani predkonferenci pa je novomeško združenje priredilo gostom družabni večer v Sokolskem domu. Večina delegatov se bo danes udeležila tudi dirke na Gorjančih.

— Uredba o proračunskih dvanajstihah za mesec avgust, september, oktober, november in december 1940 ter januar, februar, marec 1941 in o naknadnih izrednih kreditih k proračunskim dvanajstiham je sedaj tudi objavljena v »Službenem listu«, dravske banovine od 14. t. m.

— V trgovinski register sta se vpisali nastopni tvrdki: Tesarski mojstri, družba z o. z. v Ljubljani (ta družba je nastala iz prejšnje Prve produktivne zadruge tesarskih mojstrov v Ljubljani; osnovna glasnica znaša 201.000 din, poslovanje pa so Robert Mihor, Valentin Čednik in Franc Nemec, tesarski mojstri v Ljubljani); Spektrum d. d. inž. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica ogledal in brisilnica stekla v Zagrebu, podružnica v Ljubljani (upravitelj podružnice Jakob Ciglar, knjigovodja v Ljubljani). Pri Avtomontaži d. d. v Ljubljani je vpisan kot član upravnega sveta Ivan Zupancić, trgovec v Ljubljani.

— Vprašanje predelave nemške celulozne volne. Nedavno smo poročali, da nam je Nemčija ponudila dobavo tkanin iz celulozne volne (Zellwolle) pod pogojem, da se te tkanine tretirajo v carinskem pogledu kot bombažne tkanine. Gre za ponudbo raznih vrst tkanin iz celulozne volne v vrednosti 3,8 milijona mark. Če pristane na to dobavo, nam nudijo Nemci kot kompenzacijo tudi dobavo razne preje iz celulozne volne in naravne volne v vrednosti skoro 2 milijona mark. O tem vprašanju je podrobno razpravljala posvetovalni odbor za tekstilno industrijo, ki je na enem zadnjih sestankov ugotovil, da predlog ni sprejemljiv, ker so cene, po katerih nam Nemci nudijo prejo iz celulozne volne, tako visoke, da naša industrija ne bi mogla iz te surovine izdelovati tkanin po taki ceni, kakor prodajajo nemške tkanice tkanine iz iste surovine, če se te tkanine zacarinjijo po carinski postavki za bombažno blago.

Borze

14. avgusta
Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinski čeki nespremenjeno 14,70 — 14,90. Grški boni so nekoliko popustili in so se v Beogradu trgovali za 40,66, bolgarski klirinski čeki pa so se nudili po 92. Tečaj na svobodnem trgu se nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Vojna škoda pri stalni tendenci notirala 442 — 445 (v Beogradu 442 — 446). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključkov, pač pa je bil zabeležen promet v delnicah Trboveljske po 290.

DEVIZE

Ljubljana. Oficijelni tečaji: London 176,82 — 180,02, New York 4425 — 4485, Curih 1010,74 — 1020,74. Tečaji na svobodnem trgu: London 218,67 — 221,87, New York 5480 — 5520, Curih 1249 — 1259.
Curih. Beograd 10, Pariz 9,25, London 17,70, New York 4,40, Milan 22,20, Madrid 40, Berlin 175,25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 442 — 445, 4% agrarne 50 den., 4% severne agrarne 50,50 den., 6% begiške 71 bl., 6% dalm. agrarne 70 bl., 6% šumske 70 bl., 7% stabiliz. 94 den., 7% invest. 97 den., 7% Seligman 109 den., 7% Blair 93,75 den., 8% Blair 97 den.; delnice: PAB 185 bl., Trboveljska 290 — 295, Gutmann 45 den., Sečera Osijek 175 — 185 Osiječka ljevaonica 165 den., Isis 32 den., Jadranska 380 den.

Beograd. Vojna škoda 441 — 442, 4% severne agrarne 50 den., 6% begiške 73,50 — 76 (75,75 — 76), 6% dalm. agrarne 69,50 — 70 (69,25 — 69,75), 6% šumske

69 — 69,75 (69 — 69,25), 7% Blair 94 den., Narodna banka 7300 bl., PAB 191 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 14. avg. Začetni tečaji: pšenica: za sept. 73, za dec. 74,25, za maj 75; koruza: za sept. 60,75, za dec. 56.
+ Novosadska blagovna borza (14. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica: za pšenico veljajo odkupne cene po uredbi. Koruza: baška 182; baška bela 192; baška 240 — 245; banatska 240 — 245. Oves: baški, sremski, slavonski 255 — 260. Ječmen: baški in sremski 265 — 270; jari 325 — 330. Moka: baška in sremska »og« in »og« 425 — 430. Moka: baška in banatska 417,50 — 422,50.

ZIVINA

+ Mariborski živinski sejmi (13. avgusta). Prignanih je bilo 7 konj, 6 bikov, 80 volov, 383 krav in 10 telet, skupno 486 glav; prodanih pa je bilo 334 glav. Cene so bile naslednje: debeli voli 7 do 8 din, poldebili voli 5,75 do 7, plemenski voli 6,50 do 8, bikli za klanje 5,25 do 7, klavne krave debele 6 do 7, plemenske krave 5,25 do 7, krave klavarske 4 do 5, molzne krave 5 do 8, breje krave 5,50 do 7, mlada živina 6,50 do 7,75, teleta 6 do 7,50 din za kilogram žive teže.

Kulturni pregled

Poslednje vzmeti zgodovine

Usodna rasprotja, ki lomijo naš čas in ustvarjajo kakor veliki potresi v »mrtvi« naravi nove zgodovinske »konfiguracije« na nepregledni ploskvi človeštva, neugnanjo izživljajo mislečega duha k opazovanju, razmišljanju in presojanju. Naš rod lahko v marsikateri obtožuje svoje usode, ne more pa se pritoževati glede enega: da bi živel v nezanimivem, pustem, brezličnem času. Nasprotno, usoda nas hrani s tolikimi obkroji zgodovine, da zaradi prenasitenosti že izgubljamo zdravo ravnotežje in dobivamo pristudo nad časom, ki je neprekosljiv v spremembah in dogodkih. Naš duh je v toliko meri zabasan z neprebavljeno »zgodovinsko« snovjo, da se nam zdi, kakor bi preživeli stoletja. Carrel razločuje med psihološkim in fiziološkim časom; s psihološkega zrelisča smo vsi že stoletniki.

Nič ni umiljivejšega, kakor če začnemo misliti ljudje v našem zgodovinskem času filozofirati o zgodovini, se pravi, izgubiti o končnih vzrokih in višjem, nadčasovnem smislu tega, kar se dogaja na nepreglednem tragičnem prizorišču zgodovine, kjer je vsak izmed nas hkrati subjekt in objekt, gledalec in statist. Slovenskega zdravnika dr. Tomaža Furlana (Golnik) je že španska državljanska vojna, ta preznačilna overtura današnjega »glavnega« dogajanja, izpodbula k razmišljanju o zadnjih vzrokih tragičnega razkola, ki označuje naše viharne dni. Prav v tej začetni fazi krvavega evropskega spopada, ko so se preizkušala nasprotja in sile dveh taborov (izid te borbe bi lahko bil vsem velik moment!), je bila beseda o odločilni borbi dveh izključujočih se svetovnih nazorov. Razvoj tik pred novo evropsko vojno je pokazal, da se lahko dvoje svetovnih nazorov, ki sta si stala v španski vojni odločno nasproti, združi zoper tistega, ki nasprotuje oboima. To je samo še bolj izpričalo, da stojijo za svetovnimi nazori druge, primarne sile, kakor so te umstvene konstrukcije. Dr. Tomaž Furlan je tem pojavom posvetil svoj spis »Poslednje vzmeti zgodovine« in ga — kakor pravi v uvodu — razmnožil v 300 izvodih in razposlal svojim prijateljem in vsem tistim, o katerih mu je znano, da se mučijo podobno kakor on sam.

Zares, so ljudje, ki jim zaradi neke notranje, njihovi duhovni konstituciji dane nujnosti vse to silno valovanje zgodovine ni samo zanimiva igra, marveč dramatična napetost ki povzroča muke. Treba se je znajti, treba si je odgovorjati, skratka: duh mora reagirati. Spis dr. Furlana ima izrazito obsežno, a ne osebno doživljeno, ne zgolj hladno znanstveno, nezainteresiranega odziva na vroče dogajanje naših dni, obeležje spoprijema s nekaterimi skrajnimi problemi današnje problematike. Spisu, ki je močno zanimiv (pogrešamo samo večje skrb za obliko: jezik, pravopis, korektura!), se pozna, da je tu segel v filozofijo zgodovine naravoslovno izobražen avtor, zdravnik, v čemer ima slovenski pisec mnogo odličnih vzornikov, na primer velikega francoskega socialnega psihologa, zgodovinarja in sociologa, pokojnega Gustava Le Bona.

Do kakih spoznanj prihaja avtor v tej na zunaj skromni (24 strani obsegajoči) brošuri, ki pa je vprav zabasana z vsebino in polna izpodbude k razmišljanju?

Njegovo osnovno stremiljenje je v tem, da premaga nujnost opredelitve za enega izmed bojujočih se svetovnih nazorov: idealističnega in materialističnega. Zato je zgrabil problematiko svetovnih nazorov pri koreninah. Odklanjajoč čisto idealistično gledanje, prav kakor materialistični nazor, ki človeka, narode in zgodovino podreja zgolj ekonomskim silam, je prišel nekega do naslednje shematično pojmovane podobe, ki jo lahko seveda orisem mnogo bolj zgosteno, kakor je že v pisčevi dovolj kondenzirani obliki (s čimer se izpostavljam nevarnosti, da zabrišem kakšno pravično potezo):

Človeštvo je v svoji prvotni in najsposobnejši obliki to, kar imenujemo Slovenci za razliko od naroda ljudstvo, brezčasovna snov. V nji nastanejo časi in ponekod — a vzroki so neznani — neki procesi kulturnega značaja, ki izoblikujejo narod. Narod ustvarja torej kultura in njegov nastanek ne zavisi od produkcijskega sistema, kakor se zdi historičnim materialistom. Narod je neke vrste kolektivno bitje, ki rodi razrede in določa z njimi tudi neki socialni, politični in gospodarski red, neko hierarhično vrednot. Narod se torej rodi in zato tudi umira, kadar se notranje izčrpa. Narod daje določnemu delu ljudstva to, kar daje človeku njegova konstitucija. Narod sam pa si ne ustvarja svetovnih nazorov, marveč ustvarjajo le-te razredi, predvsem dva razreda: duhovni vodilni razred in gmočni — vodeni razred. To, kar giblje razred, niso samo idejne sile, kakor bi se zdelo idealistom, in ne samo materialni, gospodarski činitelji, kakor mislijo materialisti. Gibalna moč razreda je boj za oblast in ta njegova notranja potreba je iracionalna, osnovana na neki notranji elastičnosti, ki ne zavisi ne od čistih idej in ne od samih gospodarskih sil. Tako

bi bilo lažje razumeti velike zgodovinske pojave, ki jih ne moreta do kraja pojasniti ne idealistični in ne materialistični svetovni nazor. Te vzmeti utegnejo imeti tudi biološko, celo fiziološko oporo v človeški naravi. Dr. T. Furlan prihaja potakem do spoznanja, ki ga je zastopal že Gumplovicz, da so ideologije samo nekaka klinka primarne volje do moči in zgodovina držav samo borba med vladalnimi in vladajočimi z nestalno usodo vlog in stališč.

»Svetovni nazor«, sklepa pisec v prvem delu svoje razprave, »so bojna gesla bojujočih se razredov v njihovem boju za oblast; vsi drugi pridevniki so odveč. Iz tega razumevanja njihovo črno-belo kontrastiranje... Blstvena pri njih ni njihova vsebina ali oblika, glavno je, da so izraz volje, da so nošeni po bojevitim mrazem razreda. To je glavna vsebina vseh svetovnih nazorov, te so njihove zadnje vzmeti...«

Pisec je podprl svojo tezo z raznimi zanimivimi argumenti in navedel nasproti pristavem Plenharova razvojnega sliko v medicini od grobe materializma 19. stoletja do današnje nauka o konstituciji kot odločilnem činitelju zdravja in bolezni. Pri obravnavanju naroda in njegove »konstitucije« odločno zavrača materialiste, ki jim je postane narodov v zvezi s kapitalizmom. (To surovo materialistično idejo, ki jemlje narodu njegov kulturni, duhovni značaj, sprejemajo tudi nekateri protimarkistični doktrinirji, da bi lažje »opravičili« imperialistično potrebo uničevanja malih narodov in držav.)

Potek zgodovine narodov je stnil dr. Furlan v tole podobno: »O početka je narod anonimen in tudi brez narodne zavesti; v teku svoje duhovne in telesne rasti dobi ime in zavest. Miselnost, svetovni nazor neke epohe, produkcijska sredstva, organizacijsko stanje naroda se oblikuje neprestano, z neprestano rastjo in dozorevanjem naroda. Generativna plast v narodu se v teku tisoletja utrudi, vodstvo postaja vedno slabše in nazadnje obnemore. Tedaj nastopijo vladarji, ki nimajo nobene notranje zveze z vladanimi ljudstvi. Ko bo izčrpan zadnji plemič, zadnji mešan in tudi zadnji razredno zaveden proletarec, ko ne bo iz generativne matice naroda vzbrstelo nobeno razredno popje več, tedaj ne bo narod razvil nobenih novih produkcijskih sredstev, ne bo vodil nobenih idejnih bojev, pozabil bo na svetovni nazor in na borbo za oblast ter se bo pogreznil nazaj, od koder se je dvignil v dolgi dobi tisočletnega razvoja...«

Pisec je prišel do sklepa, da je brezrazredna družba, ki se zdi marksistom smoter njihovih stremiljenj, nemogoča toliko časa, dokler narod hoče in more ostati narod: ona čaka narode tam, kjer je konec njihove razvoje poti. Svoje nazore je podprl z nekaterimi primeri iz zgodovine. V novem ruskem in novem nemškem vodstvu vidi samo nove ali prenovljene razrede, ki se s svežim vzgonom polasčajo moči. Pesimistična je njegova sodba o trgovskem imperiju Velike Britanije, čigar nositelji Angleži so postali notranje vojni. Nekateri zanimivi misli je povedal dr. Furlan o Slovencih.

V okviru tega poročila se je treba omejiti samo na to zgosteno označitev spisa, ki je vsekakor značilen slovenski prispevek k problematiki naših dni.

Zapiski

IVANU VESELU-VESNINU

Jutri, 16. t. m. bo stoletnica rojstva enega najboljših starejših prevajalcev iz ruske poezije, Ivana Vesela-Vesnina. Naš list se je spomnil te stoletnice že 29. junija t. l. ko je priobčil članek dr. Antona Debeljaka. V spomin zaslužnemu možu objavljamo danes sonet, ki ga je svojem »skoraj rojaku« posvetil njegov pozni častilec.

Učen, četudi ne gojenec Matris almae, naš Vesnin rad po širnem svetu roma, da širi si obzorje zunaj doma, od pristnih biserov da loči talme.

Povesti piše in prepeva psalme, sloveni Ruse več ko priskakoma (slavstvo v njem ni doživelo zloma) in tu si steče nevenljive palme.

Z neznanci se najraje strog in resen, za slovo vnet ustavlja se prepiru, ki bil se je tedaj med brati vnel.

V izbrani družbi ljubi rodno pesen, šegavo de na razigranem piru: »Prijetelj, jaz vedno sem Vesel.«

Anton Debeljak

Razstava Leonarda da Vincija v New Yorku. Veliko razstavo Leonarda da Vincija, ki je bila lani v Milano in na kateri je bilo razstavljenih mnogo tehničnih osnutkov tega genialnega slikarja in izumitelja, so prepeljali v New York. Tu je bila pred nekaj dnevi otvorjena v navzočnosti diplomatskih zastopnikov Italije in številnih osebnosti iz ameriškega umetniškega in znanstvenega sveta.

Kriza v upravi

„Jugoslovenskega jekla“

Iz Sarajeva poročajo, da se je v ponedeljek sestel izvršilni odbor družbe »Jugoslovensko jeklo« d. d., in sicer pod predsedstvom upravnika Državne hipotekarne banke dr. Glomazića, ki je predsednik upravnega odbora družbe. Zasedanje izvršilnega odbora je v zvezi s krizo, v katero je zašla družba »Jugoslovensko jeklo« zaradi finančnih in drugih težkoti. Merodajni činitelji že dalje časa podrobno proučujejo razloge težavnega stanja v tem državnem podjetju, ki je na veliko iznenadenje prišlo ravno v dobi zelo ugodne konjunkturo za železarsko industrijo. V letošnjem letu je podjetje pri višjih cenah z lahkoto prodalo vsako proizvedeno količino jekla in železarskih izdelkov in tudi prodaja premoga in železne rude iz družbenih rudnikov se je znatno povečala. Beograjska »Politika« pripominja, da je to državno železarsko podjetje navzlic ugodni konjunkturi zašlo v krizo brez izhoda. Rezultat zasedanja izvršilnega odbora je ta, da je postavljena zahteva po ostavki generalnega ravnatelja inž. Ranka Despića. V zvezi s to zahtevo pričakujejo v poučenih krogih, da bo prišlo še do drugih važnih sprememb v tem največjem državnem industrijskem podjetju.

Do sestanka izvršilnega odbora je prišlo v ponedeljek potem, ko je glavna direkcija Jugoslovenskega jekla ob koncu prejšnjega tedna po daljših pogajanjih sklenila s predstavnikmi delavstva novo kolektivno pogodbo, ki predvideva zvišanje mezd za 18,5% in povišanje deputatov v premožnosti od 3 na 5 ton letno. S tem je za podjetje nastalo še novo breme, saj se povišanje mezd tiče 10.000 delavcev v železarni in v rudnikih.

Glavna kolektura drž. razr. loterije

»VRELEC SREČE«

ALOJZIJ PLANINŠEK,

LJUBLJANA, BEETHOVNOVA 14,

javlja izid žrebanja z dne 14. avgusta 1940,

V. razreda 40. kola:

DIN 100.000.— št. 44162
DIN 60.000.— št. 68404
DIN 50.000.— št. 94855
DIN 30.000.— št. 39820
DIN 20.000.— št. 40520
DIN 16.000.— št. 69481 74373 74857 76263 90734

PO DIN 12.000.—

36106 50738 56600 64134 67440 76719 90585

PO DIN 10.000.—

352 27526 34184 36732 37055 38515 39375

50283 51313 55046 65701 70447 70518 79689

87769

PO DIN 8.000.—

15778 27365 27749 31450 45142 47323 47718

58723 70165 78745 81720 83748 84246 89450

93770 95005 95710

PO DIN 6.000.—

3832 5432 8547 11802 26731 32706 37210

44428 51251 52326 52829 53204 54815 55195

58218 66127 71010 72333 80744 89245

PO DIN 5.000.—

3015 5371 11215 14352 23809 44828 44735

50320 51758 54620 55381 57320 59739 67657

75038 83839 98050

PO DIN 4.000.—

391 1354 4181 4557 6247 5829 7134

9211 10193 15429 15552 16450 17874 18226

22002 31294 33843 34635 35122 25284 37433

39241 42353 43593 43704 44255 51627 52823

54289 58616 58861 68911

Nadalje je bilo izžrebanih še veliko števil dobitkov po dne 1.000.—.

Ker so bili dobitki javljani telefonično aeventuelna pomota ni izključena.

Prihodnje žrebanje bo v petek 16. t. m.

Vsi oni, ki so zadeli v kolekturi »Vrelec sreče« bodo dobili še pismeno obvestilo, nakar lahko denar takoj dvignejo.

Srečke so Vam še na razpolago.

Gradnja žitnih skladišč

Ze ob koncu julija smo poročali o delu komisije za nakup potrebnih zemljišč za gradnjo žitnih skladišč, ki jih bo tudi v Sloveniji postavila direkcija za prehrano, medtem ko je sk

Obračunavanje v Franciji

Kdo vse bo prišel pred „izredno vrhovno sodišče“

Zeneva, 8. avgusta. »Najvišje sodišče francoske pravice«, ki je bilo danes odprto v Rimu, bo začelo kmalu poslovati ter bodo njegove razprave nemudoma vzbujale veliko pozornost po vsem svetu. Sodišče se bo bavilo ne samo z zločini proti sedanjemu redu, marveč bo obravnavalo tudi krivdo ljudi, ki so morali, politično, finančno ali kakorkoli odgovorni za francoski poraz. Na zatožni klopi se ne bodo pojavili samo bivši ministri in njih pomočniki, marveč tudi novinarji, finančniki in podjetniki, ki so s svojimi vplivi v preteklosti sodelovali v javnih poslih.

Francoski radio je pred nekaj dnevi objavil prvi seznam osumljencev (njih imena ne bomo našli na seznamu), sedaj pa sledi še druga imena, ki so nekdo izživala predstavo o ugledu in močnatosti. Iz židovske rodbine finančnikov se nahajajo na črni seznamu poleg šefa Louisa Rothschilda še senator Henri Rothchild, izmed politikov poslanec Harry Mayer, ki ima oče zveze z banko Lazard Freres, izmed visokih državnih uradnikov ravnatelj sekcije lepih umetnosti Huysman ter ravnatelj Nacionalne biblioteke Julien Cain.

Sodišče se bo bavilo s preiskovanjem krivde bivšega ministrskega predsednika Daladiera, mnogih drugih ministrov ter zlasti bivšega generalisima Gamelina. Daladier in Gamelin doslej še nista zaprta, marveč sta samo pod policijskim nadzorom. Edini minister, ki je bil že aretiran, je bilvi notranji minister Mandel, ki so ga zaprli v Meknesu v Maroku ter je po nekaterih vesteh še zdaj v maroški ječi, po drugih vesteh pa je bil prepeljan v

Francijo in zaprt nekje tam. Bivši letalski minister, levičar Cot, je pobegnil v Anglijo. Daladier in Campinchi živita v Maršailu, kjer sta pod policijskim nadzorom. Bivši vrhovni poveljnik zavezniških vojsk general Gamelin živi na svojem posestvu v Dordogne in zbira material za svojo obrambo. Pravijo, da se pripravlja, da bo s svojo strani dvignil obtožbo proti maršalu Petainu, ki je bil najbolj kritičnih šest let generalni inspektor francoske vojske in baje ni ničesar storil za odpravo nedostatkov, ki so povzročili francoski poraz.

Gamelinov naslednik general Weygand, sedaj podpredsednik Petainove vlade, bo najvišjemu sodišču podal vse potrebne informacije o nezadostni kakovosti francoskega orožja in opreme v primeru z nemškimi čet v prvih devetih mesecih vojne. Gamelin, ki mu v prvi vrsti očitajo krivdo za poraz Francije, bo svojemu obrambnemu listu priložil prepis poročila predsednika vlade Daladierja, v katerem je baje odločno protestiral proti cepitju francoskih sil, ko so hoteli poslati poseben ekspedicijski zbor na Norveško. V istem poročilu je Gamelin baje zahteval ustanovitve novih motoriziranih divizij, ko je spoznal, da se francoska vojska v tem pogledu niti primerja ni more z nemško.

Predmet sodnih razprav bo tudi obdolžitev, da so mnogi francoski politiki in lastniki listov dobivali denarne nagrade iz tuje. Vsi, ki bodo obtoženi podkupljivosti, se bodo morali zagovarjati, kolikor še niso pobegnili iz Francije.

Židovski oddelki poljskih mest

Med glavne upravne naloge poljske generalne gubernije, piše praska »Die Zeit«, je spadala pred vsemi drugimi rešitev židovskega vprašanja. Najprej je bilo izvršeno vidno oznamovanje vseh Židov, da se tako že po posebnem znaku na obleki ločijo od arijcev. Vsi židovski moški in ženske od 10 let dalje, morajo na desnem ročaju sukunčja, bluze ali plašča nositi belo krpico s sionsko šestokrakno zvezdo. Takoj nato je sledil ukrep oddelčevanja židovskega življa od ostalega prebivalstva. Proučevali sta se dve možnosti: ustanovitev posebne židovske države ali naselitev v posebnih židovskih oddelkih mest, trgov in vasi. Generalni guverner se je odločil za drugo rešitev, ki se zdi bolj smotrna in predvsem enostavnejša. Zdej v poljskih mestih ni več onih lepih velikih trgov na glavnih ulicah, onih trgovin, ki so skoro brez izjeme nosile imena židovskih trgovcev.

Prvič po dolgi stoletjih, prvič dalje »Die Zeit«, je bil židovski življenjski prisiljen živeti redno in delovno življenje, kakor ga žive drugi narodi, prvič po stoletjih mora Žid sedaj res delati. Uvedena je

bila delovna dolžnost za vse odrasle in dela sposobne žide generalne gubernije. Tem prislilnim židovskim delovnim skupinam načelujejo takisto židje, ki so nemški oblasti odgovorni za uspeh dela. Ta uvedba se je pokazala kot zelo umestna in smotrna. Delovna dolžnost traja navadno dve leti in ves ta čas se židje sistematično privajajo k težakemu delu. To delo se brez vseh izjem vrši z lopato in rovnico, da se temu narodu, ki je doslej tako preziral težko telesno delo, vcepi smisel in ljubezen do fizičnega dela. Po dovršenih dveh letih delovne dolžnosti se bodo iz teh židovskih delavcev osnovali posebne židovske skupine, ki jim bo oblast odobrazovala delo ter na ta način skrbela za njih obstoj.

V židovskih oddelkih mest biva samo židje, ki imajo svojo notranjo samopravo. Vsi odrasli prebivalci »ghettos« si izvolijo načelstvo, ki mu morajo biti brezpogojno pokorni, načelstvo pa sprejema ukaze od nemških oblasti, deli delo med svoje ljudi in nosi odgovornost za brezhibno izvršitev vsakega naročila.

Nemška vojska prispeva k svoji prehrani

Berlin, 9. avgusta

Do nedavne je veljalo pravilo, da mora vojska živeti od dežele, v kateri se vrše operacije. Zato se je prebivalstvo v enaki meri bilo svojih kakor sovražnikovih čet. V moderni vojni ta način nikakor ni več mogoč, ker rabijo sodobne vojske nepričakovano več potrebščin nego jim jih more nuditi domača ali zasedena dežela. Za vojsko mora skrbeti vseh narod in šele v posebej obsegu črpa armada svoje potrebščine iz zasedenih krajev. Nemška vojska je na svojih pohodih na Dansko, Norveško, Nizozemsko, Belgijo in Francijo dobivala vse potrebno iz Nemčije, kjer je bila organizacija v to svrhu izvedena do vrhunca popolnosti. V obsegu ozemlju, ki si ga je osvojila nemška vojska, se danes vlada na način preskrbe in krajevne zaloge se načlanjajo le zaradi prehrane domačinov. Te zaloge deli nemška pomožna služba zlasti beguncem, ki jih je povsod polno in med katerimi vlada ponekod nepopolna beda.

Nemška armada že od začetka sedanje vojne skrbi za to, da kolikor mogoče malo obremenjuje kmetijstvo svoje domovine, oziroma da kolikor mogoče sama prispeva k svoji prehrani. Na obširnih večbališčih je vojska posajala in posadila velike ploskve, ki so dotlej ležale neizrabljene. Večbališča so izpremenjena v polja, pa tudi okoli vojašnic, okoli skladišč in okoli letališč je izrabilen vsak kvadratni meter zemlje. S tem se dosega dvojni namen. Vojska prispeva, kolikor pač more sama k svoji prehrani, obenem pa dobivajo vojaški objekti nedolžno podobno polja ter so nekako zakriti in zakrpani. Važno je tudi, da se vojak že na večbališčih seznani z okoliščinami, v kakršnih se bo kasneje bojeval, ter zna zato izrabljati njih prednosti v svoje krivje in se ogibati slabih strani polj, njiv in travnikov, v kolikor so preveč izpostavljeni sovražniku.

Iz istih razlogov je nemška vojska upravljal okoli vojaških poslopj zasadiła mnogo dreves in grmov. Pri tem se daje prednost sadnim dreves in grmovju, ki daje užitne plodove, da se dosega dvojni smisel. Tako obdelana večbališča in tako skrita skladišča

otežkočajo sovražniku orientacijo ter mu čisto onemogočajo uspešne napade. V kakor velikem obsegu se vrši to delo, je razvidno iz dejstva, da je samo v obsegu ozemlja zapadne Nemčije spremenjeno na večbališče preko 8000 ha zemlje v rodovitna tla, posejana z žitom, krompirjem in zelenjavo. Od kuhinjskih odpadkov vojaških kuhinj se redi množica prašičev, do čim so na novo urejene trate na večbališčih odlična pašna več kot 20.000 ovac, katerih volna, koža in meso zopet pripadajo naravnost vojni upravi. Tudi angorski kunec se goji tu v velikem številu, perutnina pa je uvedena povsod, kjer se količaja da. Zanimiva je vsekakor tudi podrobnost, da je nemška vojska upravljal posadila okoli vojašnic, skladišč, večbališč in letališč 152.000 dreves murve, ki omogoča gojenje gosonic sviloprejk.

To so številke iz samo enega, slučajno za primer vzete vojnega področja, toda enako je v vseh nemških vojni okrožjih. Kaj to pomeni za gospodarstvo vse države, si lahko predstavlja vsakdo, kdor ve, kakše velikanse ploskve so prej težale neizrabljene. Naposled pa je poljedelstvo v okviru vojaške službe prav lepa šola za kmetijstvo in marsikateri vojak dobi tu potrebne pouka, ki mu bo služil tudi v prihodnjem življenju, ko bo zopet zamenjal puško z motiko. Ta smiselna in smotrna okrasitev vojaških objektov pa tudi pomaga vojaku preko enoličnega in sivega življenja v vojašnicah, saj vojak je pogreša več tako zelo zelenja polja in ajiv, kar mu znatno omili domotožje.

V listu »Journal American« objavlja Lloyd George nekaj misli o nemškem napadu na Anglijo. Med drugim pravi stari angleški državnik, da je treba še zmerom računati na bliskovito vojno, češ da Nemci še zmerom niso vrgli proti Angliji vse sile svojega orožja. Po njegovem mnenju pa nemško letalstvo še ni doseglo te premoči v zraku, ki bi bila Nemčiji za napad potrebna in mogoče je prav to vzrok, zakaj se napad na Anglijo odloga. Ni izključeno, da bo Nemčija na podlagi pridobljenih izkušenj glavni napad še bolj odgodila.

Poslednja bitka?

Ugledni švedski list »Dagens Nyheter« je objavil te dni uvodnik o Angliji in Nemčiji tik pred odločilnim spopadom med obema državama. List piše med drugim:

»V Angliji ne verujemo, da bo to zares poslednja bitka. Angleško vojno vodstvo smatra za sedaj za svojo glavno nalogo, da prepreči nemško zmago v bližnjih mescih. Ako mu bo to uspelo, smatramo v Angliji, da se bo potem začela dolga vojna, v kateri bodo pridobili na času, da bodo lahko mobilizirali izvore britanskega imperija in ameriško pomoč za odločilno bitko, znabiti leta 1942, kakor je ta termin postavil Winston Churchill. Pa tudi iz zgolj vojaških razlogov so Angličani mnenja, da je prav, ako nadaljujejo z vojno. Sprejete Hitlerjeve mirovne ponudbe z dne 6. oktobra lanskega leta bi ohranilo britanski imperij nedotaknjen, medtem ko bi sedanja nemška fronta od Severnega rta do Pire-

nejev ostala v rokah samostojnih držav. To tedaj je nemški življenjski prostor obsegal samo vzhodno Evropo. Od tedaj pa je bilo stritih šest držav, neodvisne države izven vojne pa so prejele svarilo, naj se pripravijo na nemški vpliv v nemškem življenjskem prostoru. Velešli osi sta že začeli z novim urejevanjem Evrope.

Ako bi hoteli to ureditev dejansko izvesti, bi morali seveda Angleže vredit iz Evrope, kakor to posebno poudarjajo italijanski listi. Najboljše in seveda istočasno tudi najcenejše bi kajpak bilo, ko bi se ta izločitev Angležev izvršila s samo kapitulacijo Anglije. Toda Angleži uživajo glas, da so zelo počasi, celo v zadevah, ko gre za velike odločitve, pa se verjetno ne bodo prenačili tudi v tem vprašanju.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Pri glavobolu ? Pyramidon

TABLETE

Ogl. reg. pod S. B. 1318 od 15. XII. 1938

BELEŽKE

Ministri in politiki v Sloveniji

V torek zvečer sta prispela na Bled podpredsednik dr. Maček in hrvatski ban dr. Šubišić. Včeraj sta imela več razgovorov s finančnim ministrom dr. Šutejem, trgovskim ministrom dr. Andrešom in drugimi ministri, ki se mude na Bledu. Kakor nam poročajo ostaneta dr. Maček in dr. Šubišić na Bledu več dni ter bo v tem času par posvetovanj vseh članov vlade, ki se mude na Gorenjskem.

Poleg ministrov in politikov, katerih bivanje v Sloveniji smo že zabeležili, je na oddihu v naši ožji domovini tudi predsednik JNS Peter Živković. Nastanil se je kakor skoro vsako leto v Rogški Slatini. Minister pravde dr. Laza Marković s svojo hčerko je že nekaj dni na obisku pri Sv. Ani nad Tržicem pri baronu Frideriku Bornu. Tam so tudi bivši zunanji minister dr. Momčilo Ninčič s svojo gospo in nekateri drugi odlični gostje.

Posvetovanja na Bledu dobivajo tem večji pomen, ker je sinoči prispel tja tudi ministrski predsednik Dragiša Cvetković. Prispel je se na letališče v Ljubljani s svojim avionom, od tam pa je nadaljeval pot na Gorenjsko z avtomobilom. Na Bledu so je že sinoči sestal z dr. Mačkom in drugimi ministri.

Naš prvi vojaški ataše v Sovjetski Rusiji

Za vojaškega, pomorskega in letalskega atašea pri našem poslanstvu v Moskvi je bil imenovan generalštabni polkovnik Zarko Popović, ki je vodil doslej posle načelnika nekega oddelka v glavnem generalnem štabu. Vojški krogi ga štejejo med naše najposposnejše generalštabne oficirje. Kot vojaški strokovnjak je sodeloval v celi vrsti vojaških delegacij, ki so reševale v inozemstvu razna vprašanja v zvezi z našo narodno obrambo. Bil je tudi že naš vojni ataše v Rimu. Rusijo pozna iz predvojnega doba, ker je tam absolvirval vojaške šole. Znan je tudi kot odlični vojaški strokovni pisatelj.

Umestno opozorilo

Listi objavljajo naslednje opozorilo ministrstva vojske in mornarice:

»V zadnjem času prejema ministrstvo vojske in mornarice dan za dnem dopise brez podpisa. Pri dosedanjih preiskavah, ki so bile izvršene na osnovi prispelih anonimnih prijav, se je ugotovilo, da so okoliščine, ki so v teh dopisih navedene, običajno silno pretirane in mnogokrat docela netočne ter neverodostojne. Le v treh odstotkih vseh prijav se je izkazalo, da se opirajo na stvarna dejstva. Očitno je torej, da gre v večini primerov za zlohotna in tendenciozna sumenja posameznikov, drugače dopisniki ne bi imeli razloga skrivati svojih imen.

Po določbi čl. 61 zakona o postopku vojnih sodišč se sme preiskava kazenskih dejanj na osnovi dopisov brez podpisa pričeti le, če gre za dejanja takega značaja, da so žaljiva za kralja ali za njegov dom, da je ogrožen javni red ali da gre za državno imovino. Vojska in mornarica sta po svoji organizaciji in ustroju urejeni tako, da jima ni treba sprejemati problematičnih uslug ljudi, ki ne navajajo svojih imen. Zato se bojo v bodoče upravlje preiskave le v smislu določb zakona o vojnem sodnem postopku.

Pouk tujih jezikov

na Hrvatskem

Hrvatski list objavlja sporočilo banske oblasti v Zagrebu, da uredba ministra prosvete dr. Korošca o pouku tujih jezikov na naših srednjih šolah ne velja za srednje šole na Hrvatskem. To vračanje po prosvetni oddelk banske oblasti v Zagrebu se temeljito proučil in predložil potem primerne predloge banu dr. Šubišiću.

»Hrvatski dnevnik« pravi ob tej priliki, da se je bavila banska oblast v Zagrebu z vprašanjem uvedbe nemščine in italijanske kot obveznih predmetov na hrvatskih srednjih šolah že davno pred odlokom ministra dr. Korošca. Z uvedbo teh dveh jezikov kot obveznih predmetov se vračajo hrvatske šole samo k staremu sistemu, ko so se učili dijaki na Hrvatskem nemščine, v Dalmaciji pa italijanske. List nato nadaljuje:

»Pod silo prilike so bile v tem oziru kasneje storjene spremembe, s katerimi pa se hrvatski narod ni nikoli strinjal. Banska oblast v Zagrebu bo uredila pouk na hrvatskih srednjih šolah po zamisli pokojnih bratov Radičev in pa po potrebah hrvatskega naroda. V smislu teh potreb je predvidena tudi uvedba nemščine in italijanske kot obveznih predmetov. Kar se tiče pouka nemščine je pokazala banska oblast polno razumevanje za potrebe in zahteve časa. Tako je iz svoje pobude uvedla vzporednice z nemškim učnim jezikom v krajih, kjer prebiva nemška manjšina. Zadnje čase prosvetni oddelk v Zagrebu resno razmišlja o ustanovitvi posebne nemške gimnazije v Zagrebu.

Skrbi današnjih dni

Med posebno razbrito bivše poslanke Hrvatske seljačke stranke spada g. Paško Kaliterna, ki si je zavaljo tega nakopal že mnogo nasprotnikov v lastnem taboru. Nedavno si je privoščil splitske in sploh dalmatinske odvetnike, ki ji mje očitali, da se med njimi ni našel niti eden, ki bi bil pripravljen zagovarjati dr. Mačka ob priliki njegovega procesa pred državnim sodiščem za zaščito države. Odgovoril mu je splitski odvetnik dr. Pederin z navedbo cele vrste dalmatinskih odvetnikov, ki so se bili takrat prijavili za branilce dr. Mačka. Nato pravi:

»Vse to je bilo g. Kaliterni dobro znano in človek ne more pojmiti zakaj se je potem zaletel v celokupni odvetniški stan v Dalmaciji. Tem lažje pa si je misliti, da ljudje kot g. Kaliterna ne bi smeli tako lahkomišlno govoriti in dolžiti po krivem dobrih, če že ne odličnih pristavev svoje stranke. Politika je danes težka zadeva in jo je mogoče voditi le s taktom in razumom, ne pa z brbljanjem. Odvetniki, ki so

zagovarjali dr. Mačka, niso in tudi danes ne zahtevajo nobenih nagrad za svoje delo. Zele pa, da jih puste ljudje kakor g. Kaliterna pri miru. Čudim se samo, da ni nihče protestiral proti napadu g. Kaliterna. Sedaj sem storil to jaz, ker smatram, da smo že dovolj molčali zaradi ljube slege in miru.

Slika iz Travnika

Pred dnevi so objavili zagrebški listi vest, da je izključen iz HSS odvetnik dr. Nikola Tusun iz Travnika, ker je kršil strankino disciplino. Sedaj se je oglašil v hrvatskih listih dr. Tusun, ki trdi, da v Travniku krajevne organizacije HSS že od jeseni dalje ni. Takrat jo je namreč proti določbam statuta HSS razpustil župan Budimirović in postavil za komisarja razpuščene organizacije svojega prijatelja Winterja. Ko so se začeli člani HSS zaradi tega razburjati in pritoževati, jih je po vrsti metal iz organizacije. Pozneje so poskušali sklicati izredni občni zbor, ki pa je Budimirović že vnaprej preprečil.

Razpust masonskih lož

V Novem Sadu je uprava policije razpustila židovsko masonsko ložo »Dr. Simon Alkalaj«. Razpuščena loža je bila v tesnih zvezah s pred par dnevi razpuščeno centralo židovskih lož v Beogradu. O ukrepih proti masonskim ložam razpravljajo zagrebške »Novosti«, ki pravijo:

Borba za zemljo v Beltincih

V polemiki, ki se je razvila ob nameravanem odvzemu takozvanega supermaksima veleposestva v Beltincih, smo prejeli naslednji dopis, ki ga objavljamo v želji, da se čim jasneje osvetli problem, ki je vzbudil zanimanje najširše javnosti.

Beltinci, sredi avgusta

Kakor je »Jutro« že poročalo, je minister za poljedelstvo ugodil predlogu bana dravske banovine, da se veleposestvu grofica Marije Zichy v Beltincih odvzame po zakonu dovoljeni supermaksimum v obsegu 787 oravov zemlje in se porazdeli med agrarne interese. Posebna komisija je v petek začela popisovati interese in takoj prvi dan je pokazal, da bo razdelitev težko ustregla vsem, ker bo zemlje odločno premalo. Prvi dan je sprejemala prijave dosedanjih uslužbencev veleposestva, 75 po številu, a z ženami in otroki bo vsa družina štela blizu 300 ljudi. Poleg njih je veleposestvo preživljalo še 26 bivših doslužbenih delavcev in njihovih vdov, »miloščinarjeve«, ki so uživali dosmrtno stanovanje, hrano in kurjavo. V stalni kader zaposlenih pa spadajo še takozvani »rezarje« (kosci, zanjci) in »mašinarji« (delavci pri poljedelskih strojih), ki jih je nekaj nad 100 in prihajajo do redne zaposlitve samo o mlačvi in žetvi, a jim vrže toliko zaslužka v naravi, da se lahko preživljajo.

Na veleposestvu je doslej od rednega dela živelo nekaj nad 200 ljudi s svojimi družinami. Kar jih je bilo v rednem službenem razmerju, jim je uprava odpovedala za 1. oktober, a rezarji, mašinarji in pa miloščinarji bodo izgubili svoje prejemke, kakor hitro bo veleposestvu odvzet supermaksim. Če bi komisija hotela ustreči vsaj vsem tem, ki bodo z razkasanjem veleposestva izgubili eksistenco, bi morala razpolagati z mnogo večjo količino zemlje, kakor je obsega supermaksimum. Se bolj pa je zadeva postala težavna, ko je banska uprava izjavila, da semenogojstvo postaja na veleposestvu, za katero je bilo rezerviranih 417 oravov, obdrži v lastni upravi. Tako je malo verjetno, da bi poleg dosedanjih uslužbencev prišli še drugi agrarni interese iz 17 občin sosednjega in lendavskega okraja na svoj račun, a kaj šele dobrovoljci, proti katerim so Kleklove »Novine« že pričele svojo kampanjo.

Ko je bil pred 20 leti sprejet zakon o agrarni reformi, se je zakonodajalec dobro zavedal dalekosežnih posledic, ki jih reformni ukrepi zanašajo v gospodarsko življenje. Splošno je znana izkušnja, da je donosnost kmetijskega gospodarstva v nekem določenem razmerju z obsegom obdelane površine. Zato je zakonodajalec pustil možnost, da se na splošno dovoljeno supermaksimum lahko pripusti še sorazmerno supermaksimum, če to zahtevajo gospodarske potrebe pokrajine in države. Številne komisije, ki so jih poslate bivša deželna vlada za Slovenijo, bivša mariborska oblast, banska uprava in ministrstvo za kmetijstvo — med izvedenci so bili tudi vseučiliška profesorja dr. Rittich in dr. Vlainjac iz Beograda, pomočnik ministra za kmetijstvo, načelnik ministrstva in podobne kapacitete — so izvršile ogleda na mestu in izrekle sodbe, na podlagi katerih je minister pristupil supermaksimum za ohranitev semenogojstva in živinorejske postaje. Obe postaji sta vsa leta svojega obstanka razvili lepo delavnost. Semenogojška postaja je do leta 1938. stavila v promet 7675 metrskih stotov, kar pomeni okrog 77 vagonov semen. S podobnimi uspehi se je udeleževala selekcijska postaja za živino in vzrejalnišče svinj. Od časa do časa, a zlasti kadar so se bližale volitve, pa so se pojavljale razne organizirane akcije za odvzem supermaksima. Leta 1932. so nekatere občine pod vodstvom takratnega narodnega poslanca Antona Hajdinjaka vložile na bansko upravo ter na ministrstvo za kmetijstvo prošnjo, naj bi se supermaksimum razdelil med agrarne interese. Da zagotovi nemoteno delo obema postajama, je lastnica takrat ponudila kompromis, s katerim se je zavezala, da 24 zainteresiranim občinam brezplačno podeli vsaki po 10 oravov zemlje za najpotrebnejše agrarne interese, poleg tega pa je iz supermaksima odpredala še 183 oravov po izredno nizki ceni. Na podlagi tega dogovora je ministrstvo supermaksimum končnoveljavno prepustilo lastnici. Odlok ministrstva za kmetijstvo z dne 8. junija 1940, s katerim se veleposestvu odvzema supermaksimum, navaja da je posebna komisija ugotovila, da stanje živine na veleposestvu ne ustreza zahtevam vzorne živinoreje, da sistem go-

»Masonske lože so se sicer same likvidirale, vendar ima obvestilo ministrstva notranjih del o tem koraku svoj pomen, ker ugotavlja dejansko stanje. Oblasti niso smatrale za potrebno, da nastopijo neposredno proti njim, temveč so jim dopustile, da so se same razpustile, s čimer je bil dosežen enak efekt.«

Vojaški vpoklici v Bolgariji

Bolgarski listi objavljajo odredbo vojnega ministra, s katero so pozvani na 75-dnevne orožne vaje vsi vojni obvezniki rojstnih letnikov 1905 do 1918, ki še niso služili v kadru. Rok te vojne vaje se pričinja s 1. septembrom. Od nje ne more biti nihče oproščen. Odložena bo samo v primerih resne bolezni.

Iz državne službe

Beograd, 14. avg. p. S kraljevim ukazom so imenovani za predsednika okrožnega sodišča v Murski Soboti dr. Josip Dobrovšek, dosedaj sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani, za sodnika sreskih sodišč v Konjicah dr. Anton Dremelj pristav okrožnega sodišča v Ljubljani, v Gornji Radgoni pa Anton Petrovič-Poljak, pristav v Kočevju.

Upokojeni so Ivan Rudolf, pisarniški uradnik sreskega sodišča v Ptuj, Pavle Vovko, kancelist pri okrožnem sodišču v Ljubljani in Miha Maček, višji pisarniški official pri sreskem sodišču v Rogatcu.

Premeščeni so prof. Alojzij Bertonec iz Šibenika na realno gimnazijo v Kranju, suplent Jože Kerin iz Krka na realno gimnazijo v Bačkem Petrovcu in Silvester Kopriva iz Nove Gradiske na klasično gimnazijo v Ljubljani.

spodarstva na semenogojški postaji ne ustreza vzornemu semenogojstvu, da je posestvo v zanemarnem stanju in da poljedelstvo v Prekmurju od semenogojške postaje nima koristi. Te ugotovitve so toliko bolj presenetljive, ker so bile številne uradne komisije, ki so pregledovale delovanje obeh postaj, z nerom polne hvala o delovanju veleposestva. Tako je okrajno načelstvo v Dol. Lendavi dne 21. avgusta 1930 po višjem kmetijskem pristavu inž. Wenku ugotovilo med drugim: »... Uspeh semenogojstva je izvrstn. Zlasti je pšenica dosegla rezultate, ki so nadkrili vsa pričakovanja. ... Mnenja sem, da je postaja po izkazanih dejanskih rezultatih za napredek poljedelstva v dravski banovini in tudi v ostalih delih države neobhodno potrebna in je le obžalovati, da ni večja. Pri današnji površini zamore komaj zadostiti potrebam okoliških srezov; za vsa dravska banovina je odločno premala. ... Živinoreja je zelo v povoljnem razvoju. ... Veleposestvo je go ustanovitve selekcijskih za drug v lanskem in letošnjem letu edino resno rejsko središče za ves simodolski pamski okoliš v dravski banovini. ... Tudi v svinjereji je veleposestvo ogromne važnosti za ves okoliš, ker je sploh edino rejsko središče v vsem Prekmurju.«

Podobne ocene o delovanju obeh postaj pa so izrekle tudi druge nadzorne instance, tako banska uprava s svojim aktom z dne 17. februarja 1931 III. No. 2360/1 pa v svojem aktu z dne 14. aprila 1937 III/6 No. 25/1. Banska uprava je po svojih organih vsako leto pregledala poslovanje semenogojške postaje, pa tudi vso živinorejo na supermaksimumu in so bili ti organi z vsem poslovanjem vedno kar najbolj zadovoljni. V prvem izmed citiranih aktov banska uprava ponavlja sodbo inž. Wenka, nato pa pravi: »Uradno je dognano tudi, da je povpraševanje po semenskem blagu v semenogojške postaje v Beltincih zelo veliko in da daleč presega pridelek semenskega žita.« Najbolj zanimivo pa je, da je poleg mnogih diplom in odlikovanj ki jih je dobilo veleposestvo, tudi banska uprava še lansko leto podelila semenogojški postaji v Beltincih odlično oceno. Diplomato sta podpisala načelnik kmetijskega oddelka inž. Podgornik in načelnik kmetijskega odseka inž. Muri. Skoraj ob istem času, ko je bila podana ta odlična ocena, pa je druga komisija ugotovila, da semenogojstvo in živinoreja v Beltincih ne ustrežata vzorni ustanovi. To se je moglo zgoditi pač samo zato, ker je bilo njeno postopanje skrajno pomanjkljivo. Za vsakega poznavalca razmer je jasno, da odvzem supermaksima niti za spoznanje ne bo mogel izboljšati socialnega stanja v Prekmurju, pač pa bo postal na cesti nekaj sto mož, žena in otrok. V interesu narodnega gospodarstva in splošnega blagostanja v Prekmurju bi bilo, da minister za kmetijstvo umakne svoj sklep in se na veleposestvu v Beltincih dopusti nemoteno delovanje semenogojške in živinorejske postaje, ki edini v sedanjem kompleksu jamčita uspeh in razmah. Da je res tako pa prica tudi »Slovenec«, ki je še 24. julija 1940 poročal: »Posebno semenogojška postaja je doprinesla ogromen delež k zbolšanju žitaric po naši Krajini in tudi živinoreji. Ne smemo pa pri tem dati v nič živine, ki se je tu gojila, saj je znano, da je bila polnjana v večji meri tudi izven Slovenije kot selekcionirano blago. Posebne važnosti je za semenogojška postaja, saj je beltinska pšenica postala splošno znana in povpraševana. Sedaj, ko se je ta postaja razmeroma dobro razvila, bi bila res škoda, ako bi na mah propadla.«

Prekmurje je agrarna zemlja, ki zlasti v današnjih časih težkega konkurenčnega boja med industrijskim in kmetijskim gospodarstvom zahteva umnega, načrtnega obdelovanja, kakršno je mogoče samo na večjem skupnem kompleksu. Drobitev zemlje na površine, ki kmetičkim družinam ne morejo nuditi eksistenčnega minimuma, bo imela za posledico novo gospodarsko propadanje, novo emigracijo prebivalstva; a kolikor emigracija danes ni več mogoča, bo nekaj sto družin padlo občinam v breme. Problem je za prepreženo človeka na dani. Zato je toliko manj razumljiv pogum, s katerim so neki ljudje v službi lastnih osebnih in političnih interesov sprožili ta plaz.

(—)

Pozor na položnice!

Cenjene naročnike, ki prejimate list po pošti, opozarjamo na položnice, ki so jih z listom prejeli, prosej jih, da vplačajo naročnino za 1 mesec vnaprej in sicer zaradi poslovnega reda v teku avgusta. Komur naročnina ni še potekla naj snrni položnico za prihodnjo priliko. Naročnina za ponedeljsko izdajo se plačuje z isto položnico skupno z naročnino za redno izdajo.

Naročniki, ki so s plačilom naročnine zaostali, naj plačajo tudi zaostanek, da si zagotovijo redno prejemanje lista in da ne izgube pravice do »Jutrovega« nezgodnatega zavarovanja v primeru nezgode s posledico smrti pri Zedinjenih zavarovalnicah d. d. v znesku Din 10.000 v korist preostalih svojcev.

Naročniki, ki odhajajo na počitnice, kopališča ali zdravilišča ali se vračajo, naj blagovoljivo upravi lista pravčasno naznaniti spremembo naslova ter v naznanilu imenovati stari in novi naslov.

UPRAVA »JUTRA«.

voljno prekoračenje meje. V interesu vseh planincev je, da se vedejo v planinah disciplinirano in da ne delajo neprikljubnih obmejnim organom in planinskim organizacijam s svojim nepremišljenim vedenjem. Poset gor v Sloveniji, zlasti onih predelov ob naši državni meji, je dovoljen planincem, ki se izkažejo z izkaznico planinske organizacije, ki je včlanjena v Zvezi planinskih društev kraljevine Jugoslavije. Ta izkaznica mora biti opremljena z znakom za leto 1940, ker sicer ni veljavna ne za ugodnosti v planinskih kočah ne za ugodnosti pri vožnji na drž. železnih in ne za legitimiranje obmejnim organom. Meseca avgusta je najštevilnejši poset v naših gorah in je nujno potrebno, da vsi planinci brez izjeme upoštevajo predpise za poset obmejnih planin.

* Matjaževanje na Peči. Planinci! Matjažev rod! V nedeljo 18. t. m. se zberemo vsi na naši obmejni gori Peči, da poživimo v svojih srečnih zaupanju slovenske duše v zmago poštenja in pravice, ki jo tako lepo simbolično izpoveduje bajka o kralju Matjažu. Ob 9. uri bo v kapeli slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda služba bežja, potem se bo pred votlino kralja Matjaža razvila neprilipljena planinska zabava, malo za šalo, malo za res. Peca vas vabi na matjaževanje! Pridite!

* Koliko drv porabi v Zagrebu. Zagrebčan se že z vso vneto pripravljalo za zimno. Posebno jih zanima vprašanje preskrbe z gorivom. Doslej so nabavili 5 tisoč vagonov drv, medtem ko vsa zimska potrošnja drv v Zagrebu znaša 15 tisoč vagonov. Mestni obrtni odsek je pridno na delu in vsotransko razdaja travno z drvni. Tržni odsek je ugotovil, da najsitomašnejši in srednji sloj mestnega prebivalstva potrebuje letno 6 do 8 tisoč vagonov drv. Mestna občina misli tudi na tiste, ki si na noben način ne bodo mogli sami nabaviti goriva in namerava zanje pripraviti 1000 vagonov drv. Za to količino je potrebno okoli 2,3 milijona dinarjev. Zagrebški industriji so optimistični in smatrajo, da bo imela hrvaška prestolnica dovolj drv za zimo, ki se počasi približuje.

* Smrtna nesreča na železniški postaji v Kapeli Batrini. V ponedeljek je na železniški postaji v Kapeli Batrini na nepojasnjen način prišel pod lokomotivo usreden trgovec Anton Mehmedović iz Brodskega Drenovca. Mehmedović se je vračal s seima. Lokomotiva mu je zdrobila glavo.

* Vsa vsa se je zastupila z klobasami. Kakor smo že večkrat poročali, je neki brezvesten mesar prodajal v banatski vasi Mokrinu meso in klobase od zastrupljene svinje. Že tri ure potem, ko so ljudje zaužili meso ali klobase, so imeli trije zdravniki v občini polne roke dela. Hiteli so od hiše do hiše in nudili prvo pomoč obolelim, ki jih je bilo preko sto. 31 na jih je v življenjski nevarnosti in so morali biti prepeljeni v bolnišnico. Število obolelih neprestano raste, ker skoraj v vsaki hiši jedli meso zastrupljene svinje. Obistva so ugotovili, da je brezvestni mesar Gjuka Gjukanov pred dveletni kupil krmiljeno svinjo, težko preko 260 kg. V petek jo je zaklal, v soboto pa je meso prodal, ne da bi ga bil dal pregledati. Gjuka je bil takoj aretiran in to ga je obvarovalo pred ljudskim obračunom.

* Dvojbi med orlom in divjim petelinom. So opazovali ljudi v Stahovici pri Kamniku. Iz velike višine je iz strmega gozdnega obronka, ki mu pravijo Kamniški vrh, prifrčal divji petelin, ki ga je preganjal mlad planinski orel. Petelin se je z vso silo zaletel v kozolec, da se skrije v zloženem žitu, pri tem pa je s peruto udaril ob tram in si jo tako poškodoval, da se ni mogel več dvigniti od tal. Na klic ljudi je orel odletel, divjega petelina pa je lovski čuvaj zaprl v kletko, kjer se je že privadil ujetništvu in hrani, pa tudi krelj se mu je že skoraj pozdravila. Njegova usoda bo odvisna od odločitve lovskega zakupnika. Marsikateri lovec si je že ogledal od blizu živega divjega petelina, katerega je morda tlikokrat zastoj naskakoval v pomladni sezoni.

* Uboga čapla. Pred nekaj leti so si čaple uredile gnezdo na dimniku tovarniške kantine v Dumi Resi. Te dni sta dve čapli zleteli na 75 metrov visoki dimnik tovarniške kalorične centrale. Mlajša čapla je naenkrat padla v dimnik in v njegovi globini našla tragično smrt. Čiganka Vinko, ki je zaposlen v centrali, na je imel tisti večer odlično večerjo.

* Medvedji volkovi v okolici Kotor Varoša. Medvedja in volčja nadloga je veliko zlo nekaterih bosanskih vasi. Tako so v zadnjem času napravile veliki občutno škodo po okolici Kotor Varoša, kjer napadajo živino na paši. Te dni so pridrili velik lov na medvede in volkove. Vendar se je lovcom posrečilo ustreliti le dva volka, dočim so medvedji srečno odnesli šane.

* Sezona v Splitu in otolci v naravi. Ni tako slaba kakor se je izprva sodilo. Letos obiskuje ladske kraje posebno mnogo domačih gostov tako da je ponekod obisk celo boljše kakor lani. V Split prihajata vsak dan po dve kompozitiji vlakov. Posebno v zadnjih desetih dneh je bilo v Splitu toliko domačih turistov kakor še nikoli prej. V Kaštilih je obliki boljše kakor lani. Zelo dobro je obiskoval tudi Makarska: nekoliko slabše je v Dubrovniku vendar na je začel dni tudi tu promet živahnosti.

* Do smrti je povozil dole in dečka. Huda nesreča se je zgodila v ponedeljek popoldne v vasi Karlovac pri Ludbregu. Ivan Fenko, ki se je vozil k reki Plitvici, je vzel s seboj tudi šestletno hčerko Marico in štiriletnega sinčka Stjepana. Na cesti je bila precej globoka kotlina, ki so se je kmalu prestrašili in se spustili v besen dir. Mala Marica je padla z voza pod kolesa, ki so jo skoraj razpolovili in je ostala na mestu mrtva in tudi Stjepan je do bil smrtno nevarno poškodovan.

* Smrt za smrt. Na zagoneten način je bil te dni ubit v puške kmet Ceroci iz vasi Spiranca pri Krizevcih. Ceroci, ki je bil star 60 let, je bil znan kot slab oče in družinski poglavar. Pred kakimi šestimi leti je ubil sina in tudi drugemu je pretil s smrtjo. V ponedeljek je šel na nivo kopat in tu je naenkrat orileta iz bližnje gozda kralja ter ga zadela v glavo. Ljudje, ki so bili na polju, so buč rohili za mrtolcem, a on niso dobil.

* Noč v ženski roki. V banjški bolnišnici so pripeljali hudo ranjeno Zojko Melčiča iz Jezerskega. Njegova huda žena ga je počniti, ko je Zein spal zabdla z nožem zaradi prepričanja, da ga b'la imela zakonca prejšnji dan. Zdravniki dvomi, da bi Zein okrevala.

* Tudi tovarni načrben »Vis« j postavil. V ponedeljek popoldne je prišel v Split veliki tovarni parobrod »Vis«, ki je doslej izvrševal pravo veliko

Tako lepega filma že dolgo, dolgo ni bilo v Ljubljani... To je kritika občinstva, ki je dosedaj videlo film:

KINO SLOGA,

Tel. 27-30

Vest zdravnika dr. Kildareja

V glavnih vlogah: Lew Ayres, Lionel Barrymore, Lynne Carver
Film izredno zanimive vsebine in globoke ljudske poštenosti, o mladih zdravnikih na newyorški kliniki, ki se specializirajo za svoj humani poklic.
Predstave danes ob 15., 17., 19. in 21. uri

Blagajna odprta dopoldne od 11. do 12. ure in popoldne od 14. ure dalje.

Godci z ulice

Predstave ob 15., 17., 19., 21. uri

KINO UNION — Tel. 22-21.

Zabavni film poln veselih scen, ljubezenskih zapletljajev, glasbe in humorja

NAZNANILO o preselitvi šole

V Ljubljani se je PRESELILA
Dopisna trgovska šolav svoje nove prostore
NA KONGRESNI TRG št. 16/II.
(poleg uršulinske cerkve).

Potom dopisovanja: poučne trgovske predmete (knjižovodstvo, računstvo, stenografija itd.) ter moderne jezike (nemščina, italijščina, francoščina itd.)
Vsa pismena ali ustna pojasnila daje ravnateljstvo šole.

u— K poglavju o avtomobilskih nesrečah. Prejeli smo: Dan za dnem čitamo o avtomobilskih nesrečah, ki jih večinoma povzročajo neskrbni vozači. Če si človek napravi objektivno sodbo, pride do zaključka, da so v večini primerov krivi vozači. V nedeljo zvečer se je meni pripetilo to-le: Z ženo greva proti gradu Tivoliju domov. Pri ovinku, kjer pot zavije proti travniku za velesojom in kjer se ni razgleda na to pot, zasliši moja žena ropotanje avtomobila. Jaz sem bil zatopljen v misli in sem šum popolnoma prešlela. V zadnjem trenutku mi zakliče žena: »Avto!« Hitro skočiva vsak na svojo stran: jaz se stisnem k zidu, žena pa na nasprotno stran v jarek. Tedaj že privozi v hitrem tempu do naju avtomobil brez vsakega varnostnega znaka. Zahvaliti se moram svoji ženi, ki je še pravočasno slišala ropotanje, sicer bi oba danes ležala v bolnici, ali pa bi bilo še huje. Kdo je bil ta brezobzirni vozač, ki niti na ovinku ni dal signala in ki je po tako ozki poti in pri večerni temi divjal na Bellevue? Treba bi ga bilo izslediti, da bo za brezobzirnost kaznovan. Morda pa na Bellevue poznajo tega zaničevalca človeških življenj? Prosim oblastvo, da najstrože prime tiste vozače, ki so jim pešci samo ovira na cestah za nemoteno dirjanje. (Ime prizadetega se izve v uredništvu.)

Dr. FR. DEBEVEC zopet redno ordinira

u— Kaj je s četrto stanovanjsko hišo Pokojniškega zavoda na Bleiweisovi cesti? Tako se izprašujejo številni ljubitelji ljubljanskega napredka. Znano je, da je lansko leto mesca julija prodal Uršulinski samostan Pokojniškemu zavodu v Ljubljani 4930 kvadratnih metrov zemljišča, ležečega za Bleiweisovo cesto med Nunske in šubičeve ulice, za vsoto 2.469.500 dinarjev, torej po 500 din kvadratni meter. Pogajanja z lastnico zemljišča gospo Šupančičevo (nizka hišica, Bleiweisova cesta št. 14, kjer obratujeta trgovina s špearskim blagom in trafika), so se tudi uspešno končala in so bila stavbna dela odana že 19. februarja letos, med drugim znašajo zidarska 1.643.893 din. Ker sta dve stavbi tega stanovanjskega bloka dograjeni že do vrha, tretja pa utegne dobiti svoji sosedji že v doglednem času, je zelo verjetno, da bodo z zgradbo četrte stanovanjske hiše Pokojniškega zavoda pričeli še letošnjo jesen in bi vokal Bleiweisove ceste in Nunske ulice v estetskem pogledu silno pridobili.

Dr. Bogdan Brečelj DO 1. SEPTEBRA NE ORDINIRA

u— Nova zgradba in »daptacija«. Mesar in klobasičar Rozman s Sv. Petra ceste je zgradil na koncu svojega posestva v Ilirski ulici lepo dvonadstropno hišo, ki ji pravkar postavljajo strešni stol. — Novo fasado dobiva poslopje Filharmonične družbe na Kongresnem trgu, kjer je nastanjen kino Matica. — Lično precejše je dobila hiša na Gallusovem nabrežju št. 41. — Zunanje prenovil je tudi Jakopičev paviljo.

Dr. HUBAD IVAN ZOOZDRAVNIK — SKOFJA LOKA NE ORDINIRA OD 19. VIII. — 7. IX.

u— II. trnovski sejem bo v nedeljo, 18. avgusta, na telovadnici Sokola II. v švabičevi ulici. To bo prava narodna zabava, kjer bo vsak prišel na svoj račun, kajti prireditelji so mislili na vse, da bodo posetnike zadovoljili. Že dopoldne in ves dan bo nagradno streljanje, popoldne od 15. ure dalje pa ostali spored. Le pridite, pa boste videli, koliko raznoterosti vas bo zabavalo in hvaležni boste za lepe urice. Plesali boste lahko po mili volji. (—)

u— Sokolsko društvo Ljubljana IV vabi svoje članstvo, da se udeležijo pogreba brata Bucika Jakoba, ki bo jutri ob 16. iz hiše žalosti, Galjevica 148.

u— Glasba nam služi v najlepše razvedrilo, mnogim daje tudi dobro eksistenco. Zahteva pa mnogo temeljitelja študija in najboljše je, če pričnemo z njim v mladosti. Pravo temeljno izobrazbo v glasbi nam nudi Šola Glasbene Maticе Ljubljanske. Na njej poučujejo priznane učne moči vse teoretične predmete in vse instrumente. Pouk se vrši po na novo predelanih učnih načrtih, ki omogočajo gojencem pozneje najsigurnejši in najlažji prestop na Drž. srednjo šolo ali Glasbeno akademijo. Zato opozarjamo starše, da tudi letos vpišejo mladino na šolo Glasbene Maticе, kjer bo vpisovanje od 2. do vštete 5. septembra dnevno od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. Redni pouk se bo pričel 9. septembra. Pogoji so isti kakor lani. Vse potrebne informacije daje pisarna Glasbene Maticе v Vegovi ulici.

Domače vesti

Kolesarji in kolodvor

Kdo še ni videl ob neudarni zjutraj na glavnem kolodvoru v Ljubljani, kako se prerivajo kolesarji in pešci? Vabim vsakega, naj si to ogleda, mislim pa, da so si ubogi kolesarji to že sami preveč izkusili, najbolj pa tista dva železniška uslužbenca, ki morata sama spraviti v teku jutrnjih ur na stotine koles v garderobo in na vlake. V prvi vrsti pa vabim železniško direkcijo, da pošlje euega svojih uradnikov, da se bo mogoče domislili, kako se da ta nečloveški nered na najbolj enostaven način odpraviti!

Navedem primer od nedelje 11. t. m. zjutraj ob 5. uri. Velika množica izletnikov, med temi seveda veliko kolesarjev, ki hočejo deloma pustiti kolesa v garderobi, drugi pa s seboj na vlak. Stojijo cele kolone kolesarjev, ki morajo seveda čakati, da pridejo na vrsto, ker dva sama uslužbenca nikakor ne moreta vseh koles sprejemati in odpravljati. Zaradi čakanja nastane seveda cela dolga kolona, ki ovira seveda tudi pešce, in sedaj se začne vpitje, kričanje, zmerjanje in prervanje, da bi človek lahko ponorel. Vsa bi rad prišel na vrsto, a uboga uslužbenca pač tega dela ne zmoreta in ne zmoreta, če se še tako potita. Pri tem čakanju na vrsto pa ne čaka vlak, in naenkrat čujete: Na ta in ta vlak se kolesa ne sprejmejo več, ker vlak že odpelje. Sedaj si pa tu! Ali greš na vlak in pustiš kolo tam, kjer je, ker ga uslužbenca ne moreta prevzeti, ali pa se obrneš in greš lepo spet domov spat. Seveda nastane hurenko vpitje in zmerjanje, da postane človeka sram.

Kako lahko bi se dalo vse to urediti? Kolesa, ki ostanejo čez dan v garderobi, bi morala prevzemati dva uslužbenca na eni strani posebej, kolesa, ki gredo z vlaki, pa dva druga pri blagovni blagajni in bi bil naenkrat red in mir za kolesarje pešce in uslužbence. Saj kolesarji ne vozimo koles s seboj zastoj, marveč plačamo pristojbino, a videti je, kakor da smo kolesarji največja nadloga železnici. Vse te zmede pa je kriva uprava sama z nesmotnim odpravljanjem potnikov in koles, kajti kolesarji so tudi potniki in plačajo razen svoje voznine še pristojbino za kolo in zatorej želijo vsaj malo uvidenosti. Ne čuditi bi se, če bi ob sobotah zvečer in nedeljah zjutraj, ko je največji promet, odšli našli samo enega uslužbenca, ki bi kolesarjem sporočil: »Koles sploh ne sprejemamo«. Čudili bi se pa kolesarji, če bi ogleli nastal red, ker umestnega predloga navadno nikjer ne upoštevajo. Tako nas vsaj uče izkušnje.

Šedithe svoje nogavice — uporabljajte Gregorjeve »Borosan«. Zahtevajte brezplačen vzorec v drogeriji Gregorje, Ljubljana, Prešernova.

* Novi grobovi. Včeraj dopoldne je umrl na Blei trgovec in posestnik gospod Matvez Ulčar. Rojen je bil 15. avgusta 1870 na Bleču in bi torej ravno danes obhajal svojo 70letnico. Vse življenje je zelo vidno deloval v javnem življenju. Predvsem je podpiral vsa napredna društva, posebno še Sokola. Bil je med ustanovitelji blejskega Sokola in ga je od vsega početka gnotno podpiral. Bled je izgubil enega najstarejših svojih trgovcev in naprednih delavcev. Vsa napredna društva je prizadela s smrtjo umrlega g. Ulčarja težka izguba. Ugledega pokojnika bodo jutri ob pol 11. spremili k večnemu počitku. — Na Galjevi 148 v Ljubljani je po daljšem bolehanju umrl upokojeni višji policijski stražnik 1. razreda g. Jakob Bucik. Bil je na glasu značajnega poštenjaka, dobrega narodnjaka in vzornega družinskega očeta. V policijski službi je bil zaradi korektnosti splošno priljubljen. V zasebnem življenju je bil vrsto let vnet sodrnik pri Sokolu IV. Blagega pokojnika bodo spremili k večnemu počitku jutri ob 16. iz hiše žalosti. — V Ravnah pri Zamostu je umrl v najljepši dobi 38 let g. Lojze Čvar, lesni trgovec. Pokopali ga bodo danes ob 16. na pokopališču v Sodražici. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

VSA fotoamaterska dela v dovršeni kvaliteti

v edini specialni fototrgovini
JANKO POGAČNIK
Ljubljana — Tyrševa cesta 20.

* Kraljica Marija boča devetemu otroku. Siromašni delavec Djura Rudinski iz Subotice je dobil te dni devoto hčerko. Otroku bo pri krstu botrovala Nj. Vel. kraljica Marija po posebnem odposlancu.

* Zavod kneza Pavla za proučevanje raka. V preteklem letu so začeli v Beogradu graditi zavod za proučevanje raka, ki bo najmodernejši te vrste v južni Evropi. Jugoslovnsko društvo za proučevanje raka je poslalo strokovnjaka v inozemstvo, kjer se je seznanil z najmodernejšimi ustanovami za to strašno bolezen. Na podlagi vsega, kar je videl najboljšega pri drugih narodih, je izdelal idejno skico za zavod kneza Pavla. Zavod je zdaj že pod streho in čim bodo odobreni potrebni krediti, bodo začeli delati v poslopju. Strokovnjaki menijo, da bo zavod čez dve leti že lahko začel posloovati. Iz hvalečnosti do kneza Pavla, ki se je vsestransko zavzel za zidanje zavoda, bo ta nosil njegovo ime. Po

Vlacet kis za vlaganje sočivja priznalo dober liter Din 4.— prodaja drogerija Kane, Ljubljana, Židovska ul.

svojih modernih napravah, znanstvenih instrumentih in obsegu dela bo to najmodernejši znanstveni zavod v južni Evropi. V njem bodo postavljeni močni generatorji za terapevtsko zdravljenje, oddelek za obdukcijo, radiografijo, radioskopijo, fotografiranje, ambulante za moške in ženske, več moderno urejenih laboratorijev, oddelek za zdravljenje z močnim tokom, muzej, dvorane za predavanja, dve veliki operacijski dvorani itd. Zavod ne bo samo ustanova za teoretsko znanstveno proučevanje raka, marveč tudi najmoderneje urejena klinika za zdravljenje in borbo proti raku. V njem bo prostora za 150 bolnikov.

* Službeni list dravske banovine objavlja v številki 65 od 14. avgusta: uredba o proračunskih dvanajstih za mesec avgust-december 1940 ter januar-marec 1941 in o naknadnih in izrednih kreditih k proračunskim dvanajstih: spremembo imena občine St. Janž v St. Jošt nad Vrtniko; navodilo za uporabo uredb o varčevanju z živili; odredbo o zaprsežanju voljaških obveznikov v inozemstvu; odločbo o teritorialni pristojnosti kmetijskih poskusnih in kontrolnih postaj; razglas o tednu »Rdečega križa«; pravilnik za opravljanje revizorskega izpita ter razne objave iz »Službenih novin«.

GLEDE

HIŠNE GOBE

in najrazličnejši škodljivci v hiši, skladišču, na njivah, na vseh rastlinah itd. daje pojasnila in navodila poob. agronom. inž. Prezelj, Wolfova 3, tel. 34-73, Ljubljana

* Nedeljska pršlava zveze bojevnikov 18. t. m. bo združena z blagoslovitvijo in otvoritvijo romarske postaje v Otočah. Proslave se bosta udeležila ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman in mariborski škof dr. Ivan Tomažič. Razen cerkvenih dostojanstvenikov bodo pri svečanosti tudi navzoči visoki predstavniki državnih oblasti. Ponovno se vabijo vsi bojevniki, da na ta dan pridejo na Brezje počastit in prosit priprušnost za blagor naše domovine in za mir naših otrok. (AA)

* Pregled cest v Sloveniji. Te dni pregleduje stanje cest v dravski banovini načelnik gradbenega ministrstva g. inž. Valentin Vontina. V spremstvu načelnika tehničnega oddelka banske uprave g. inž. Franca Rueha je v torek pregledal stanje cest na Gorenjskem, včeraj pa na Notranjskem. Te dni bo pregledal še stanje cest na Dolenjskem in štajerskem. (AA)

* Gradnja preizkuševališča državne mlekarke zadrge v Kranju. Z razpisom ministrstva za gradbe z dne 9. avgusta 1940 br. 32.061 je odredena gradnja javna pismena ofertalna licitacija za oddajo gradbenih del za dovršitev gradbe preizkuševališča državnega mlekarkega zavoda v Kranju v surovem na dan 24. avgusta t. l. Licitacija bo izvršena v prostorih tehničnega oddelka kr. banske uprave v Ljubljani pod enakimi pogoji kakor prva licitacija za oddajo istih del. Podrobnosti razpisa so razvedne iz razglasa o tej licitaciji v Službenih novinah, objavljenega prvič dne 12. avgusta 1940 v št. 138.

* Razpisana zdravniška služba. Banska uprava razpisuje službo šefa oddelka za zdravstveno zaščito mater in otrok pri Higijenskem zavodu v Ljubljani v IV. položajni skupini 2. stopnje. Prošnje naj se vložijo v roku 30 dni računši od objave v »Službenih novinah«.

* Sprejem delavcev v železniško službo. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sporoča, da sprejemajo navadne delavce in rokodelce v železniško službo le podrejene službene enice, to je: postaje, sekcije za vzdrževanje proge (nadzorniki proge), kurilnice in delavnice, ako imajo potrebo. Prosilci za službo naj torej ne vlagajo prošnje na direkcijo, ampak naj osebno povprašajo pri navedenih enicah, če je kakor mesto prazno.

* Dečka je oklal. V Veselčih ulici v Zagrebu je v ponedeljek popoldne neznan človek z nožem zabodel 13-letnega dečka Vladimira Vuškica Raničevca dečka so takoj prepeljali na kliniko. neznanega razbojnika pa išče policija.

* Brezposelnost v banovini Hrvatski. V preteklem mescu je po vsej banovini Hrvatski iskalo dela 21.463 delavcev. Na sto ponujenih mest je prišlo 3.232 brezposelnih delavcev.

* Od prijatne večerje v jedilnem vagonu v roke pravice. V brzem vlaku, vozečem proti Slavonškemu Brodu, je detektiv prijel znanega ženarja Mirka Jadriča, ko je elegantno oblečen sedel pri večerji v jedilnem vagonu. Pri njem je našel 4.000 dinarjev.

* Planinci, pozor! Slovensko planinsko društvo je že ponovno opozorilo, da je najstrožje prepovedano prekoračenje državne meje v katerem koli planinskem predelu Slovenije. Planinci, ki posejajo naše obmejne gore, se morajo strogo držati teh odredb ter nosijo vso odgovornost za samo-

— V meštem začetnem uradu zaradi smajanja prostorov v petek in soboto 16. in 17. t. m. splošni oddelek ne bo posloval za stranke, vendar pa bo v sobi št. 38 v I. nadstropju hiše na Mestnem trgu št. 2, kjer je v pritličju prodajalna mestne elektrarne, imel službo dežurni uradnik. Opozorjamo pa, da bo odsek za podpore svojem vojnih obveznikov tudi ta dva dneva redno posloval v sobi št. 37.

— Steza od Ceste na Loko šte. 20 do Stranske poti je tako zaraščena z živo mejo, da prebivalci hiš in drugi pasantje, ki uporabljajo to stezo kot javno pot, kmalu ne bodo mogli več uporabljati te steze, posebno pa ne v deževnem vremenu, ko se vejeve zaradi mokrote povesi. V načrtu je, da bi morala biti ta steza, prav za prav cesta, široka 1,30 m, zdaj pa je široka ponekod komaj 60 cm. Prizadevi prosijo mestno cestno nadzorstvo, naj ukrepe, da bo vejeve porezano in steza postavljen v tako stanje, kakor je v načrtu določeno.

— Tatovi drv z avtom razkrinkani. Poročali smo o družbi tatov, ki je kradla drva po podeželskih skladiščih, in to kaj velikopotezno. V Slapnicah pri Lazah na skladišču Ivana Gartože so neznanec kar na lepem naložil na avtomobil okrog devet kubikov drv in odbrljal proti Ljubljani. Njihovo početje je od daleč opazoval neki domačin, ki je šele drugo jutro javil posestniku Gartoži drzno tatvino. Stvar je bila sporočena policiji in neki kriminalni uradnik je v resnici v turek zvečer izšel iz drvmi naložen avtomobil na nekem dvorišču v Kolodvorski ulici. Tatovi so pasirali z avtom mitnico v Mostah in na podlagi natančnih poizvedb je bil kmalu aretiran v nekem nočnem lokalu 26 let stari brezposelni hlapec Maks Mulej, doma iz Ribnega pri Bledu. Na policiji so ugotovili, da je Mulej kradel drva, pa tudi ostali njegovi padajši mu bodo kmalu sledili za zamrežena okna. Mulej je že star znanec policijskih in sodnih zaporov. Kakor vse kaže, je bil Mulej samo član dobro organizirane tatinske družbe, ki je najbrž že delj časa zalagala mesto z nakradenimi drvimi.

— Na drž. ženski realni gimnaziji v Ljubljani (Resljeva cesta 10, v poslopiju drž. učiteljske šole) bodo naknadni sprejemni izpiti za I. razred 27. avgusta ob 8. Prijaviti se smejo do 26. avgusta tiste učenke, ki v juniju izpita niso napravile, in tiste, ki zaradi bolezni niso mogle priti v juniju k izpitu. Popravni izpiti za I., II., III. in V. razred bodo 27. in 28. avgusta, popravni izpiti za nižji tečajni izpit pa 29. avgusta, vsakokrat ob 8. jutraj. Razpored je objavljen na razglasni deski. — Vpisovanje učenk bo od 2. do 5. septembra od 8. do 11. ure po naslednjem redu: vpisovanje učenk (I. razred 2. (od A do M) in 3. septembra (L nad 2); v II. in III. razred 3. septembra; v IV., V. in VI. razred 4. septembra; vpisovanje učenk z drugih zavodov 5. septembra. Pogoji in razpored so objavljeni na oglasni deski v veži šolskega poslopija.

— Vse pevke in pevce Hubadove župe v Ljubljani in okolici obveščamo, da bodo vaje za nastop pri odprtju kraljevega spomenika za ženske glasove v ponedeljek 19. avgusta, za moške glasove v torek 20. avgusta, ob 20. uri v Hubadovi pevski dvorani Glasbene Matice, v četrtek 22. avgusta ob 20. uri pa bo skupna vaja za ženske in moške glasove. Note bodo razdeljene pri vaji. Župna uprava.

— Na kirurški oddelek so pripeljali Rudolfa Karlingerja, gostilničarja iz Stične, ki ga je doma pri žaganju drv udarila cirkularna po glavi in mu nevarno prebila čelo. — 13letni Avgust Ogrin, sin posestnice iz Velike Ljogine pri Vrhniki, je po nerodnosti padel z voza in si slomil desnico. — Milica Ivškova, 21 let stara hči upokojenega rudarja iz Kotreže pri Zagorju je doma tako nesrečno padla na cementnih tleh, da si je zlomila desno nogo.

— Bela lastovka je udomačena v našem pregovoru in videti jo je le redko kdaj. O zanimivem albinizmu nam poroča naš naročnik g. Kosel, ki se je mudil te dni nad Grebenarjem nad Skofjo Loko. Ugladil je krasno belo lastovico. Bila je letošnja mladica, stanka jo je še med letenjem pitala. Gotovo so ljubko belo lastovico videli še drugi ljudje nad Grebenarjem, kjer se veselo spreletava in odkoder bo v kratkem nastopila svojo pot v toplejša kraja. Če je ne bo prei prav zaradi albinizma vzel skobec na muho.

Iz Maribora

— Davčna uprava za mesto Maribor razglasa: Dne 15. avgusta t. m. dospe v plačilo polletni obrok zemljarine Dne 15. avgusta zapade skrajni rok za plačilo četrtletnega obroka zgradarine, pridobnine, rentnine, družabnega davka davka na neoznežene osebe, davka na poslovni promet in vojnine. Prizadevi davčni zavezanci se opozarjajo v lastnem interesu, da te obroke poravnajo pravočasno. Sicer morajo plačati zamudne obresti, razen tega pa se bo uvedlo izvršilno postopanje. Davek novih davčnih zavezancev in novih davčnih predmetov se mora plačati najkasneje v 30 dneh po prejemu plačilnega naloga.

Nedelja 18. avgusta ob 20.

nočna predstava

MATIJA GUBEC

Letno gledališče SOKOLA V RUŠAH. Vozovnice za poseben vlak in vstopnice samo pri PUTNIKU V MARIBORU.

— Povožena deklica. V Zgornjem Radvanju je neki kolesar povozil 8-letno deklečvo hčerko Franciško Bedračeva, ki je obeležala nezvestava z občutnimi poškodbami po vsem telesu. Neprevidni kolesar je pustil deklečve ležati na cesti in pobegnil. Bedračeva se zdravi v bolnišnici, za kolesarjem pa poizvedujejo orožniki.

— Prepoved vtičev. V stanovanje upokojenega sodnega oficijala Antona Vreša v Cvetlični ulici 21 je skušal vtičiti neki zlikovec. Zaradi ropota, ki ga je povzročil pri vtičnem poslu pa se je zbudila neka stranka, ki je šla pogledat v stanovanje, nakar je vtičilec pobegnil.

— Sodna obdukcija. Trupla 40-letnega skladiščnika Rudolfa Mikše. o čigar smrti smo poročali v torkovi številki, je ugotovila, da pokojni ni umrl zaradi zločinljene ga tilnika, ampak na posledicah srčne kapli.

— Čigavi sta kolesi? Na Glavnem trgu se je našlo kolo znamke »Waffenrade« z evidenčno šte. 2—26184, v Prešernovi ulici pa je bilo najdeno kolo znamke »Pantere« z evid. šte. 2—13978. Lastnika dobila kolesa na policiji.

— Okradena inženjerjeva soproga. Iz predsobe stanovanja inž. Barana v Vrtni ulici 9 je neznan tat ukradel soprogi Franji ročno torbico, v kateri je bilo nad 1000 din gotovine, ključi in razni drugi predmeti v skupni vrednosti 2500 din. Za tatinskimi zlikovcem poizveduje policija.

— Zapitek bom plačal samo na policiji. Tako je dejal neki možki v Kino-baru, ko mu je plačilni natak Albert Planinc predložil račun zapitka v znesku 1590 din. Plačilni je poklical stražnika, ki je možaka odvedel na stražnico, kjer je potem plačal zapitek. Gre za lesnega trgovca Alojzija N iz Radvanja.

— Usoden padež. Na Meljskem hribu je padel s skednja 76-letni prevzitar Anton Černec Priletel je tako nesrečno na tla, da je obeležen z zlomljeno hrbtnico. Černeca so nemudoma odpremili v mariborsko splošno bolnišnico, vendar je malo upanja, da bo okreväl.

— Zločin in kazen. Dne 18. februarja t. l. so v Savcih trije napadali na besti-ale način umorili 24-letnega posestnika Janeza Janžekoviča z noži in koli usmrtili. Napadalec, ki so po opravljenem delu izginili v noč, je spoznala nevesta pokojnega Janžekoviča, ki je grozen zločin videla iz neposredne bližine. Orožniki so napadalec kmalu izsledili in zaprli. Včeraj dopoldne so se morali vsi trije zagovarjati pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča, kjer so dejali, da jih je pokojni Janžekovič naprejal napadel in da so se samo branili. Temu zagovoru pa sodniki niso verjeli in so bili napadaleci obsojeni: 21-letni posestniksin Jakob Petek iz Bratislavcev na 5 let in mesec dni robi-je, 22-letni delavec Franc Kuhar iz Polanc-eva na 4 leta in 3 mesece strogega zaporä, 25-letni krojaški pomočnik Ivan Žnidarič iz Bratislavcev pa na 2 leti strogega zaporä.

— Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OÜZD in njihovim upravičencem svojim vrši v nodiočljivih prime-rih in v odsotnosti pristojnega zdravnika na praznik dne 15. avgusta g. dr. Andrej Korenčan, Maribor, Jurčičeva ulica 8.

Iz Celja

— Franjo Natek t. V starosti 71 let je po daljši bolezni umrl v celjski bolnici včeraj ob dveh jutraj. Franjo Natek, poštni ravnatelj v pokoji. Bil je v Celju dobro znana osebnost, saj je bil tukaj že od leta 1900., ko je nastopil službo kot uradnik pri celjski pošti ter je pozneje napredoval do ravnateljskega mesta in ostal na tem položaju do upokojitve 1926. Doma pa je bil iz St. Jurja ob Taboru. Bil je od 1928. leta predsednik podružnice Hranilnice dravske banovine v Celju in odlikovan s redom Jugoslovanske krone IV. stopnje. Pokojnik je bil vseskozi blag in skromen, vedno pa narodno zavest Slovenec. Pogreb bo v petek ob 17. iz hiše žalosti na Obrežni cesti na okoliško pokopališče. Blagom pokojniku časten spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

— Četniki celjskega okrožja se zahvaljujejo vsem, ki so se v nedeljo 11. t. m. v tako velikem številu udeležili prvega izleta na Anski vrh. Posebna hvala sodelujočim narodnim društvom, gg. oficirjem in podoficirjem. Ponovno se je izkazalo, da pripravljanje in intervencije na gotovih mestih niso uspele, zato upravičeno pričakujemo, da se takšne metode v bodoče opustijo.

— Prizadejim po togi. V sobi 47. mestnega poglavarstva bodo razgrnjeni od 18. do 25. t. m. tabelarni zapisniki o odpisu davka vsled škode po togi. Prizadevi posestniki bodo ob tej priložnosti lahko naročili tudi razna semena po znižani ceni.

— Darilo. Namesto venca na grob gospe Katic Petovarjeve je daroval brat Drago Sirc socialnemu skladu Matka Smida pri Sokolskem društvu Celju matici 100 din. Hvala lepa!

— Šoferski izpiti za mesto Celje in laški okraj bodo 23. t. m. pri predstojništvu mestne policije v Celju. Kandidati se pozivajo, da vložijo prošnje čimprej.

— K umoru v Zrečah. Kakor je poročalo nedeljsko »Jutro« je bila na roparski način umorjena na Planini pri Zrečah 52 letna preužitkarica Julijana Gosakova. Po skrbni preiskavi je orožništvo te dni aretiral 29letnega pastorka umorjenca Franca Gosaka. Ob času umora se je namreč Franc odpravil od dela v gozdu, kjer je delal z drugimi delavci. Vrnil se je po daljši odsotnosti ves razburjen. Med njim in mačeho je prišlo tudi prej večkrat do preprirov zaradi previsokega preužitka, ki ga ji je moral dati, kar je še bolj potrdilo sum o njegovi krivdi. Izročjen je bil sodišču, ki bo gotovo kmalu dognalo, v koliko je sum upravičen.

Iz Ptujä

— Moška in ženska podružnica CMD priredita v nedeljo, 15. septembra, ob slabem vremenu pa teden pozneje, tombolo katere čisti dobiček je namenjen za podporo siromašnih otrok mesta Ptujä in okolice. Zato prosita podružnici vsa druga narodna in dobrodelna društva v Ptujä naj blagovolijo pri določevanju dneva za svoje morebitne prireditve upoštevati dan te prireditve (tombole), da ne bi po nepotrebnem ovirali medsebojnega sodelovanja.

— Namesto cvetja na krsto pokojne gospe Katarine Petovarjeve je darovala obitelj g. Frana Košarja 50 din ptujski Protituberkulozni ligi. Najlejša hvala!

— Cene. Mestno poglavarstvo je določilo za drva tele cene: Bukove prvovrstne cepanice 110 din, drugovrstne 100 din, tretje vrste 90 din za kub. meter. Trgovcem se priznavajo za 20 din višje cene franko iz skladišča. Vse sklenjene kupčije, ki se niso izvršene g dneva razglasa te določbe, se morajo izvršiti po zgoraj določenih cenah. Kdor bi drva prodajal dražje, bo kaznovan z zaporom do 6 mesecev in denarno globo do 50.000 din.

— O zverinskem umoru v Halozah še ni nobenih novih momentov. Več oseb je bilo že aretiranih, a so jih zaradi pomanjkanja dokazov izpustili na svobodo.

— Dva cigana sta včeraj prišla v neko gostilno v bližini Sv. Barbare in naročila obed. Ko pa je bilo treba plačati, sta po-

nučila gostilničarju dragoceno uro v odkup. Gostilničar je nemudno poslal po orožnike, medtem pa zadrževal cigana in se pogajal za uro. Prišedi orožniki je cigana aretirali, uklenili in preiskali. Našel je pri njih še več zlatnine. Uklenjena cigana sta izjavila, da so odšli proti železnici postaji še štirje njuni tovariši, zato je orožnik prepustil oba cigana vojakom, ki so tam, v varstvo. Odsel je na postajo, medtem pa so se cigani že odpeljali. Orožnik je telefoniral s postaje sosednjim stanicam in so baje cigane že prijeli. Vestni orožnik je pohitel nazaj, kjer je imel spravljena prva dva cigana. Vojaki so pa cigana preslabo čuvali in sta jim ušla.

Kinematografi

Jesenice. Zvočni kino Radio bo predvajal danes ob 15. in pol 21. velefilm »Džim iz džungles«, II. del. Poleg ostalega tudi dva lepa dodatka. Sledi »Nezvesti ljubimca« (—)

Ptuj. Zvočni kino bo predvajal danes ob pol 19. in pol 21. uri družinsko dramo »Upornica«. Za dodatek tudi Foxov zvočni tehnik. (—)

Bled. Zvočni kino bo predvajal danes popoldne in zvečer velefilm iz življenja francoske legije »Legija smrti« in kolorirano Miksi miško. Prihodnji film »Daddy«.

R A D I O

Četrtek, 15. avgusta

Ljubljana 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (prof. F. Terčelj). — 10: Šramel Joz (plošče). — Samospevi gdč. Viršek Milene, pri klavirju g. Fr. Venturini. — 11: Koncert radijskega orkestra. — 12.30: Objave, napovedi. — 13.02: Samospeve poje g. A. Sekula, na kitari spremlja g. S. Prek. — 14: Operetni venki (plošče). — 17: Kmet, ura: Uporaba sadja na kmetih (g. Fr. Kafol). — 17.30: Prenos koncerta vojaške godbe iz škoške Loke. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Božidar Raič, slovenski narodni buditelj

SPORT

Danes na Dolenjsko!

II. gorske dirke na motorjih na Gorjance

MK Ilirija in njena sekcija v Novem mestu imata danes svojo največjo prireditev v sezoni. Namesto na Ljubelj sta letos poklicala svoje vozače in tovariše iz ostalih klubov v drug kraj, tih in miren ter prav zato še lepši in privlačnejši. Pri- zorišče današnjih dirk bo krasna gorska cesta, ki vodi v položnih serpentinah od Novega mesta preko Gorjancev v Belo krajino. Razen drznih dirkačev in ogorčenih borb na jeklenih strehjih bodo gledalci lahko danes preživeli tudi nekaj prijetnih uric v naši dolenjski metropoli in njeni svojstveni okolici.

Jutranja vlaka na Dolenjsko odhajata ob 5.25 odnosno 7.50.

Na progi že bučijo motorji

Novo mesto, 14. avgusta Vse priprave za jutrišnji dirko, ki se začne ob 14., so končane. Danes so bile na progi od Gotne vasi do vrha Gorjancev še zadnje poizkusne vožnje.

Pri Badovincu je pripravljena obsežna z zelenjem okrašena tribuna za častno predsedstvo in pokrovitelja dirke bana dr. Natlačena. V častnem predsedstvu so gg. komandant dravske divizijske oblasti general D. Stefanović, župan ljubljanski dr. Adlešič, župan novomeški dr. Polenšek in župan iz Smihela—Stopič Franc Brule.

Vodstvo dirke bo v rokah podpredsednika novomeške sekcije MK Ilirije Josipa Penceta, ki je najboljši porok, da bo vsa dirka potekla brezhibno. Na startu bodo poslovali gg. Jakob Birimiša, T. Mohorčič in Pavle Pelc, sodniški zbor pa tvorili: gg. Inž. Vok, Boškovič, Ferlič, Flpenbacher in Šetine. Nadzorstvo proge je v rokah preizkušenega tehničnega vodje g. Slavka Moreta, časomerilca bosta gg. Jaka Gorjanc in ing. Jože Medle, v sportni komisiji pa so še Škedelj, inž. Miklavčič, Kassig in Bahar. Za sanitetno službo so se prostovoljno prijavili novomeški zdravniki dr. Küssel, dr. Cervinka in dr. Ropas. V veliki

Tudi v tenisu je treba nekaj sreče

Še nekaj podrobnosti o predčerašnjem izgubljenem teniskem dvoboju Ljubljane proti Beogradu

Kakor smo objavili že v naši večerajšnji številki, so v torek na teniški igriščini Ilirije odigrali mednarodni dvoboj teniški predstavniki Beograda in Ljubljane. Dvoboj se je končal s 4:2 v korist Beograda. O tem majhnem turnirju, ki je bil prav za prav zaključek gostovanja beograjskih teniskih igralcev na Bledu, nam je napisal eden udeležencev iz Ljubljane še nekaj vrstic:

Ljubljancani bi bili lahko z nekaj več sreče v torek dosegli neodločeni izid. Računali so, da bodo dobili vsaj eno igro v dvolib, toda nerazpoloženi šivci in slaba igra prvega ljubljanskega para dr. Smerdu-Banko sta pokvarila vse račune. Vsem trem igralcem se je poznala utrujenost in preigranost in jim bo pač treba nekoliko počitka.

Prvo točko za Beograd je v tem turnirju pridobil Berta, ki je zmagal nad dr. Smerdujem. Beograjec je izredno hiter in žilav igralec, predvsem pa siguran in odličen v pasiranju. V drugi igri je stanje izenačil na 1:1 Smerdu Boris, ki je gladko premagal Radovanovića. Smerdu igra odlično in je posebno na mreži neadekvatljiv, sicer pa mu nobene žoge ne delajo težav. V pol uri je opravil s tem mednarodnim igralcem in državnim reprezentantom. Drugo točko je pridobil tudi Ljubljani Banko, ki se je re- vanžiral Dukiću za lanski poraz v Osije-ku. Banko je zaigral pametno in borbeno, kakor ga letos še nismo videli. Boril se je za vsako točko in zaslužen zmagal. Po- tem je Bogdanović premagal šivca. Sled- nji je nudi v prvem setu odlično igro in malo je manjkalo, da ga ni dobil. V drugem je močno popustil in Bogdanović je hitro odločil tudi končno zmago zase.

V igri parov sta najprej nastopila dr. Smerdu-Banko proti Beograjcema Ber- ti in Dukiću. Začetek je bil zelo zanimiv do stanja 4:4, potem pa sta Ljubljancana popustila in set izgubila. V drugem sta bi-

(g. R. Dostal). — 19.40: Objave. — 20: Tamburaški orkester (g. A. Krmelj). — 20.45: Slovenska lahka glasba (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Veseli zvoki (radijski orkester).

Beograd 19.40: Narodna glasba. — 21: Narodne pesmi in ples. — 22: Lahka godba in petje. — Zagreb 17.45: Nabožne pesmi. — 20: Koncertni večer. — 22.10: Lahka glasba. — Sofija 20: Bolgarska glasba. — 21: Simfonični koncert. — 22.20: Godba za ples. — Praga 19.30: Zvočna igra. — 21.30: Lahka glasba. — 22: Češki skladatelji. — Berlin 19.15: Solisti-virtuozi. — 20: Koncert velikega orkestra in so- listov. — 21.30: Lahka glasba. — 23.10: Nočna ocdaja. — Rim 17.15: Vojaška godba. — 20.30: Simfonični koncert. — 21.45: Veliki orkester. — 23: Ples.

Petek, 16. avgusta

Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Veseli zvoki. — 12: Naša pesem (plošče). — 12.30: Poročila, ob- jave, napovedi. — 13.02: Iz opernega sve- ta (radijski orkester). — 14: Poročila. — 14.10: Turistični pregled. — 19: Napove- di, poročila. — 19.20: Nac. ura: Iz življe- nja Dubrovcianov v XV. in XVI. stoletju. — 19.40: Objave. — 20: Za planince. — 20.10: Pravilno spravljane in konservira- nje povrtnine (ga. Helena Kelhar). — 20.30: Pevski in orkestralni koncert slo- venske glasbe: Sodelujejo: član zagrebske opere g. Jože Gostič in radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Dame volijo! (plošče).

Beograd 19.40: Havajski kvartet. — 20.20: Simfonična glasba. — 22: Ruske pesmi. — Zagreb 17.45: Harmonika. — 20.30: Debussyjeva glasba. — 22.10: Lahka glasba. — Sofija 19: Ples. — 20: Kon- cert solistov. — 20.50: Lahka godba. — 21.05: Iz opere »Madame Butterfly«. — 23: Ples. — Praga 19.20: Češke pesmi. — 19.45: Zvočna igra. — 20.30: Komorna glasba. — 21.30: Mali orkester. — 22.35: Češka glasba. — Berlin 19.15: Pester glas- beni program. — 21: Drobne melodije. — 23.10: Komorni koncert. — Rim 17.15: Vo- jaška godba. — 20.30: Orkestralni koncert. — 22.15: Violinske skladbe.

izložbi trgovine pri Povhu so že nekaj dni razstavljene bogate nagrade za jutrišnje zmagovalce in najbolje vozače. Splošno mnenje je, da toliko in tako lepih daril še ni pripravil noben prireditelj za podob- no dirko. Vse je torej tako, da bo prire- ditev res vredna — MK Ilirije!

Nogometni spored

Uskok (Zagreb) v Ljubljani

Danes igra v Ljubljani prijateljsko tekmo z SK Ljubljano HSK Uskok iz Za- greba. — To moštvo je našemu sportnemu občinstvu popolnoma neznano, kljub temu pa igra vidno vlogo v Zagrebu. — V ne- deljo je igralo s kompletnim ligašem Con- cordijo 1:1 in že ta rezultat dovolj pove o vrednosti današnjega gosta. — Naša Ljub- ljana bo nastopila z moštvom, ki bo igralo v letošnjem prvenstvu v slovenski ligi, ta tekma pa naj bi bila zadnji resni trening pred nastopom v Zagrebu, kjer igra naš ligaš v nedeljo prijateljsko tekmo s HASK-om.

Glavna tekma bo ob 17. predtekmo pa bosta igrali II. garnituri Ljubljane in Mar- sa z začetkom ob 15.30.

Pet juniorskih tekem pri Slaviji

Na igrišču Mladike na Kodeljevem bo danes ves dan zanimiv juniorski pokalni turnir. Spored je razdeljen takole:

Ob 9. Slavija—Mars, ob 10. Jadran—Mla- dika, ob 15. Slavija II—Grafika jun., ob 16. dopoldanska premaganca in ob 17. do- poldanska zmagovalca.

Najbolše moštvo prejme pokal klubov- tega predsednika Kojića. Vstopnice so po 2 do 6 din.

la Beograjcana še močnejša in njuna zma- ga je bila čisto zaslužena. Glavno zaniman- je vladalo za zadnji double med Boris- som Smerdujem in šivcem ter Radovano- vićem in Bogdanovićem, v katerem so Ljubljancani gojili tih nađe na uspeh. Če bi bil šivci zaigral vsaj približno tako do- bro kakor v prvem setu proti Bogdanovi- ću, bi bila ta igra dobijena. Toda blejski turnir je bil še v nogah in kljub naporom Smerduja sta Beograjcana dobila točko. Igrala sta zelo dobro in ko sta videla, da je šivci slab, sta igrala večinoma nanj. Potek je bil kljub temu prav zanimiv in napet, preprežen s številnimi tehničnimi finesami.

Obisk je bil za Ljubljano kar dober, kar je dokaz, da bi se pri nas tudi zanimanje za tenis lahko dvignilo, če bi bilo kaj do- brih prireditev. Teniske ekipe Ilirije po- tuje drugi teden na teniški turnir v Palid pri Subotici, konec avgusta pa bo potem spet v Ljubljani turnir za prvenstvo drav- ske banovine, na katerem bodo sodelovali vsi najboljši teniški igralci iz Slovenije.

V nekaj vrstah Nov prvorazredni klub v Ljubljani

Upravni odbor SNZ je na torkovi seji vzel na znanje razpust nogometne sek- cije SK Reke. Ker je zaradi tega nastala vrzel v I. razredu ljubljanske skupine, je upravni odbor določil, da se namesto Re- ke uvrsti v I. razred STK Meste kot naj- boljši drugorazredni klub.

Na Rakeku zmerom neporaženi

Tudi preteklo nedeljo je imel Javornik z Rakeka nogometne goste iz Ljubljane, in sicer enajstorico Mladike, nad katero je sigurno zmagal s 4:2 (2:2). Gostje so po-

dali zelo dopadljivo igro in se predstavili z najboljšimi močmi in vratarju, srednjem krilu in obih krilih. Domači so si to pot morali pomagati z nekaterimi rezervami, ki so storiše svoje, da poraz Ljubljancanov ni bil še večji. Odlična kot zmerom sta bila oba branilca, dalje levo krilo in mar- ljiivi levi krilec, medtem ko je desno krilo popolnoma odpovaldo.

Tekmo je sodil g. Jovanović.

★ Ligaško tekmovalje v hrvatski in srbski ligi bo skoraj prišlo v popoln tek. Hrvati bodo imeli danes že drugo ligaško tekmo za jesensko sezono, in sicer med Hajdu- kom in osiješko Slavijo v Splitu. Srbi bo- do otvorili ligaško tekmovalje v nedeljo 18. t. m. z naslednjimi štirimi tekmami: Jedinstvo—Zak v Beogradu, Vojvodina—Jugoslavija (Jabuka) v Novem Sadu, BSK—Gradjanski in Skoplju in Bata—Ju- goslavija (Beograd) v Borovu.

Gostovanje Maribora v Celju

V nedeljo 18. t. m. na Glaziji SK Celje bo otvoril jesensko sezono s prijateljsko tekmo s ISSK Mariborom v nedeljo popoldne ob 17. na Glaziji. Po dol- gem mrtvilu, ki je vladalo v poletnih meseci, je čas, da se tudi celjski klubi prebudijo in pričnejo s pripravami za bližnje prve- stvene tekme v začetku septembra. Celje je po hudi krizi izpopolnilo svoje vrste z mlajšimi močmi, ki so potrebne težjih te- kem, da pridobijo izkustva. Maribor je pri- znana enajstorica, ki zavzema eno vodil- nih mest v našem nogometu, saj se je v finalnem tekmovalju za naslov slovenskega prvaka enakovredno in z menjšo srečo borila z lokalnim rivalom železni- čarjem. Predtekmo k glavni tekmi bo igra- lo drugo moštvo SK Celja proti SK što- ram. Ta tekma se bo pričela ob 15.30.

Sportni dan v Hrastniku

V nedeljo 18. t. m. bo domači sportni klub v proslavo 10 letnice obstoja priredil sportni dan. Spored tega sportnega dneva v Hrastniku bo zelo pester in bo gotovo zadovoljil občinstvo.

Dopolodne bodo propagandne lahkoatlet- ske tekme, obenem pa bodo igrali tudi turnir v table-tenisu. Popoldne bo posve- čeno nogometu. Najprej bo brz turnir treh moštev, in sicer druge garniture Ama- terja, Svobode in Hrastnika, nato pa po- sebnio privlačna nogometna tekma med »stariimi kanoni«. Kot glavna prireditve v nogometu bo slednjiše srečanje med Slavijo s Pobrežja pri Mariboru in domačo enaj- storico, ki bo po dolgem času spet nasto- pila kompletna.

Spreda bo torej dovolj, da bodo prišli na račun vsi sporta željni Hrastničani.

STK Meste. Danes ob 9. sestanek za ju- niorje. Sestanka naj se udeležijo tudi igral- ci I. moštva ker bo na sestanku sestavljeno moštvo, ki bo popoldne igralo proti Ljubljani. Vsi igralci I. moštva, ki se se- stanka zaradi službe ne morejo udeležiti, naj bodo popoldne ob 15 sigurno in točno z svo opremo na igrišču Ljubljane.

SK

Začela se je borba na življenje in smrt

Zemljevid Anglije z Irsko. Težišče nemških napadov je še vedno nad Kanalom in ob vzhodni obali Anglije

Angleško vojno пристanišče Portsmouth

Nelsonova luka z največjo vojno ladjedelnico

Včerajšnje poročilo glavnega stana nemške vojske govori tudi o bombardiranju angleške vojne luke Portsmouth. To pristanišče je tradicionalna luka angleške domače mornarice ter ima v zgodovini angleškega pomorstva važen delež.

Admiral Nelson in drugi angleški admirali so tukaj vkrcavali vojaštvo za svoje stare lesene ladje. Nekaj milijonov ljudi je bil že ponovno cilj nemških napadov. Pred njim leži takisto zgodovinsko znani Spithead. Tja sta 1. 501. prijadrali dve majhni galeji, katerima je poveljeval Porth in njegova sinova Bied in Maegl. Osnovali so naselbino in jo imenovali Portes Mutha. To je današnji Portsmouth.

Portsmouth je postal v poznejših letih prizorišče mnogih krvavih bojov z ladjami različnih evropskih narodov, ki so hoteli prodreti na britansko otočje. Prvi angleški kralj, ki je spoznal pomen močne mornarice je bil kralj Alfred, ki je pri Spitheadu uničil Dance. To je bil začetek angleške vojne mornarice.

V času normanske invazije je kralj Harold v Portsmouthu opremil močno ladjevje. L. 1194 je od tam odjadrala velika in mogočna mornarica pod poveljstvom Ri-

harda Levjesrčnega. Odrinila je s sto vojnimi ladjami proti Sredozemskemu morju na križarski pohod.

V severnem delu pristanišča stoji ladjedelnica, ki ima največji vojni arzenal v britskem cesarstvu. Prvi suhi dok te naprave je bil izkopen l. 1212. Bil je zelo primitiven in je deloval s pomočjo oseke in plime. Zgrajen pa je bil tako solidno, da ga še danes uporabljajo za popravilo manjših ladij. V primeri s tem »blatnim kanalom« so novi dokci pravcata jezera. V njih se lahko popravljajo vojne ladje do 60.000 ton.

Ko se je glas o Portsmouthu razširil po svetu, je postalo pristanišče cilj vseh mogočih napadov. V teku 120 let je bila luka petkrat napadena, porušena in zažgana. Šele l. 1445. so napočili zanjo mirnejši časi. Za kraljice Elizabete je pomorska sila Anglije zelo narasla in tedaj so bile obnovljene vse utrdbe v Portsmouthu, položen pa je bil tudi temelj za ladjedelnico največjega obsega. Brez Portsmoutha ne bi bil admiral Nelson nikoli priporil Angliji pri Trafalgarju gospodstva nad svetovnimi morji. Zdaj prihajajo tudi za to pristanišče s slavno tradicijo časi novih preizkušenj in že bližnja bodočnost bo pokazala, kako je luka pripravljena nanje.

Maščevanje varanega moža

Zakonolomka in nje ljubimec na mlinskem kolesu

Iz Aten poročajo, da se je v neki grški gorski vasi odigrala krvava družinska drama. Neki mlinar, ki si je s pridnostjo pridobil nekaj imetja, se je pred leti navzlic precejšnji razliki v starosti poročil z najlepšim dekletom v vasi. Pred kratkim je iz svojega mlina na veter, ki stoji slikovito na osamljenem griču, odhajal v vas nakupovat. Kmalu potem, ko je odšel z doma, je nastala strašna nevihta, tako da se se je moral vrniti. Tedaj je svojo ženo, ki ni mislila, da se bo tako hitro vrnil, našel v objemu svojega nečaka, ki je bil obenem njegov pomočnik. Tiho se je splazil blizu, zgrabil ljubavnika svoje žene, ki ni slutil nič hudega, in ga zvezal. Zvezal je tudi svojo ženo. Vsakega posebe je zvlekel potem do mlinskih kril in ju privezal nanja. Potem je napel jadra in močan veter je pogнал krila v divje vrtenje. Nobena prošnja ni pomagala. Mlinar je ostal neizprosen. Šele naslednji dan so mimoidoči opa-

zili žrtvi in ju odvezali. Mladi mož je bil že mrtev, ko so pa ženo odvezali, je zbrala svoje zadnje sile in se je vrgla z neke skale v globino, kjer se je ubila. Mlinar je izginil.

Posledice neurja

»Stampa« poroča iz Boizana, da je zaradi silnega naliha reka Aurina prestopila bregove in odtrgala zemljo, ki je zasula taborišče neke alpske čete pri San Giorgio. Razen enega so se rešili vsi vojaki. Vas Giorgio ni v nevarnosti. V dolini Ruinei je pa voda odnesla neki most.

Železo iz morskega peska

Italijanski inženir Liquri je odkril nov način pridobivanja železa iz morskega peska. Na peščini Lida pri Rimu je od pomladi do danes pridobil 2400 ton železa.

Svojce iščejo

V Parizu so javno razstavljeni seznamni vojnih ujetnikov, ki so padli v nemške roke. Žene iščejo v njih imena svojih mož, otroci očete, zaročenke pa svoje zaročence

Če ne veš, zdaj izveš:

da je turška vlada določila za pasivno obrambo Carigrada vsoto 150.000 turških funtov;

da Anglija onemogoča uvoz argentinske pšenice v Francijo;

da se je na službeni vožnji z avtomobilom iz Gdanske hudo ponesrečil zdravstveni vodja nemškega rajha dr. Conti. Prebil si je celjst na dveh mestih;

da je v Nemčiji opažati naraščanje porodov;

da washingtonska vlada pričakuje prihoda svojega poslanika v Rimu, Phillipsa;

da je Nemčija dobavila Bolgariji deset aeroplanov tipa »Dornier 17«;

da urejujejo v Frankfurtu ob Meni prvi lekarniški muzej na svetu;

da je steblo rabarbare izvrstno za kompot, listi pa so škodljivi in njih uživanje lahko povzroči huda obolenja;

da se je od 30. junija do 9. avgusta izselilo skozi Galac v Rusijo okoli 44.000 oseb iz Rumunije;

da je bivši francoski poslanik pri angleški vladi Corbin prispel v Brazilijo, kjer čaka na instrukcije vlade maršala Petaina;

da bodo Zedinjene države ojačile svoje diplomatsko predstavništvo v Berlinu ter osnovali nov konzulat v Dakarju;

da zapuščajo štokljke letos izredno zgodaj severne kraje in se selijo na jug, kar napoveduje mrzlo zimo;

da so v ponedeljek otvorili prekop Tevere pri Rimu. Kanal meri v dolžino 1300 m in skrajšuje strugo reke med Rimom in Ostio za celih 2700 m;

da namerava Anglija kupiti v Ameriki 4000 tankov, težkih od 25 do 30 ton;

da se je bivši rumunski prefekt Besarabije Barciu ustrelil v nekem javnem kopalšču v Bukarešti;

da je nemška vlada povabila v goste skupino norveških novinarjev, ki si bodo v dveh tednih ogledali sodobno Nemčijo;

da so na dan državnega praznika v Boliviji imeli veliko vojaško paradno, pri kateri so iznenadili množice občinstva z odledkom padalcev;

da izvira naziv Dobrudža od imena generala Dobrotiča.

Plavajoča advokatska pisarna

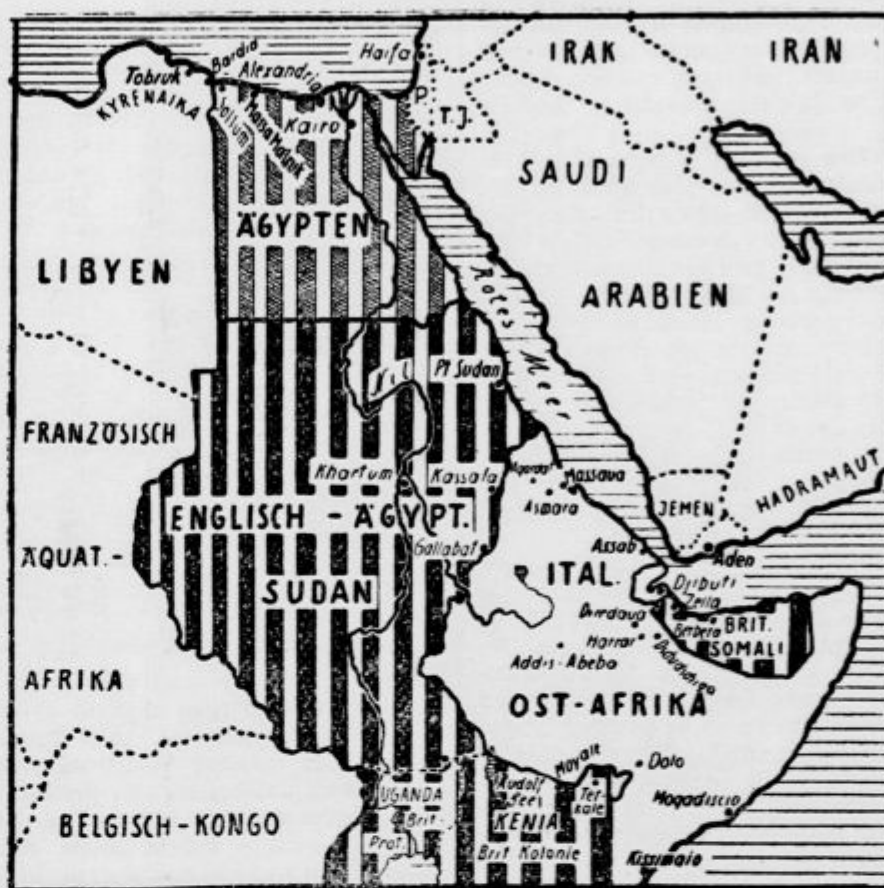
Trije rotterdamski advokati, ki so imeli prej pisarno v središču mesta, so ob vojnih dogodkih v maju prišli ob svoje poslovne prostore. K sreči pa je imel eden izmed njih 80 tonsko jahto, ki je ostala nepoškodovana v rotterdamskem pristanišču. Tam so zdaj odprli svojo pisarno z dvema prostoroma.

V prvem je čakalnica in tam sedita ob uradnih urah dve strojeopiski. Kajuta je spremenjena v sprejemnico za stranke, neki drugi prostor pa je študijska soba in posvetovalnica za advokate. Na sprednjem delu jahte stoji deska z napisom, da se na ladij nahaja odvetniška pisarna, ki je po svojih prostorih pač najorginalnejša poslovalnica svoje vrste v civiliziranem svetu.

257 bomb na podmornico

Posebni dopisnik poroča listu »Popolo di Roma« o borbi neke italijanske podmornice, ki jo je izsledilo krdo angleških rušilcev. Anglieži so silovito napadali italijansko podmornico in so jo v svojih poročilih označili za potopljeno. Podmornici pa se je navzlic 257 vrženim bombam posrečilo, da se je vrnila v svoje oporišče.

K položaju ob Rdečem morju

Cilj sedanje italijanske ofenzive v Afriki je neposredno Britska Somaliya, posredno pa Aden, ki pomeni za prehod skozi Rdeče morje isto, kar Gibraltar za izhod iz Sredozemlja na Atlantski ocean

Kruh in zdravje

Slabi zobje — posledica enostranske prehrane z belim kruhom

Zdravniško je ugotovljeno, da trpi v Srednji in Zapadni Evropi 98 odstotkov vseh prebivalcev na slabem zobovju zaradi uživanja kruha. Ljudem se namreč zdi, da je najbolj imeniten kruh iz bele moke, medtem ko izkustva kažejo, da temu ni tako. Najbolj zdrav in tečen kruh je iz mešanega zmelvka, t. j. iz moke in otrobov. Toda na svetu je že tako urejeno, da moko presejejo, otrobo pa dajejo za krmo živini. . .

Strokovnjaki za zobne bolezni so že večkrat dokazali, da nastajajo največje okvare na zobeh ravno zaradi uživanja kruha iz bele moke. Vsaka mešanica je bolj zdrava od tega. Na Bolgarskem, kjer jedo ljudje kruh iz mešane moke, imajo najbolj zdrave zobe. Na Grškem je našel nemški zobar dr. Schröder naselbine, kjer jedo samo kruh iz mešane moke. Med 12.000 prebivalci ni bilo niti enega, ki bi mu moral popraviti zobe. Iz tega je napravil za sebe obupne, za splošnost pa koristne zaključke.

V današnjih časih, ko mora zaradi dragotne masekide stisniti vsaj eno luknjo v pasu, ne bo odveč, če začnemo tudi pri nas

Košček »Churchillove črte«

Čeprav se vrše zaenkrat zračne borbe še nad Rokavskim prelivom, je vsa Anglija v stanju najstrožje pripravljenosti proti nemški invaziji. Na sliki vidimo posnetek dela tkiv. »Churchillove črte«

Nemčija in norveške rude

Moderniziranje slabo opremljenih in mrtvih rudnikov

Na pobudo nemških upravnih oblasti je bila izvršena generalna inventura vseh norveških rudnikov, da se dožene, kakšna je maksimalna možnost njih izkoriščanja za nemške oboroževalne svrhe. Pridobivanje rude je zdaj na moč pospešeno in večje količine raznih rud so že dosegle v Nemčijo ali pa so vsaj na poti tja. Nemci si prizadevajo tudi, da bi norveške rudnike, ki prihajajo v poštev za njihove koristi, kolikor mogoče modernizirali.

V prvi vrsti gre pri tem za Dunderland-sove rudnike, ki so bili doslej v angleških rokah ter so proizvajali 150.000 ton rude na leto. To podjetje bo najbrže prevzel Göringov trust, ki bo rudniške naprave

moderniziral in povečal izkoriščanje. Obnovili bodo tudi rudnike pri Kvikeju, ki jih je l. 1789. zalila voda in zdaj že 150 let popolnoma počivajo. Takisto kanijo poživiti delo v Röstvangenskih rudnikih, kjer ne delajo v zadnjem času.

Rudnik v Tosdalenu blizu Trondhjem-skega fjorda, kjer pridobivajo rudo izvrstne kakovosti, bodo tako preuredili, da bo v njem zaposlenih najmanj tisoč rudarjev. Prav veliko pozornost posvečajo nemški gospodarstveniki tudi rudniku bakra v Rösö. Na Norveškem računajo, da se bo rudarstvo zaradi nemške zasedbe dežele izdatno dvignilo in prineslo ljudem nekaj gospodarskega soka.

Čiščenje v Franciji

Francoskemu notranjemu ministru dodeljeni glavni tajnik za upravo in policijo Peyrouton je te dni nastopil svojo službo in takoj uvedel energične metode v svojem resor. Odstavil je prefekte treh departementov, nadalje dosedanjega šefa Sureté Nationale Didkovskega ter najavil mnogo premostitev pri 172 prefekturah in podprefekturah. Mnogi uradniki, ki niso dosegli svojih nalog, bodo odstranjeni, isto usodo bodo doživeli tudi uradniki, ki so se postavili v službo ideologij, ki so zakrivila francosko narodno nesrečo.

Nov vnuk italijanskega kralja

Najmlajša hčerka italijanskega kralja in cesarja Marija Savojska, ki se je v januarju 1939 omožila s princem Ludovikom Burbonsko-Parmskim, je minulo sredo povila zdravega sina.

Prej dve leti, zdaj 5 mesecev

Kakor beleži švedski »Nya Dagligt Allehanda«, so Anglieži silno pospešili rok za izvežbanje svojih oficirjev. Prej je trajalo dve leti, preden je kdo mogel doseči častniški čin v britski vojski. Zaradi sedanjih razmer je rok zdaj skrajšan na borih pet mesecev. Oficirski aspiranti se udijo po 12 ur dnevno in število vežbateljev v vojski se je zelo pomnožilo.

Bolgarski obisk v Nemčiji

Poveljnik bolgarskih delovnih oddelkov polkovnik Ganev (v sredi spredaj) si je ogledal delavska taborišča v Nemčiji. Na sliki ga vidimo pri ogledu takšne naprave v nekem obdobjemskem kraju

NAMESTO ANEKDOTE

Berlinčan, Londončan in Newyorčan so se pripravili, v katerem mestu so največje blagovnice.

»Pri nas v Berlinu,« je dejal Nemec, »imamo veleblagovnico, ki šteje 2000 nameščenec.«

»To ni nič,« je dejal Anglež, »pri nas imamo veleblagovnico, ki ne najdeš dva tedna izhoda iz nje, če se v njej izgubi.«

»Tudi to ni nič,« je rekel Amerikanec. »Nekoč je prišel lev v neko našo veleblagovnico in ravnateljstvo je šele po dveh mesecih opazilo, da nekdo nameščenca iztreblja!«

VSAK DAN ENA

»Ali se ti ne zdi, da sem videti še prav tako mlada kakor ob najini poroki?«

»Da, dragica — samo nekaj več časa potrebuješ sedaj za to!«

(Allers Familie Journal)

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopisi in živitve se računajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se računajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Letovišče

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Na letovanje

sprejem do 10 oseb. Cene zmerne, postrežba dobra. C. Tome, Podzemelj, P. Gradac.

Kam pa kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostilna Martine

Zg. Šiška. Danes pečeni purani, ocvrte piške in dobra kapljica. Za zabavo bo poskrbel naš salonski orkester.

Gostilna Poljšak

vabi danes na veselo za bavo z godbo. 22475-18

Gostilna Triglav

pri Remizi. Danes, kakor vsako nedeljo koncert s plesom. 22477-18

Pivo penče, dekle ljubeče

polka poskočna, pečenka sočna, puran pečen, vinček meden, vse to je pri nas. Vmes pa še čista Gostilna »Spretnost«. Dolenjska cesta. 22478-18

Pri Putrichu

danes ples. Vsi vabljeni. 22528-18

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovskega

sotrudnika mešane stroje za večjo trgovino iščem za takojšen nastop. Predpogodbi mlaša moč do 28 let, vojašnice prost, dober in arden prodajalec, posebno za manufakturno in železniško. Ponudbe poslati trditelj Hans Zottel, Slov. Konjice. 22462-1

Kuharico

gospodinjjo sprejme. Dijaški dom Kočevje. 22375-1

Plačilno natakario

sposobno sprejme gostilna »Slon«. Dermastja Trnava, Maribor. C. Ksandrava 18. 22439-1

Mlad gospodinjjo

simpatično, zmerno kavilno, iščem za buffet (slastičar). Točne podatke s sliko pod »Služba takoj 427«. 22427-1

Inteligentnega

elektrotehnik mizar, plekar ali risar, prijetne zunanosti 20—30 let star, dobi takoj stalno službo. Ponudbe s sliko pod »Spretnost 426«. 22426-1

Viničarja

večnega tudi krmarjenja za dalmatinsko Primorje, s sprevlačili in garancijami iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vincilica«. 22372-1

Hišnika

samskega, vajenega vrtnarstva sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vrtinarstvo«. 22459-1

Sobarica

ki lepo lika, pospravila, pere — čedne zunanosti — se išče s 1. ali 15. sept. privatno v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Spretnost 422«. 22423-1

Dekle z dežele

veščo kuhe sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Šiška«. 22466-1

Pekovskega vajenca

14 let starega, sprejme pekarna Logar, Gor. Logatec. 22518-1

Prodajalko

za bufe: ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu. sprejem. Osebo se predstavi. Restavracija pri kolodvoru, Kranj. 22460-1

Praktikantinja

zmožno strojepljiva, knjigovodstva, srbohrvaščine in po možnosti italijanske sprejem. Ponudbe pod »Praktikantinja 100« na ogl. odd. Jutra. 22462-1

Prodajalko

za mesne izdelke takoj sprejem. Musar Jože, Sv. Petra c. 61. 22467-1

Brivskega pomočnika

sprejme takoj Salon Silva, Litija 18. 22468-1

Cementarja

delavca in brusarja za granit sprejem. Franjo Kunovar, Sv. Križ, Ljubljana. 22481-1

Mlinarskega pomočnika

neoporečnega, mlajskega sprejem. Simončič Andrej, Škofja Loka. 22483-1

Kuharica

pridna, poštena, vajena iz domačih del, dobi stalno mesto. Nastop takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22569-1

Trgovsko

pomočnico sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra Celje pod »Poštena«. 22567-1

Soferja

za tovorni sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra Celje pod »Sofer«. 22566-1

Auto-mehnika

sposobnega in samostojnega sprejem. Prednost imajo neženjeni. Anton Brevec, Celje. 22564-1

Hlapca

samskega in zdravega sprejme. Karl Goldschmied, umetni mlin. Fram pri Mariboru. Plača po dogovoru. 22563-1

Hotelsko kuharico

sprejem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22562-1

Restavracijsko kuharico

rutinirano v močnatih iščem. Ponudbe pod »Mlaša moč na področju Jutra Maribor. 22560-1

Druga restavracijska kuharica

ki je že bila v velikem podjetju, dobi službo takoj. Ponudbe pod »Zlatski engagement na področju Jutra Maribor. 22558-1

Brivskega pomočnika

dobrega delavca sprejme takoj. Salon »Dolnji Logatec«. 22511-1

Kuharico

za gostino sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22512-1

Samostojno kuharico

ki opravi tudi vsa druga hišna dela, z večletnimi izkušnjami, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sposobna 508«. 22508-1

Krojači

popolnoma izveščani v izdelavi damskih plašč, dobi stalno delo pri Elite, Prešernova ul. 22494-1

Postrežnico

sprejem takoj, starejša, ki zna dobro kuhati. Salaj, Gajeva 8. 22522-1

Pekovskega vajenca

14 let starega, sprejme pekarna Logar, Gor. Logatec. 22518-1

Prodajalko

za bufe: ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu. sprejem. Osebo se predstavi. Restavracija pri kolodvoru, Kranj. 22460-1

Praktikantinja

zmožno strojepljiva, knjigovodstva, srbohrvaščine in po možnosti italijanske sprejem. Ponudbe pod »Praktikantinja 100« na ogl. odd. Jutra. 22462-1

Prodajalko

za mesne izdelke takoj sprejem. Musar Jože, Sv. Petra c. 61. 22467-1

Brivskega pomočnika

sprejme takoj Salon Silva, Litija 18. 22468-1

Cementarja

delavca in brusarja za granit sprejem. Franjo Kunovar, Sv. Križ, Ljubljana. 22481-1

Mlinarskega pomočnika

neoporečnega, mlajskega sprejem. Simončič Andrej, Škofja Loka. 22483-1

Kuharica

pridna, poštena, vajena iz domačih del, dobi stalno mesto. Nastop takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22569-1

Trgovsko

pomočnico sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra Celje pod »Poštena«. 22567-1

Soferja

za tovorni sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra Celje pod »Sofer«. 22566-1

Auto-mehnika

sposobnega in samostojnega sprejem. Prednost imajo neženjeni. Anton Brevec, Celje. 22564-1

Hlapca

samskega in zdravega sprejme. Karl Goldschmied, umetni mlin. Fram pri Mariboru. Plača po dogovoru. 22563-1

Hotelsko kuharico

sprejem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22562-1

Restavracijsko kuharico

rutinirano v močnatih iščem. Ponudbe pod »Mlaša moč na področju Jutra Maribor. 22560-1

Druga restavracijska kuharica

ki je že bila v velikem podjetju, dobi službo takoj. Ponudbe pod »Zlatski engagement na področju Jutra Maribor. 22558-1

Brivskega pomočnika

dobrega delavca sprejme takoj. Salon »Dolnji Logatec«. 22511-1

Kuharico

za gostino sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22512-1

Samostojno kuharico

ki opravi tudi vsa druga hišna dela, z večletnimi izkušnjami, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sposobna 508«. 22508-1

Krojači

popolnoma izveščani v izdelavi damskih plašč, dobi stalno delo pri Elite, Prešernova ul. 22494-1

Postrežnico

sprejem takoj, starejša, ki zna dobro kuhati. Salaj, Gajeva 8. 22522-1

Pekovskega vajenca

14 let starega, sprejme pekarna Logar, Gor. Logatec. 22518-1

Prodajalko

za bufe: ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu. sprejem. Osebo se predstavi. Restavracija pri kolodvoru, Kranj. 22460-1

Praktikantinja

zmožno strojepljiva, knjigovodstva, srbohrvaščine in po možnosti italijanske sprejem. Ponudbe pod »Praktikantinja 100« na ogl. odd. Jutra. 22462-1

Prodajalko

za mesne izdelke takoj sprejem. Musar Jože, Sv. Petra c. 61. 22467-1

Brivskega pomočnika

sprejme takoj Salon Silva, Litija 18. 22468-1

Cementarja

delavca in brusarja za granit sprejem. Franjo Kunovar, Sv. Križ, Ljubljana. 22481-1

Mlinarskega pomočnika

neoporečnega, mlajskega sprejem. Simončič Andrej, Škofja Loka. 22483-1

Kuharica

pridna, poštena, vajena iz domačih del, dobi stalno mesto. Nastop takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22569-1

Trgovsko

pomočnico sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra Celje pod »Poštena«. 22567-1

Soferja

za tovorni sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra Celje pod »Sofer«. 22566-1

Auto-mehnika

sposobnega in samostojnega sprejem. Prednost imajo neženjeni. Anton Brevec, Celje. 22564-1

Hlapca

samskega in zdravega sprejme. Karl Goldschmied, umetni mlin. Fram pri Mariboru. Plača po dogovoru. 22563-1

Hotelsko kuharico

sprejem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22562-1

Restavracijsko kuharico

rutinirano v močnatih iščem. Ponudbe pod »Mlaša moč na področju Jutra Maribor. 22560-1

Druga restavracijska kuharica

ki je že bila v velikem podjetju, dobi službo takoj. Ponudbe pod »Zlatski engagement na področju Jutra Maribor. 22558-1

Brivskega pomočnika

dobrega delavca sprejme takoj. Salon »Dolnji Logatec«. 22511-1

Kuharico

za gostino sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22512-1

Samostojno kuharico

ki opravi tudi vsa druga hišna dela, z večletnimi izkušnjami, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sposobna 508«. 22508-1

Krojači

popolnoma izveščani v izdelavi damskih plašč, dobi stalno delo pri Elite, Prešernova ul. 22494-1

Postrežnico

sprejem takoj, starejša, ki zna dobro kuhati. Salaj, Gajeva 8. 22522-1

Pekovskega vajenca

14 let starega, sprejme pekarna Logar, Gor. Logatec. 22518-1

Prodajalko

za bufe: ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu. sprejem. Osebo se predstavi. Restavracija pri kolodvoru, Kranj. 22460-1

Praktikantinja

zmožno strojepljiva, knjigovodstva, srbohrvaščine in po možnosti italijanske sprejem. Ponudbe pod »Praktikantinja 100« na ogl. odd. Jutra. 22462-1

Prodajalko

za mesne izdelke takoj sprejem. Musar Jože, Sv. Petra c. 61. 22467-1

Brivskega pomočnika

sprejme takoj Salon Silva, Litija 18. 22468-1

Cementarja

delavca in brusarja za granit sprejem. Franjo Kunovar, Sv. Križ, Ljubljana. 22481-1

Mlinarskega pomočnika

neoporečnega, mlajskega sprejem. Simončič Andrej, Škofja Loka. 22483-1

Kuharica

pridna, poštena, vajena iz domačih del, dobi stalno mesto. Nastop takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22569-1

Trgovsko

pomočnico sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra Celje pod »Poštena«. 22567-1

Soferja

za tovorni sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra Celje pod »Sofer«. 22566-1

Auto-mehnika

sposobnega in samostojnega sprejem. Prednost imajo neženjeni. Anton Brevec, Celje. 22564-1

Hlapca

samskega in zdravega sprejme. Karl Goldschmied, umetni mlin. Fram pri Mariboru. Plača po dogovoru. 22563-1

Hotelsko kuharico

sprejem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22562-1

Restavracijsko kuharico

rutinirano v močnatih iščem. Ponudbe pod »Mlaša moč na področju Jutra Maribor. 22560-1

Druga restavracijska kuharica

ki je že bila v velikem podjetju, dobi službo takoj. Ponudbe pod »Zlatski engagement na področju Jutra Maribor. 22558-1

Brivskega pomočnika

dobrega delavca sprejme takoj. Salon »Dolnji Logatec«. 22511-1

Kuharico

za gostino sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22512-1

Samostojno kuharico

ki opravi tudi vsa druga hišna dela, z večletnimi izkušnjami, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sposobna 508«. 22508-1

Krojači

popolnoma izveščani v izdelavi damskih plašč, dobi stalno delo pri Elite, Prešernova ul. 22494-1

Postrežnico

sprejem

ALCOSO

odlična
britvica za britje

Vas bo zadovoljila

DOBI SE

v vseh boljših trgovinah.

Varujte se potvorb.

GLAVNO SKLADIŠČE:

E. LEVER

Beograd — poštini predal 284

Dobivajo se v vseh prvovrstnih
strokovnih trgovinah

PREMOG
KOKS — DRVA
audi
I. Pogačnik
BOHORICEVA 5
Telefon 20-59
Postrežba brezhibna

Kupim pokončni mlin

(KOLLERGANG),

ki ima oba pokončno tekoča mlinška kamna kakor tudi temeljno mlevsko ploščo iz naravnega kremencevega kamna, rabljen, toda dobro ohranjen. Ta mlin bi kupil tudi novo izdelan. — Ponudbe s točnim opisom na ing. J. CUČEK, CELJE — Gosposka št. 19.

VELIKO INDUSTRIJSKO PODJETJE V SRBIJI

išče konstrukterja

(statičarja)

po možnosti pooblaščenega gradbenega inženjerja za projektiranje in proračunavanje železnih konstrukcij. Naglo, po možnosti mlajše moči. Rokopisne ponudbe z životopisom, referencami, sliko in plačilnimi zahtevami poslati na »SEDMO SILO«, Beograd, poštanski pretinac 728 pod šifro »Konstrukter«.

Transformator

za trajni učinek od okoli 250 KVA, gornja napetost 6000 V, dolnja napetost 380 V, eventualno 220 V, frekvenca 50 Hz. — Ponudbe poslati na ogl. odd. pod »Transformator«.

Za WEEKEND kupite najceneje zložljive vrtno fotelje, rožaste kreton in klot odeje, primerne zavese v raznih vzorcih pri: **SEVER — MARIJIN TRG št. 2.** V popravilo vzamemo tudi stare odeje.

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE!

Najnovejši otroški in igračni vozički, dvokolesa, šivalni stroji, prevozniki tricikli, pnevmatike. — Ceniki franko!
TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovska 4

Za propagando

pri gg. zdravnikih

išče

mlajšo moč

s popolnim znanjem hrvatskega in nekaj nemškega jezika farmacevtsko podjetje. — Mesto stalno. Ponudbe s curriculum vitae, fotografijo in referencami na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova 28, pod br. 6/B-77.

Za jugoslovanski patent št. 13542 od 1. aprila 1937 na:

»POSTOPEK IN PRIPRAVA ZA
SUSENJE SNOVI V VAKUUMU«

se iščejo kupci ali odjemalci licenc. — Cenj. ponudbe na: ing. Hinko Petrič, patentni inženjer, Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

DRAŽBA

hlodov in drv

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 24/I,

PRODA NA JAVNIH DRAŽBAH

17. in 18. septembra 1940 iz območja svojih gozdov:

1. Plešič na Pohorju v režiji izdelanih ca 1.900 plm mehkih hlodov in ca 400 prm bukovih drv.

2. Rogla na Pohorju v režiji izdelanih ca 1.700 plm mehkih hlodov.

Pojasnili, pogoji in tiskovine so na razpolago pri gornji upravi, pri šumski upravi v Črni in revirnem gozdarju v Sv. Lovrencu na Pohorju in na Hudem vrhu.

Usoda ljudi

Znameniti grafolog F. T. Karmah, se je odločil izdelati Vam horoskop. Njegova priznana sposobnost videti prihodnost v življenju drugih, ne glede na razdaljo, meji na čudovitost. Grafolog F. T. Karmah Vam pove po resnici vso Vašo usodo, kdaj lahko dosegate uspeh ali najdete srečo tako v pogledu ljubezni, trgovine, loterije itd. Njegov popis minulih, sedanjih in bodočih dogodkov vzbudi Vaše začudenje in presenečenje. Ne bodite otožni, ne jadikujte, kajti vse se o pravem času obrne na bolje.

Sporočite mi Vaš naslov in povem Vam o Vaši bodočnosti, sedanjosti in preteklosti več nego bi smat-

rali za zmerno. Kupci knjige »Naj živeti in okultne tajne« dobijo vse gori omenjeno brezplačno. Pošljite še danes natančen naslov in rojstne podatke, ter v največ 30. — 40. — 50. — 60. — 70. — 80. — 90. — 100. — 110. — 120. — 130. — 140. — 150. — 160. — 170. — 180. — 190. — 200. — 210. — 220. — 230. — 240. — 250. — 260. — 270. — 280. — 290. — 300. — 310. — 320. — 330. — 340. — 350. — 360. — 370. — 380. — 390. — 400. — 410. — 420. — 430. — 440. — 450. — 460. — 470. — 480. — 490. — 500. — 510. — 520. — 530. — 540. — 550. — 560. — 570. — 580. — 590. — 600. — 610. — 620. — 630. — 640. — 650. — 660. — 670. — 680. — 690. — 700. — 710. — 720. — 730. — 740. — 750. — 760. — 770. — 780. — 790. — 800. — 810. — 820. — 830. — 840. — 850. — 860. — 870. — 880. — 890. — 900. — 910. — 920. — 930. — 940. — 950. — 960. — 970. — 980. — 990. — 1000. — 1010. — 1020. — 1030. — 1040. — 1050. — 1060. — 1070. — 1080. — 1090. — 1100. — 1110. — 1120. — 1130. — 1140. — 1150. — 1160. — 1170. — 1180. — 1190. — 1200. — 1210. — 1220. — 1230. — 1240. — 1250. — 1260. — 1270. — 1280. — 1290. — 1300. — 1310. — 1320. — 1330. — 1340. — 1350. — 1360. — 1370. — 1380. — 1390. — 1400. — 1410. — 1420. — 1430. — 1440. — 1450. — 1460. — 1470. — 1480. — 1490. — 1500. — 1510. — 1520. — 1530. — 1540. — 1550. — 1560. — 1570. — 1580. — 1590. — 1600. — 1610. — 1620. — 1630. — 1640. — 1650. — 1660. — 1670. — 1680. — 1690. — 1700. — 1710. — 1720. — 1730. — 1740. — 1750. — 1760. — 1770. — 1780. — 1790. — 1800. — 1810. — 1820. — 1830. — 1840. — 1850. — 1860. — 1870. — 1880. — 1890. — 1900. — 1910. — 1920. — 1930. — 1940. — 1950. — 1960. — 1970. — 1980. — 1990. — 2000. — 2010. — 2020. — 2030. — 2040. — 2050. — 2060. — 2070. — 2080. — 2090. — 2100. — 2110. — 2120. — 2130. — 2140. — 2150. — 2160. — 2170. — 2180. — 2190. — 2200. — 2210. — 2220. — 2230. — 2240. — 2250. — 2260. — 2270. — 2280. — 2290. — 2300. — 2310. — 2320. — 2330. — 2340. — 2350. — 2360. — 2370. — 2380. — 2390. — 2400. — 2410. — 2420. — 2430. — 2440. — 2450. — 2460. — 2470. — 2480. — 2490. — 2500. — 2510. — 2520. — 2530. — 2540. — 2550. — 2560. — 2570. — 2580. — 2590. — 2600. — 2610. — 2620. — 2630. — 2640. — 2650. — 2660. — 2670. — 2680. — 2690. — 2700. — 2710. — 2720. — 2730. — 2740. — 2750. — 2760. — 2770. — 2780. — 2790. — 2800. — 2810. — 2820. — 2830. — 2840. — 2850. — 2860. — 2870. — 2880. — 2890. — 2900. — 2910. — 2920. — 2930. — 2940. — 2950. — 2960. — 2970. — 2980. — 2990. — 3000. — 3010. — 3020. — 3030. — 3040. — 3050. — 3060. — 3070. — 3080. — 3090. — 3100. — 3110. — 3120. — 3130. — 3140. — 3150. — 3160. — 3170. — 3180. — 3190. — 3200. — 3210. — 3220. — 3230. — 3240. — 3250. — 3260. — 3270. — 3280. — 3290. — 3300. — 3310. — 3320. — 3330. — 3340. — 3350. — 3360. — 3370. — 3380. — 3390. — 3400. — 3410. — 3420. — 3430. — 3440. — 3450. — 3460. — 3470. — 3480. — 3490. — 3500. — 3510. — 3520. — 3530. — 3540. — 3550. — 3560. — 3570. — 3580. — 3590. — 3600. — 3610. — 3620. — 3630. — 3640. — 3650. — 3660. — 3670. — 3680. — 3690. — 3700. — 3710. — 3720. — 3730. — 3740. — 3750. — 3760. — 3770. — 3780. — 3790. — 3800. — 3810. — 3820. — 3830. — 3840. — 3850. — 3860. — 3870. — 3880. — 3890. — 3900. — 3910. — 3920. — 3930. — 3940. — 3950. — 3960. — 3970. — 3980. — 3990. — 4000. — 4010. — 4020. — 4030. — 4040. — 4050. — 4060. — 4070. — 4080. — 4090. — 4100. — 4110. — 4120. — 4130. — 4140. — 4150. — 4160. — 4170. — 4180. — 4190. — 4200. — 4210. — 4220. — 4230. — 4240. — 4250. — 4260. — 4270. — 4280. — 4290. — 4300. — 4310. — 4320. — 4330. — 4340. — 4350. — 4360. — 4370. — 4380. — 4390. — 4400. — 4410. — 4420. — 4430. — 4440. — 4450. — 4460. — 4470. — 4480. — 4490. — 4500. — 4510. — 4520. — 4530. — 4540. — 4550. — 4560. — 4570. — 4580. — 4590. — 4600. — 4610. — 4620. — 4630. — 4640. — 4650. — 4660. — 4670. — 4680. — 4690. — 4700. — 4710. — 4720. — 4730. — 4740. — 4750. — 4760. — 4770. — 4780. — 4790. — 4800. — 4810. — 4820. — 4830. — 4840. — 4850. — 4860. — 4870. — 4880. — 4890. — 4900. — 4910. — 4920. — 4930. — 4940. — 4950. — 4960. — 4970. — 4980. — 4990. — 5000. — 5010. — 5020. — 5030. — 5040. — 5050. — 5060. — 5070. — 5080. — 5090. — 5100. — 5110. — 5120. — 5130. — 5140. — 5150. — 5160. — 5170. — 5180. — 5190. — 5200. — 5210. — 5220. — 5230. — 5240. — 5250. — 5260. — 5270. — 5280. — 5290. — 5300. — 5310. — 5320. — 5330. — 5340. — 5350. — 5360. — 5370. — 5380. — 5390. — 5400. — 5410. — 5420. — 5430. — 5440. — 5450. — 5460. — 5470. — 5480. — 5490. — 5500. — 5510. — 5520. — 5530. — 5540. — 5550. — 5560. — 5570. — 5580. — 5590. — 5600. — 5610. — 5620. — 5630. — 5640. — 5650. — 5660. — 5670. — 5680. — 5690. — 5700. — 5710. — 5720. — 5730. — 5740. — 5750. — 5760. — 5770. — 5780. — 5790. — 5800. — 5810. — 5820. — 5830. — 5840. — 5850. — 5860. — 5870. — 5880. — 5890. — 5900. — 5910. — 5920. — 5930. — 5940. — 5950. — 5960. — 5970. — 5980. — 5990. — 6000. — 6010. — 6020. — 6030. — 6040. — 6050. — 6060. — 6070. — 6080. — 6090. — 6100. — 6110. — 6120. — 6130. — 6140. — 6150. — 6160. — 6170. — 6180. — 6190. — 6200. — 6210. — 6220. — 6230. — 6240. — 6250. — 6260. — 6270. — 6280. — 6290. — 6300. — 6310. — 6320. — 6330. — 6340. — 6350. — 6360. — 6370. — 6380. — 6390. — 6400. — 6410. — 6420. — 6430. — 6440. — 6450. — 6460. — 6470. — 6480. — 6490. — 6500. — 6510. — 6520. — 6530. — 6540. — 6550. — 6560. — 6570. — 6580. — 6590. — 6600. — 6610. — 6620. — 6630. — 6640. — 6650. — 6660. — 6670. — 6680. — 6690. — 6700. — 6710. — 6720. — 6730. — 6740. — 6750. — 6760. — 6770. — 6780. — 6790. — 6800. — 6810. — 6820. — 6830. — 6840. — 6850. — 6860. — 6870. — 6880. — 6890. — 6900. — 6910. — 6920. — 6930. — 6940. — 6950. — 6960. — 6970. — 6980. — 6990. — 7000. — 7010. — 7020. — 7030. — 7040. — 7050. — 7060. — 7070. — 7080. — 7090. — 7100. — 7110. — 7120. — 7130. — 7140. — 7150. — 7160. — 7170. — 7180. — 7190. — 7200. — 7210. — 7220. — 7230. — 7240. — 7250. — 7260. — 7270. — 7280. — 7290. — 7300. — 7310. — 7320. — 7330. — 7340. — 7350. — 7360. — 7370. — 7380. — 7390. — 7400. — 7410. — 7420. — 7430. — 7440. — 7450. — 7460. — 7470. — 7480. — 7490. — 7500. — 7510. — 7520. — 7530. — 7540. — 7550. — 7560. — 7570. — 7580. — 7590. — 7600. — 7610. — 7620. — 7630. — 7640. — 7650. — 7660. — 7670. — 7680. — 7690. — 7700. — 7710. — 7720. — 7730. — 7740. — 7750. — 7760. — 7770. — 7780. — 7790. — 7800. — 7810. — 7820. — 7830. — 7840. — 7850. — 7860. — 7870. — 7880. — 7890. — 7900. — 7910. — 7920. — 7930. — 7940. — 7950. — 7960. — 7970. — 7980. — 7990. — 8000. — 8010. — 8020. — 8030. — 8040. — 8050. — 8060. — 8070. — 8080. — 8090. — 8100. — 8110. — 8120. — 8130. — 8140. — 8150. — 8160. — 8170. — 8180. — 8190. — 8200. — 8210. — 8220. — 8230. — 8240. — 8250. — 8260. — 8270. — 8280. — 8290. — 8300. — 8310. — 8320. — 8330. — 8340. — 8350. — 8360. — 8370. — 8380. — 8390. — 8400. — 8410. — 8420. — 8430. — 8440. — 8450. — 8460. — 8470. — 8480. — 8490. — 8500. — 8510. — 8520. — 8530. — 8540. — 8550. — 8560. — 8570. — 8580. — 8590. — 8600. — 8610. — 8620. — 8630. — 8640. — 8650. — 8660. — 8670. — 8680. — 8690. — 8700. — 8710. — 8720. — 8730. — 8740. — 8750. — 8760. — 8770. — 8780. — 8790. — 8800. — 8810. — 8820. — 8830. — 8840. — 8850. — 8860. — 8870. — 8880. — 8890. — 8900. — 8910. — 8920. — 8930. — 8940. — 8950. — 8960. — 8970. — 8980. — 8990. — 9000. — 9010. — 9020. — 9030. — 9040. — 9050. — 9060. — 9070. — 9080. — 9090. — 9100. — 9110. — 9120. — 9130. — 9140. — 9150. — 9160. — 9170. — 9180. — 9190. — 9200. — 9210. — 9220. — 9230. — 9240. — 9250. — 9260. — 9270. — 9280. — 9290. — 9300. — 9310. — 9320. — 9330. — 9340. — 9350. — 9360. — 9370. — 9380. — 9390. — 9400. — 9410. — 9420. — 9430. — 9440. — 9450. — 9460. — 9470. — 9480. — 9490. — 9500. — 9510. — 9520. — 9530. — 9540. — 9550. — 9560. — 9570. — 9580. — 9590. — 9600. — 9610. — 9620. — 9630. — 9640. — 9650. — 9660. — 9670. — 9680. — 9690. — 9700. — 9710. — 9720. — 9730. — 9740. — 9750. — 9760. — 9770. — 9780. — 9790. — 9800. — 9810. — 9820. — 9830. — 9840. — 9850. — 9860. — 9870. — 9880. — 9890. — 9900. — 9910. — 9920. — 9930. — 9940. — 9950. — 9960. — 9970. — 9980. — 9990. — 10000.

KLIŠEJE

ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

50
varčnih
modelov
dvokoles
11 LAMBREZOVSKO OBRATNO
IGNVOK
LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

Od Vas
je
odvisno,
da imate
obliko
vedno
»ot novo«
zato jo pustite redno
kemično čistiti ali
barvati v tovarni

JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralnica - Svetlostilarnica

INSERIRAJ
V „JUTRO“

PRIVILEGIRANA a. d. ZA SILOSE — oddelek za zgradbo

ŽITNIH SKLADIŠČ

poziva vse izdelovalce lesenih zgradb, dobavitelje železnine in podjetnike, ki se zanimajo za dobavo stavbnega materiala odnosno za zgradbo žitnih skladišč, ki se morajo postaviti po vsej državi na račun ministrstva poljedeljstva — direktorja za proučevanje in organizacijo poljedeljstva v svrhu prehrane, da se javijo osebno (Beograd, Knjeginje Ljubice br. 6/III vsak delavnik od 11. do 12. ure) ali pismeno na isti naslov.

Podjetniki in izdelovalci zgradb, ki žele staviti ponudbe, naj takoj pošljejo preko poštne hranilnice na čekovni račun št. 60640 din 75. — za stroške izdelave elaborata.

V dravski banovini se bodo postavila žitna skladišča v sledečih krajih: Kočevje, Novo mesto, Krško, Brežice, Celje in Šmarje pri Jelšah.

INSERIRAJTE V „JUTRO“!

Nenadoma nam je umrl naš ljubljani

Lojze

LESNI TRGOVEC V RAVNAH

v najlepši dobi, star 38 let.

Spremlili ga bomo iz Zamosteca na župno pokopališče v Sodražici dne 15. avgusta 1940 ob 16. uri.

Zamostec, Ravne, dne 14. avgusta 1940.

Žalujoča družina CVAROVA

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Umrl je naš nad vse ljubljani soprog, dobri in skrbni oče, brat itd. gospod

Bucik Jakob

VIŠJI POLICIJSKI STRAŽNIK I. r. V POKOJU

previden s tolažili sv. vere.

Pogreb blagega pokojnika bo v petek, dne 16. avgusta 1940 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Galjeveca 148, na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 14. avgusta 1940.

ŽALUJOČA SPROGA IN OTROKA

Umrl je naš dobri oče, stari oče, stric in tast, gospod

Matevž Ulčar

trгоvec in posestnik

Pogreb bo v petek dopoldne ob pol 11. iz hiše žalosti, Grad št. 16, na blejsko pokopališče.

BLEJ, dne 14. avgusta 1940.

Žalujoča rodbina

Po daljši težki bolezni je preminul danes ob 2. zjutraj naš predobri oče, dedek, stric in tast, gospod

NATEK FRANJO

POŠTNI RAVNATELJ V POKOJU, PREDSEDNIK BANOVINSKE HRANILNICE, PODRUŽNICE V CELJU, IMETNIK REDA JUGOSLOVANSKE KRONE 4. ST.

Pogreb draga pokojnika bo v petek 16. t. m. ob 17. iz hiše žalosti, Obrežna cesta, na okoliško pokopališče.

Maša zadušnica se bo brala v soboto 17. t. m. ob pol 7. zjutraj v opatijski cerkvi v Celju.